

SITUACIÓ ACTUAL DE LA TAUROMÀQUIA A CATALUNYA

Perspectiva social després de l'abolició de les curses de braus

Deontologia i Veterinària Legal

Curs 2010-2011

Elisabet Balagueró Mitjans – 1176087

Paula Cañamero Giró – 1177468

Judit Carbajales Ferreiro – 1176155

**“La grandesa d’una nació i el seu progrés moral
poden mesurar-se pel tracte que reben els seus animals”**

Mahatma Gandhi

Índex

1. Introducció	Pàg. 3
2. Definicions	Pàg. 4
3. Antecedents històrics de la tauromàquia	Pàg. 6
4. Evolució de legislació a Catalunya i repercussions	Pàg. 10
5. Legislació actual	Pàg. 12
6. Entitats rellevants	Pàg. 13
7. Enquestes	Pàg. 19
8. Benestar	Pàg. 35
9. El futur del toro de lídia	Pàg. 39
10. Situació de la tauromàquia a les Illes Canàries	Pàg. 43
11. Discussió	Pàg. 46
Bibliografia	Pàg. 48
Annex	Pàg. 49
- Llei 34/2010, de l'1 d'octubre, de regulació de les festes tradicionals amb bous	
- Llei 28/2010, del 3 d'agost, de modificació de l'article 6 del Decret Legislatiu 2/2008	
- Decret Legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, de la Llei de protecció dels animals	
- Llei 8/1991, del 30 d'abril, de protecció dels animals a Canàries	
- Manifest de la Mercè, de la Plataforma Promoció i Difusió de la Festa	

1. Introducció

La prohibició de les curses de braus a Catalunya a partir del 2012, i totes les reaccions que la seva aprovació ha comportat, tant a nivell de Catalunya com a la resta d'Espanya, és el que ens ha portat a fer aquest treball. Creiem que es tracta d'un tema molt interessant d'abordar, alhora que controvertit, donat el gran revolt que ha causat aquesta mesura. Després de l'aprovació de la Iniciativa Legislativa Popular al Parlament de Catalunya, la ràpida resposta d'alguns partits polítics per tal de desestimar aquesta llei i blindar les curses de braus a d'altres comunitats autònomes, demostra l'elevada transcendència de la mateixa.

Com a professionals de la salut i benestar animal, i recolzant-nos en l'ètica i la moral, trobem moltes mancances i contradiccions en aquesta nova llei que regula els espectacles taurins, ja que prohibeix les curses de braus però manté els festejos populars com els bous al carrer. Per això hem volgut fer un recull d'informació sobre el tema el més objectivament possible, per així poder extreure les nostres pròpies conclusions. Finalment hem realitzat una enquesta amb l'objectiu de respondre preguntes com: quina és l'opinió de la gent respecte la nova legislació catalana? Es consideren les curses de braus una tradició arrelada i que aquest és motiu suficient per mantenir-les? Quina és la imatge de Catalunya a la resta d'Espanya després d'aquesta decisió?

2. Definicions

Definició de tauromàquia

La tauromàquia (del grec ταῦρος, bou, i μάχομαι, lluitar) es refereix a tot el relatiu a la pràctica de lluitar amb els bous, tan a peu com a cavall. Actualment la forma més coneguda són les corrides de toros (també conegudes com “curses de braus”), un *espectacle* que va néixer a Espanya al segle XII i que es practica també a Portugal, sud de França, alguns països d’Hispanoamèrica, China, Filipines i EEUU. A més, també existeixen altres modalitats d’espectacle presents a les festes tradicionals del País Valencià i a les Terres de l’Ebre com els Bous al Carrer, els Bous a la Mar, el bou capllaçat, el bou embolat o el bou en corda.

En sentit ampli, la tauromàquia inclou a més tot el desenvolupament previ a l’espectacle com a tal, des de la cria dels bous a la confecció de la vestimenta dels participants, a més del disseny i publicació de cartells i altres manifestacions de caràcter publicitari.

Definició de curses de braus

Actualment, és l’activitat més coneguda de la tauromàquia. Existeixen dos tipus de curses: de toreros (*torejadors*) a peu i de toreros a cavall.

Normalment, una cursa de braus es desenvolupa en tres parts, anomenades terços, en les quals:

- En el primer terç els picadors, muntats en un cavall protegit, utilitzen una vara amb una punta de pica per preparar el toro pel terç de muleta
- En el segon terç els banderillers s’encarreguen de l’auxili al matador, breguen al bou i l’adornen col·locant parells de banderilles (generalment tres parells)
- En el tercer terç, el de la mort, el torero “lluita” amb el toro manejant la muleta i l’*ajudat* (espasa de fusta o alumini), que sosté amb la mà dreta. El torero inicialment comença a mesurar la distància del toro, per començar a posar-li el cap en cada sort o engany; després col·loca el burel amb els quarts davanters parells, per a que s’obri i no punxi l’os; això és per assegurar l’estocada i, si és correcta, a petició es tallen els trofeus.

Així doncs, els participants en una cursa de braus són: el matador (o torero), picadors, banderillers, mosso d'espases, agutzils, mossos de cavalls, rasclador i mulater.

Definicions de festes populars que inclouen bous

a) *Bous a la plaça*: consisteix a deixar anar els animals en un recinte tancat, una plaça o un lloc similar, construït amb barreres de protecció i grades pel públic, per evitar que surtin del recinte. Aquesta modalitat inclou la variant de bous a la platja. En alguns pobles es fan amb *vaquillas* o brauers, i llavors s'anomenen *capeas*.

b) *Bous al carrer*: consisteix en deixar anar els animals pels carrers d'una població, tancats degudament amb tanques i barreres. Aquesta modalitat inclou els populars *correbous*.

c) *Bou capllaçat*: consisteix a deixar anar un bou pels carrers d'una població, lligat per les banyes amb una corda, amb l'objectiu de controlar-ne el pas pel recorregut. Es celebra a diversos municipis del País Basc, Andalusia, Aragó, Comunitat Valenciana, Castella i Lleó, Catalunya, La Rioja, Castella-La Manxa, Navarra, Galícia i Balears.

d) *Bou embolat*: consisteix a deixar anar un bou en una plaça o en carrers tancats. A aquest animal, li ha estat col·locada una estructura metàl·lica a cada banya, amb dues boles d'estopa enceses a la part superior. La major activitat d'aquesta modalitat es troba a la Comunitat Valenciana.

e) *Bou salvatge*: consisteix a deixar anar un bou, per primer cop, en un recinte, bé en una plaça de bous o bé en un recorregut de carrers degudament tancats, des d'una caixa de transport o des dels corrals habilitats amb aquesta finalitat.

f) *Exhibicions d'habilitats*: són exhibicions en què els participants mostren llur destresa i llurs habilitats amb els animals.

3. Antecedents històrics de la tauromàquia

Perspectiva històrica

És difícil situar amb tota precisió l'origen de la tauromàquia, en aquest apartat ens basarem en el que expliquen algunes teories.

Aquesta activitat pot tenir els seus antecedents a l'Edat de Bronze, i durant els segles s'ha tractat com una forma de demostració de valentia. A l'antiga Roma es presentaven espectacles amb el bou salvatge europeu (*Bos taurus primigenius*, raça bovina extingida) que es deixaven a la plaça del circ per ser capturats i matats per part d'alguns representants de famílies nobles per tal de demostrar la seva actitud com a caçadors. També es deixaven anar en ramat als cristians durant l'època de la persecució. A més, també s'usaven durant les baralles dels gladiadors com a entreteniment addicional.

La primera cursa de braus a Espanya va tenir lloc a Vereia (Logronyo) el 1133 per celebrar la coronació d'Alfons VIII. Aquests espectacles es presentaven en places públiques i llocs oberts com una part de celebracions de victòries bèl·liques, patronímics i festes, amb el consegüent risc que això comportava pels espectadors. D'ençà, la història nombra moltes ocasions en les quals els reis espanyols, per tal de commemorar esdeveniments importants, entretenien als seus súbdits amb la celebració d'espectacles taurins. La reina Isabel la Catòlica va rebutjar les curses de braus, però no les va prohibir, mentre que l'emperador Carles V es va distingir per la seva afició i va matar un toro d'una llançada per celebrar el naixement del seu fill Felip II. El Papa Pius V, durant el regnat de Felip II l'any 1565, escandalitzat per la crueltat de les curses de braus, prohibí l'espectacle sota la pena d'excomunió, però el poble va ignorar el mandat pastoral i continuà gaudint de la festa, obligant posteriorment al seu successor, el Papa Gregori XIII, a derogar el decret segons l'afirmació "...les curses de braus estan a la sang del poble espanyol, i no podran ser suprimides sense afrontar una acció seriosa".

Durant els segles XVI i XVII, a Espanya i el sud de França ja es feien espectacles en els quals deixaven lliures als bous i *vaquillas* pels carrers, i altres festejos com els bous de foc i bous embolats i bous capllaçats.

El segle XVIII, amb l'arribada de la dinastia francesa dels Borbons a Espanya, la noblesa rebutja com a plaer de la Cort els espectacles taurins. Com a conseqüència, la pràctica de la tauromàquia es va deixar pel poble, que la va prendre com a un símbol purament espanyol; des d'aleshores el toreig es transforma i democratitza:

- El toreig a peu substitueix el toreig a cavall.
- Els protagonistes ja no són cavallers de classe alta, sinó gent del poble que es professionalitza i cobra per la seva actuació.
- Neixen les ramaderies braves i es comencen a seleccionar els toros per la lídia.
- Es construeixen les primeres places de toros com edificis permanents destinats exclusivament a aquesta festa.
- Es descriuen les primeres tauromàquies, que fixen la tècnica i les normes i defineixen l'art de torear.

A finals del segle XVIII, Ferran VI va consentir les curses de braus els beneficis de les quals només es destinessin a obres de caritat. Durant el regnat de Carles III, es promulgà la Real Ordre de 23 de Març del 1778, que prohibia les curses de braus en tot el Regne de Castella, a excepció d'aquelles destinades a sufragar algun gasto d'utilitat pública o finalitat benèfica, essent aquestes prohibides també posteriorment per la "pragmàtica-sanció en força de llei" de 9 de Novembre del 1785. Finalment, pel Decret de 7 de Setembre del 1786 es van prohibir totalment tots els festejos sense excepció. El 1805, un altre real Decret de Carles IV reiterava l'abolició de les curses de braus a Espanya i els seus territoris d'ultramar, tot i que es toleraven algunes excepcions amb finalitats benèfiques. Aquesta prohibició deixà de ser efectiva poc després amb Josep Bonaparte.

El segle XIX, el Marquès de San Carles va proposar al Congrés el 1877 la prohibició de les curses, però els prohibicionistes van perdre les votacions.

Ja al segle XX, durant la dècada de 1910 a 1920 es desenvolupa la denominada Època Daurada de la tauromàquia, que dóna pas al toreig modern. Durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) el toreig va estar a punt de desaparèixer d'Espanya per falta de toros que, enlloc de criar-se pels espectacles, acabaven a escorxadors per tal de disminuir la gana dels combatents. Posteriorment a la Guerra Civil Espanyola, es produeix l'auge del món taurí que perdura fins avui dia.

Al llarg dels segles XX i XXI, són molts els municipis autodeclarats abolicionistes arreu del món, a dia d'avui són, concretament, 85 municipis:

CATALUNYA - 71 Municipis abolicionistes

- Begues (2010 - Barcelona)
- Les Franqueses del Vallès (2009 - Barcelona)
- Vacarisses (2009 - Barcelona)
- Arenys de Munt (2009 - Barcelona)
- Hostalric (2009 - Barcelona)
- Tagamanent (2009 - Barcelona)
- Santa Eulàlia de Ronçana (2009 - Barcelona)
- Caldes de Montbui (2009 - Barcelona)
- Aiguafreda (2009 - Barcelona)
- Pallejà (2009 - Barcelona)
- Sant Pere de Vilamajor (2009 - Barcelona)
- Vilassar de Dalt (2009 - Barcelona)
- Martorell (2009 - Barcelona)
- Morell (2009 - Barcelona)
- Castellbisbal (2009 - Barcelona)
- Vallgorgina (2009 - Barcelona)
- Vilanova i la Geltrú (2009 - Barcelona)
- Sentmenat (2009 - Barcelona)
- Sant Esteve de Palautordera (2009 - Barcelona)
- Arenys de Mar (2009 - Barcelona)
- Santa Eulàlia de Riuprimer (2009 - Girona)
- Palamós (2008 - Girona)
- Sant Cebrià de Vallalta (2008 - Barcelona)
- Fornells de la Selva (2007 - Girona)
- Brunyola (2007 - Girona)
- Fatarella (2007 - Tarragona)
- Morera de Montsant (2007 - Tarragona)
- Calella (2007 - Barcelona)
- La Bisbal del Penedès (2007 - Barcelona)
- Pallaresos (2007 - Tarragona)
- Cerdanyola (2006 - Barcelona)
- Sant Andreu de la Barca (2006 - Barcelona)
- Mollet del Vallès (2006 - Barcelona)
- Teià (2006 - Barcelona)
- Sant Quirze de Besora (2006 - Barcelona)
- Gironella (2006 - Barcelona)
- Cabrera de Mar (2006 - Barcelona)
- Biure de l'Alt Empordà (2006 - Girona)
- CABANES de l'Alt Empordà (2006 - Girona)
- Sant Iscle de Vallalta (2006 - Barcelona)
- Guissona (2006 - Lleida)
- Torrebesses (2006 - Lleida)
- Moià (2006 - Barcelona)
- Artesa (2006 - Lleida)
- Vilabertran (2006 - Girona)
- La Garriga (2006 - Barcelona)
- Sanaüja (2006 - Lleida)
- Torrelavit (2006 - Tarragona)
- Riudarenes (2006 - Girona)
- Bellpuig (2005 - Lleida)
- Abrera (2005 - Barcelona)
- Sitges (2005 - Barcelona)
- Sant Cugat (2005 - Barcelona)
- Banyoles (2005 - Girona)
- Barcelona (2004 - Barcelona)
- Torelló (2004 - Barcelona)
- Calldetenes (2004 - Barcelona)
- Olot (2004 - Girona)

- Ripoll (2004 - Girona)
- Tavertet (2004 - Barcelona)
- Manlleu (2004 - Barcelona)
- Granollers (2004 - Barcelona)
- La Roca del Vallès (2004 - Barcelona)
- Valls (2004 - Tarragona)
- Molins de Rei (2004 - Barcelona)
- Sant Feliu de Llobregat (2004 - Barcelona)
- Calonge (1997 - Girona)
- Vilamacolum (1991 - Catalunya)
- La Vajol (1991 - Catalunya)
- Palafrugell (1991 - Girona)
- Tossa de Mar (1989 - Girona)

ASTURIAS - 1 municipi abolicionista

- Castrillón (junio 2008 - Asturias)

GALICIA - 1 municipi abolicionista

- Cangas (enero 2010)

BALEARS - 1 municipi abolicionista

- Costitx (juliol 2009 - Illes Balears)

EUSKADI - 1 municipi abolicionista

- Sopelana (mayo de 2009 - Bizkaia)

AMÈRICA - 5 localitats abolicionistes

- Baños (octubre 2007 - Ecuador)
- Zapatoca (febrero 2008 - Colombia)
- Bello (juliol 2009 - Colombia)
- Carrizal (octubre 2008 - Miranda-Venezuela)
- Caracas (abril 2009 - Venezuela)

PORTUGAL - 1 localitat abolicionista

- Viana do Castelo (març 2009)

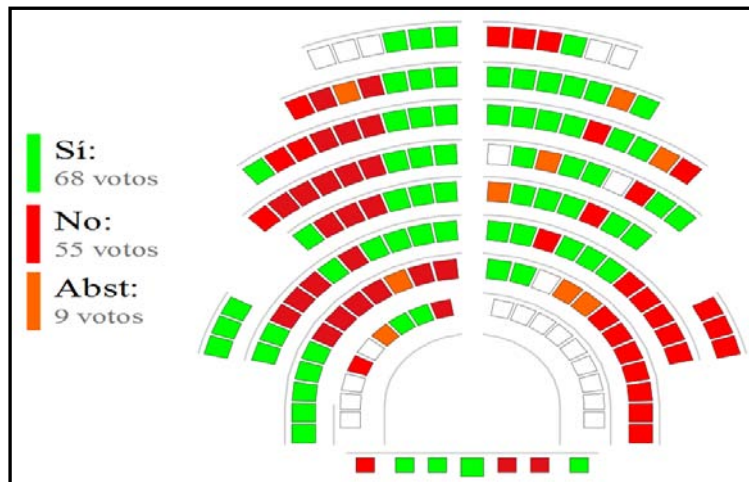
FRANÇA - 4 localitats abolicionistes

- Mouans-Sartoux (2005)
- Bully les Mines (Desembre 2006)
- Montignac (Octubre 2007)
- Joucou (Languedoc-Roussillon 2009)

El concepte **ciutat antitaurina** (o **municipi abolicionista**) és una declaració d'estatus ètic i polític adoptada pels municipis que no volen donar suport a esdeveniments de la tauromàquia en el seu país de cap manera, i declaren que són en contra de la pràctica de la tauromàquia i a favor dels principis dels drets dels animals. Tanmateix, no prohibeix la pràctica de les curses.

4. Evolució de la legislació a Catalunya i repercussions

- 11 de Novembre del 2008. La Taula del Parlament català admet a tràmit una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) promoguda per la plataforma *Prou!* per prohibir les curses de braus a Catalunya.
- 18 de Desembre del 2009. El Parlament admet a tràmit la Iniciativa Legislativa Popular contra les curses de braus amb 67 vots a favor, 59 en contra i 5 abstencions.

- 4 de Març del 2010. El Govern de la Comunitat Autònoma de Madrid (PP) inicia la tramitació de l'expedient per declarar la festa dels braus com a "Bé d'Interès Cultural".
- 28 de Juliol del 2010. El Parlament de Catalunya aprova la Iniciativa Legislativa Popular amb el suport de 68 diputats, 55 vots en contra i 9 abstencions. La ILP va rebre el suport majoritari de CiU i dels diputats d'ERC i ICV-EUiA. Els membres del PPC i Ciutadans van votar en contra, així com també la majoria dels diputats del PSC.
- 7 de Setembre del 2010. L'Ajuntament de Valladolid (PP) aprova amb majoria absoluta una moció del PP que declara la capital Ciutat Taurina. Tres dies més tard fa el mateix l'Ajuntament de Sòria.
- 9 de Setembre del 2010. El Parlament d'Andalusia acorda admetre a tràmit una Iniciativa Legislativa Popular que sol·licita una modificació de la Llei autonòmica de Protecció dels Animals per tal que es prohibeixin en aquesta comunitat les curses de braus.

- 6 d'Octubre del 2010. El ple del Senat rebutja per 129 vots en contra (tots els grups excepte el PP i una senadora d'UPN), 117 a favor i una abstenció, una moció del PP per declarar els toros Bé d'Interès Cultural.
- 12 d'Octubre del 2010. El president de la Generalitat Valenciana anuncia que els dies 22 i 23 d'Octubre es celebrarà el Dia del Toro a la comunitat.
- 13 d'Octubre del 2010. El ministre de l'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, confirma que el seu departament i el Govern estan d'acord amb què les competències sobre els braus siguin traslladades "a curt termini" al Ministeri de Cultura.
- 13 d'Octubre del 2010. La plataforma *Prou!* Fa un comunicat per desmentir la informació del diari el Periódico de Catalunya que afirma que la Plataforma té pensat llançar una ILP per prohibir els correbous.
- 26 de Novembre del 2010. L'organització pels drets dels animals Equanimal es manifesta davant del Ministeri de Cultura en protesta pel possible trasllat de les competències taurines a aquest departament.

5. Legislació actual

El 28 de juliol de 2010 el Parlament de Catalunya aprova la **Llei 28/2010** que prohibeix les curses de toros a Catalunya a partir del gener de 2012. Amb aquesta aprovació es modifica l'article 6 de la llei de protecció dels animals, aprovat pel **Decret Legislatiu 2/2008**, perquè es prohibeixin "les curses de toros i els espectacles amb toros que incloguin la mort de l'animal i l'aplicació de les sorts de la pica, de les banderilles i de l'estoc", prohibició de la que queden excloses les festes amb bous sense mort de l'animal, els correbous.

El 22 de setembre de 2010 s'aprova la proposició de **Llei 34/2010** de regulació de les festes tradicionals amb bous. La nova llei fixa els requisits que han de tenir aquest tipus de celebracions, en què el brau no mor, els trenta-sis municipis i les dates en què aquesta tradició es podrà celebrar i les seves modalitats (a la plaça, al carrer, capllaçat i embolat). A més, exigeix condicions per protegir tant els animals com el públic, al qual s'ha d'assegurar assistència sanitària en cas d'accident. En cas d'incompliment, el text estableix sancions de fins a 150.000 euros de multa pels casos més greus. També prohibeix la participació a la festa dels menors de catorze anys i que s'hi utilitzin pals o punxes contra els animals.

6. Entitats rellevants

Plataforma *Prou!*

Prou! és una plataforma compresa per ciutadans anònims que es va formar a Catalunya per fer front a la tauromàquia, amb el fi d'obligar als diputats a tractar una reforma de llei que abolís les curses de braus en el ple del Parlament

mitjançant una **Iniciativa Legislativa Popular (ILP)**. La plataforma no es declara antitaurina, sinó abolicionista.

Declaració de principis de la plataforma *Prou!*

- Pels animals

La Llei de protecció dels animals de Catalunya condemna qualsevol mena de maltractament animal, a excepció dels espectacles taurins, tant pel que fa al brau com al cavall.

Els signants de la ILP sostenen que el brau és un animal, i per tant, ha d'estar regulat per lleis que no admetin excepcions. Afirment també que la tauromàquia condiona i condemna en la nostra cultura la noció de l'animal com un objecte, amb el que ens podem divertir fent-lo patir, sense tenir en compte la seva naturalesa, la seva sensibilitat i sense cap respecte.

- Per l'educació dels fills i del medi ambient

Considera una irresponsabilitat política que no es prenguin mesures per respectar els agents naturals del medi ambient que més se'ns assemblen i amb els que compartim el Regne Animal.

- Per l'evolució social i el pensament

Consideren que les lleis són els llibres on s'enregistra l'evolució del dret d'una societat. Afirment que la ciència ha determinat que els animals són éssers amb capacitat de sentir, ja que disposen de sistema nerviós; el sistema nerviós permet a un individu sentir dolor, i aquesta condició iguala a totes les espècies animals, inclòs el brau.

- Per nosaltres mateixos i la nostra dignitat

Ghandi va dir que “l’evolució d’una nació pot veure’s en el tracte que reben els seus animals”. Els signants d’aquesta ILP no volen conservar tradicions ancestrals basades en infringir dolor i mort a un pacífic herbívor.

Iniciativa Legislativa Popular promoguda per la plataforma Prou!

Una ILP és una eina legal consistent en recollir 50.000 signatures en 120 dies només en una comunitat autònoma i, un cop finalitzat aquest termini, s’han de presentar al Parlament per la seva validació. Després es validen les signatures i els diputats tenen l’obligació d’abordar el tema proposat en el ple. Els grups parlamentaris fan els debats corresponents i, és aleshores, quan es procedeix a la votació.

En aquest cas concret, la ILP va ser presentada al Parlament de Catalunya. Per signar la proposició de llei es van habilitar punts de recollida de firmes arreu de tota Catalunya, i se’n van aconseguir 180.160 firmes. Gràcies a això, al Desembre del 2009 es va admetre a tràmit la ILP contra les curses de braus, amb 67 vots a favor, 59 en contra i 5 abstencions.

Proposta de llei

La proposta de llei que van haver de votar els diputats va ser la següent: “Proposició de llei de modificació de l’article 6 del text refós de la llei de protecció dels animals aprovat pel Decret Legislatiu 2/2008 del 15 d’Abril del 2008”.

Els motius d’aquesta proposta foren els següents:

- El 4 de Març de l’any 1988 Catalunya va dictar la llei 3/1988, de protecció dels animals, que prohibia la construcció de noves places de braus. A més, també es va limitar l’entrada a les places als menors de catorze anys.
- El 4 de Juliol de l’any 2003, es va dictar la llei 22/2003, de protecció dels animals, en la qual es considerava que els animals estaven dotats de sensibilitat psíquica, a més de física, i va prohibir explícitament diverses formes d’espectacles amb animals que implicaven patiment o mort.

Per aquests motius, la plataforma *Prou!* considera que la llei ha de preveure una protecció integral de tots els animals, sense deixar al marge espectacles com les curses de braus, ja que, segons la llei 22/2003 comporten dolor i patiment per l’animal.

Protegits pels articles 148 i 149 de la Constitució i pels articles 46, 116, 144 i 189 de l’Estatut d’Autonomia de Catalunya, es va formular la següent **proposició de llei**:

- Article primer

S'afegeix la lletra *f*, a l'apartat 1 de l'article 6 del Text refós de la Llei de protecció dels animals, amb el text següent:

“f. Les curses de braus i els espectacles amb braus que incloguin la mort de l'animal i l'aplicació de les “sorts” de la pica, les banderilles i l'estoc, així com els espectacles taurins de qualsevol modalitat que es celebrin en les places de braus o fora d'elles, llevat de les festes amb bous a què es refereix la lletra b) del segon apartat de l'article 6.”

- Article segon

Es suprimeix la lletra *a* del segon apartat de l'article 6.

- Disposicions addicionals

Primera. El Govern ha de determinar l'import de la compensació econòmica als titulars de drets subjectius afectats per l'entrada en vigor d'aquesta llei en el termini de 6 mesos i per mitjà del procediment administratiu corresponent, amb audiència dels interessats.

Segona. Els efectes econòmics d'aquesta llei es traslladen al pressupost de l'exercici següent al de la seva aprovació.

- Disposició derogatòria

Es deroguen quantes disposicions s'oposin, es contradiguin o siguin incompatibles amb el contingut d'aquesta llei.

- Disposició final

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Aquests apartats del Decret Legislatiu 2/2008 als que es fa referència són:

Article 6

Prohibició de baralles d'animals i altres activitats

6.1 Es prohibeix l'ús d'animals en baralles i en espectacles, o d'altres activitats, si els poden ocasionar patiment o poden ser objecte de burles o tractaments antinaturals, o bé si poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen, com ara els següents:

- a) Baralles de gossos.
- b) Baralles de galls.
- c) Matances públiques d'animals.
- d) Atraccions firals giratòries amb animals vius lligats i altres d'assimilables.
- e) Tir al colom i altres pràctiques assimilables.

6.2 Resten excloses d'aquestes prohibicions:

- a) La festa dels braus en les localitats on, en la data d'entrada en vigor de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, hi haguessin places construïdes per celebrar-la, a les quals s'ha de prohibir l'accés a les persones menors de catorze anys.
- b) Les festes amb bous sense mort de l'animal (correbaus) en les dates i les localitats on tradicionalment es celebren. En aquests casos, és prohibit inferir danys als animals.

6.3 Es prohibeix matar i maltractar els animals emprats en produccions cinematogràfiques, televisives, artístiques o publicitàries, o causar-los danys o estrès, de manera que el dret a la producció i la creació artístiques, quan es desenvolupi dins un espectacle, queda subjecte a les normes de policia d'espectacles, com poden ser l'autorització administrativa prèvia. La difusió audiovisual d'aquest tipus de produccions queda restringida a horaris en què no puguin ser observades per menors i ferir-los la sensibilitat.

Partit Antitaurí Contra el Maltractament Animal

**Partido
Animalista**

El Partit Antitaurí Contra el Maltractament Animal (PACMA) és un partit polític creat a

Bilbao (Euskal Herria) l'any 2003. Encara que la seva seu central és a Barcelona, es tracta d'un partit d'implantació estatal.

Es defineix com a partit 'animalista', és a dir, que fa de la defensa dels drets dels animals la seva bandera política. Va sorgir a partir de la unió de diversos col·lectius antitaurins i de defensa dels animals.

Al seu programa electoral proposa mesures com la prohibició de les curses de braus, de la cacera i pesca esportives, de l'experimentació amb animals o el tancament de les granges pelleteres, entre tota una sèrie de mesures destinades a la defensa dels drets dels animals.

Declaració de principis de PACMA

- El PACMA es compromet a defensar els drets de tots els animals dins del marc de la legalitat vigent. Constatant la falta de respecte i de consideració cap als animals i el menyspreu als seus drets, el PACMA treballa des de l'àmbit polític per canviar aquesta situació i aconseguir una societat més justa per tothom.
- Tots els animals tenim dret a la vida, a la fertilitat i a la integritat física i psíquica. El PACMA persegueix la difusió, la defensa, la consecució i la consolidació d'aquests drets.
- El PACMA rebutja la discriminació en funció de l'espècie. Considerant que cadascuna d'elles comporten el mateix grau d'injustícia i han de ser eradicades de la nostra societat.
- La promoció de la justícia fa del PACMA, un element generador de progrés i canvi.
- Sabent que l'ús d'animals no és necessari en cap àmbit de la nostra vida, el PACMA es posiciona com instrument didàctic, informatiu i difusor, tenint com a finalitat el respecte màxim a tots els animals.
- El PACMA condemna qualsevol maltractament animal amb independència que estigui tipificat com a tal o no a la llei.
- El PACMA defensa els hàbitat, les mesures i les accions encaminades al desenvolupament sostenible del planeta.
- El PACMA és un partit polític, democràtic i participatiu.
- Les persones que formem el PACMA assumim i respectem l'estipulat en els Estatuts i Reglaments del partit i en aquesta Declaració de Principis.

Plataforma Promoció i Difusió de la Festa

La Plataforma per la Promoció i Difusió de la Festa és una entitat en contra de l'abolició de les corrides de toros a Catalunya. Existia des de 2005 però després que aparegués l'Iniciativa Legislativa Popular, va posar-se a treballar defensant la tauromàquia com expressió cultural que forma part de les arrels de la història i consideren una falta a la

llibertat el fet de prohibir les curses de braus.

Poques hores abans d'iniciar-se el tràmit de presa en consideració i debat al Parlament de Catalunya, un grup de personalitats signaren el "Manifest de la Mercè per la Llibertat" (*veure Annex 5*), promogut per la Plataforma per la Promoció i Difusió de la Festa, en contra de la iniciativa i qualsevol mesura d'abolició de les curses de braus.

Altres entitats

La **Fundación Altarriba**, la **Fundación Faada** i l'**Associació Animalista Libera!** són entitats que contribueixen amb la protecció dels animals, i han participat en diverses activitats. Per exemple, l'any 2007 aquestes tres entitats van convocar una manifestació antitaurina a Barcelona sota el lema "Corrides de toros, ni a Catalunya, ni a cap altre lloc". Després d'aquesta manifestació va sorgir com iniciativa popular la **Plataforma Barcelona Mata** que reuneix cada diumenge els abolicionistes davant la plaça de toros La Monumental de Barcelona per mostrar el seu rebuig i informar als turistes sobre el tracte que reben els braus durant l'espectacle.

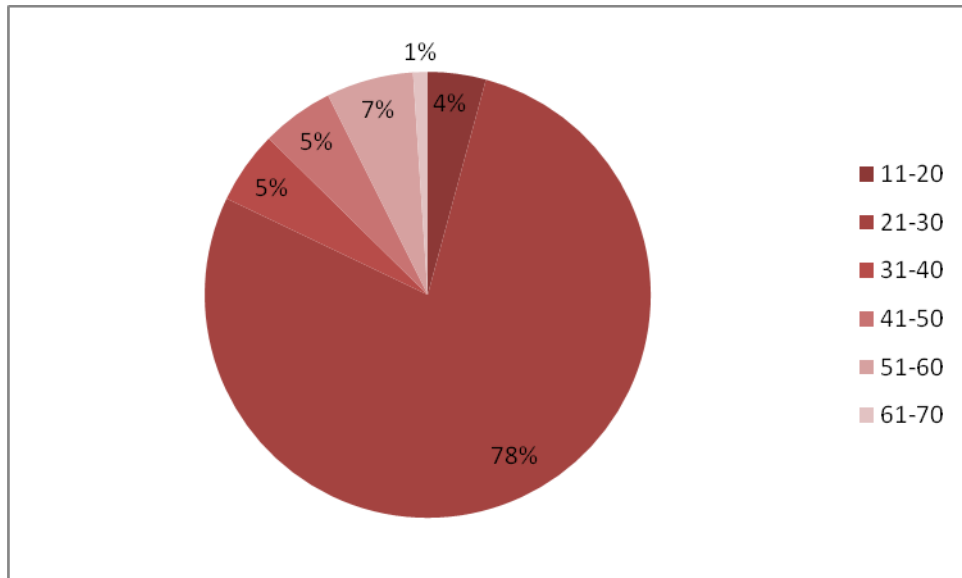
Una altra entitat que va donar el seu suport a l'abolició de les curses de braus va ser **CAS International** (*Comitè Antitaurí*), que és una organització de protecció animal europea membre del moviment antitaurí internacional.

7. Enquestes

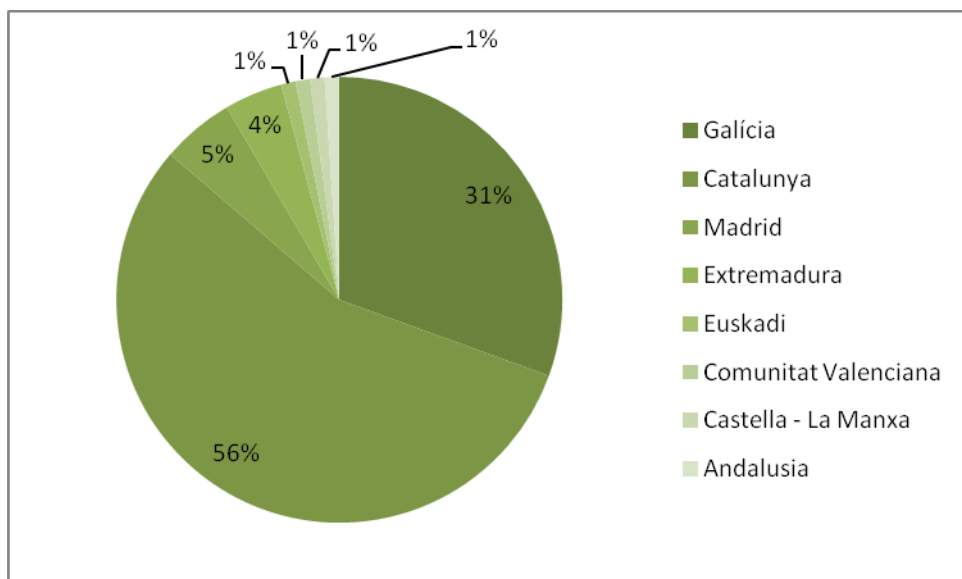
Per tal de valorar l'opinió dels ciutadans, hem realitzat una enquesta a 101 persones. A continuació es detallen les preguntes, els resultats de les respostes en forma gràfica i la nostra interpretació.

- **Indica la teva edat**

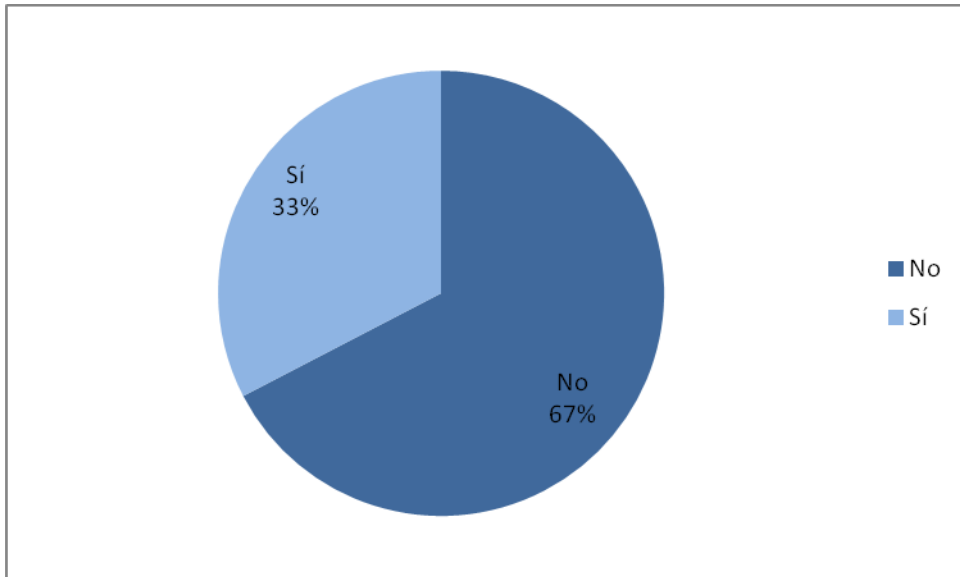
Tal i com podem veure al gràfic, la majoria de persones es situen en el rang d'edat de 21 a 30 anys. Això significa que es tracta d'una enquesta una mica esbiaixada i assumim un cert marge d'error.

- **Comunitat autònoma en la qual resideixes**

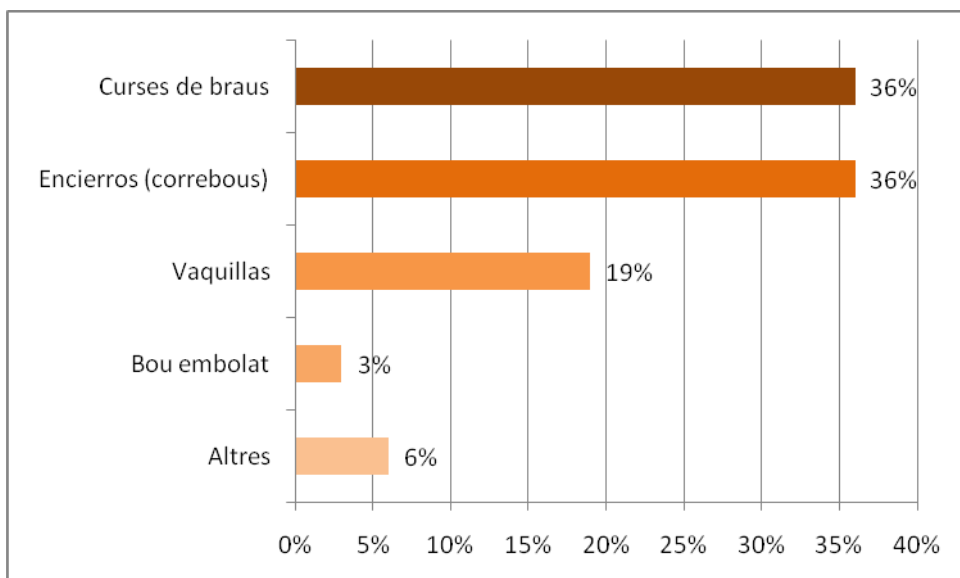
La majoria de persones que han contestat l'enquesta són de Catalunya. A més, degut als nostres contactes, també hi ha persones de Galícia i d'altres comunitats. Considerem que és una enquesta prou equilibrada pel que fa a la distribució geogràfica, ja que el 56% són catalans i el 44% són de la resta de comunitats autònomes.

- **Has assistit algun cop a algun espectacle taurí?**

Tal i com veiem al gràfic, el 67% de les persones que han realitzat l'enquesta no han assistit mai a un espectacle taurí.

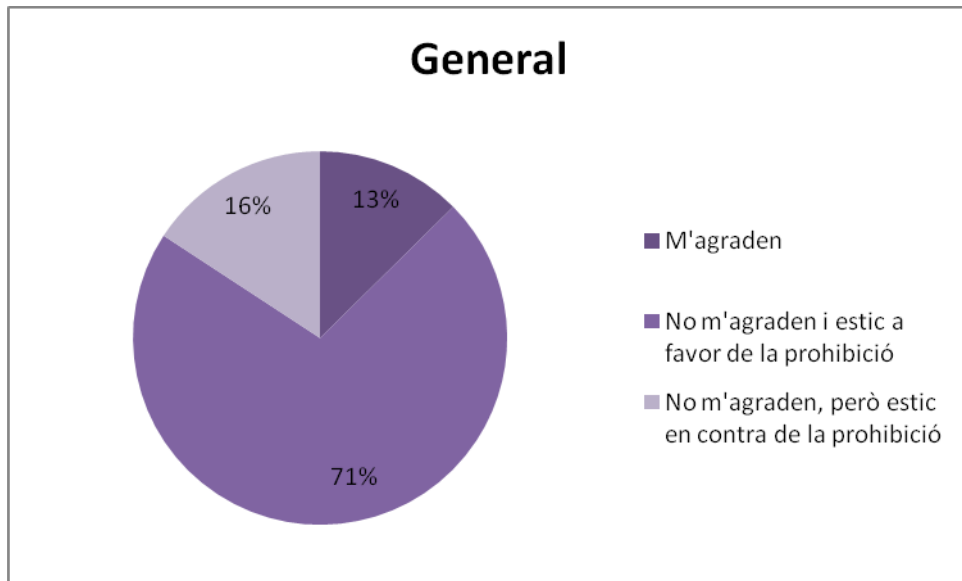
- **Si es així, de quin tipus?**

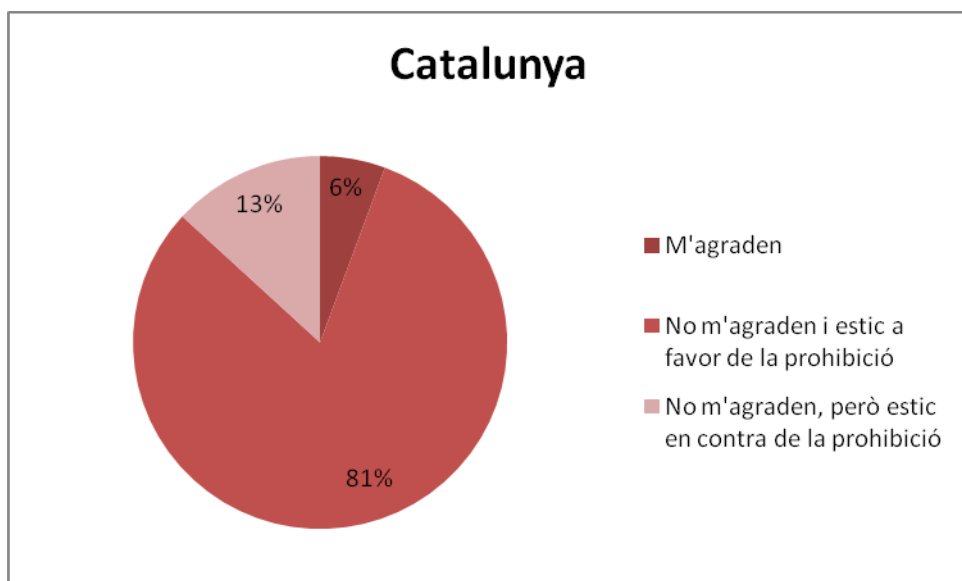
Els tipus d'espectacles al que més persones han assistit són les curses de braus i els correbaus. Precisament, aquí radica l'actual polèmica ja que les primeres han estat prohibit a Catalunya, però no els correbaus.

- **Quina és la teva opinió respecte aquest tipus d'espectacles?**

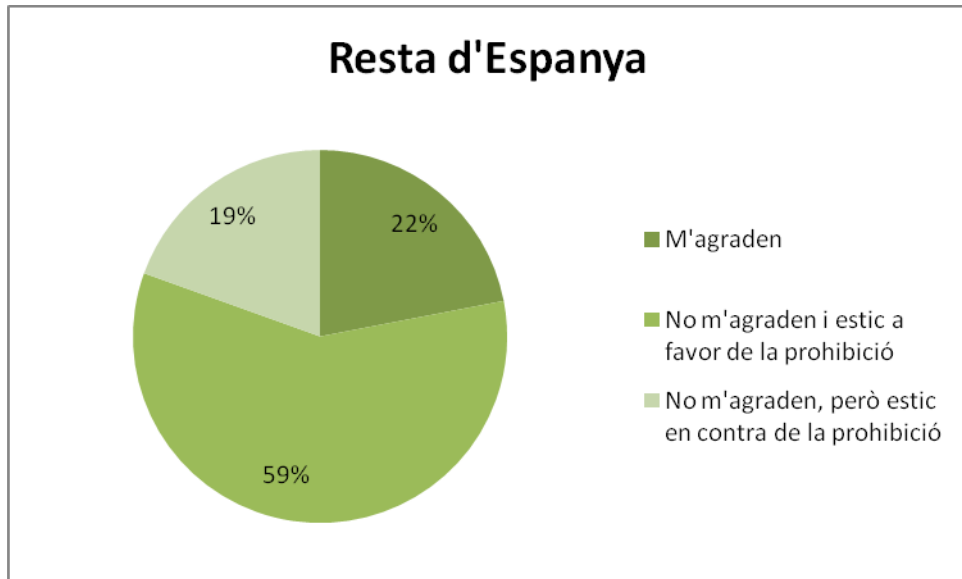
En aquest cas, hem decidit tractar les dades de tres formes: posar el gràfic general i després separar-lo per les persones que viuen a Catalunya i les que viuen fora.

El 71% de les persones diuen que no els agraden i estan a favor de la prohibició dels espectacles taurins.

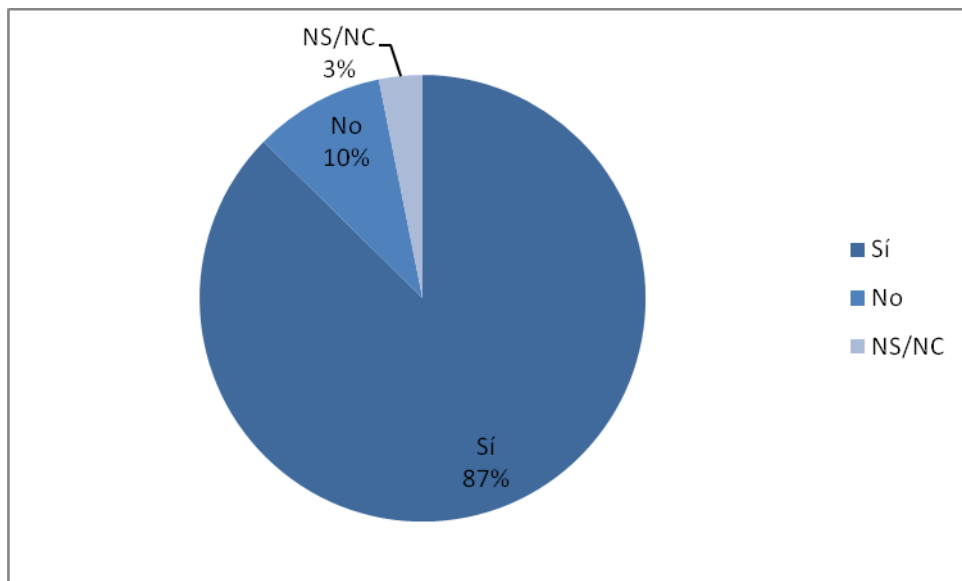

Si separem les dades i ho mirem només a Catalunya, veiem que el percentatge de persones que no els agraden i estan a favor de la prohibició és major. També baixa considerablement el percentatge de persones a les quals els agrada (d'un 13% a un 6%). En conclusió podríem dir que, segons aquesta enquesta, a Catalunya agraden menys els espectacles taurins que a Espanya en general.

Si analitzem les dades que tenim de la resta de comunitats autònomes, veiem que hi ha un percentatge més elevat als quals els agraden els espectacles taurins (22%) i també un percentatge més gran dels que no els agraden però estan en contra de la prohibició (en general era un 16% i aquí tenim un 19%).

- **Creus que els animals pateixen durant els espectacles taurins?**

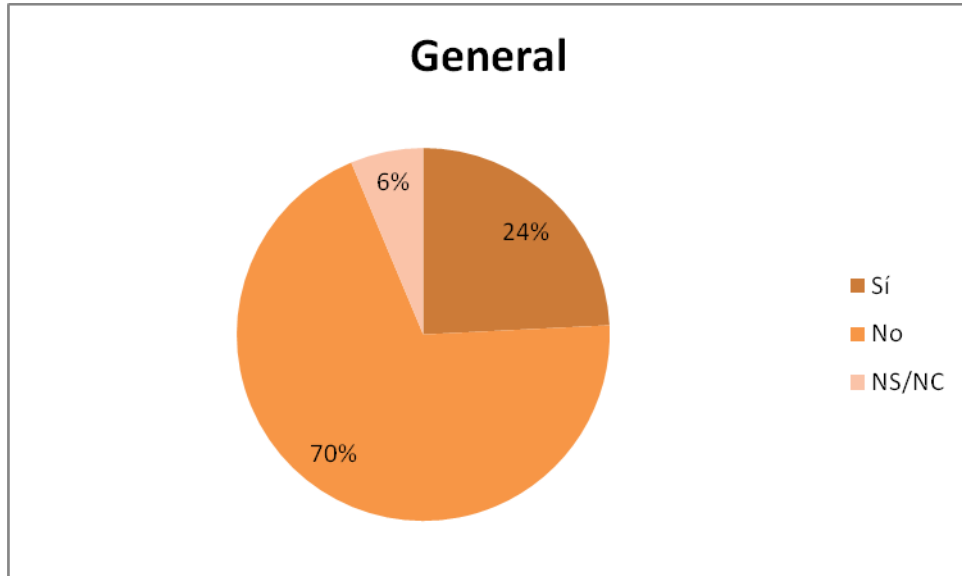

El 87% de les persones que han contestat l'enquesta opinen que sí que pateix l'animal durant un espectacle taurí. Un 10% opina que no.

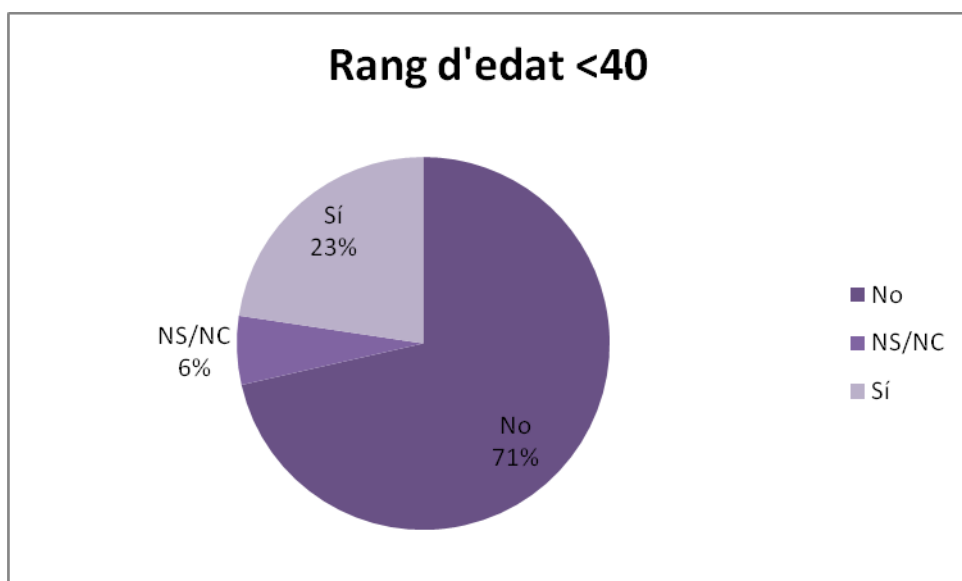
Aquí entra un conflicte ètic, ja que només un 71% de les persones estaven a favor de que es prohibissin aquests espectacles. Per tant, hi ha una diferència de 16% que, tot i opinar que els animals pateixen durant un espectacle taurí, no volen que es prohibeixi.

- **Creus que l'argument "és una tradició" és un motiu per mantenir aquest tipus d'espectacles?**

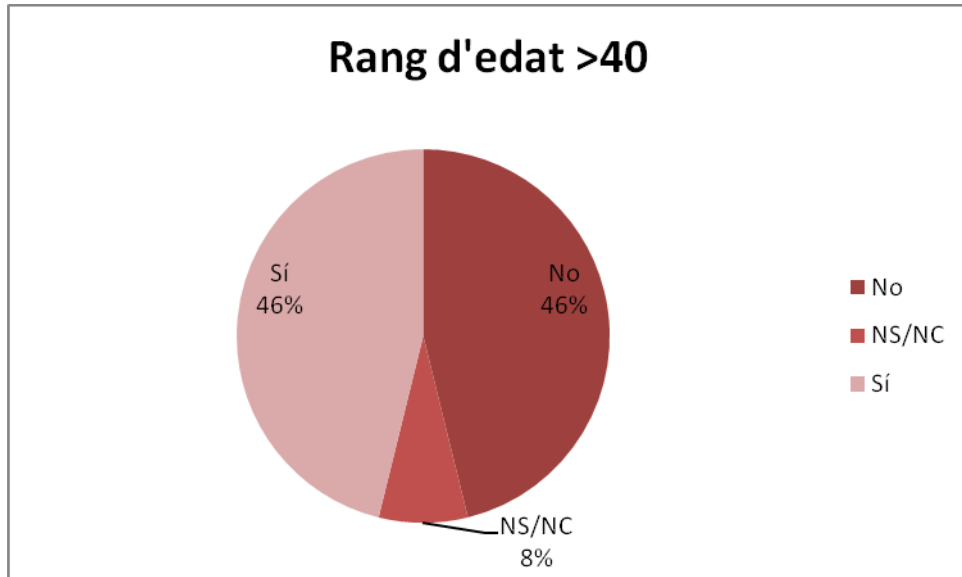
En aquest cas hem tractat les dades posant els percentatges en general, i dividint per edats per tal d'analitzar si el factor edat influeix en l'opinió de pensar que "és una tradició" és motiu per mantenir aquest tipus d'espectacles.

Un 24% de les persones creu que sí que és motiu per mantenir-los. En canvi, un 70% creu que no és motiu. Mirant gràfics anteriors veiem que coincideix ja que el 71% de les persones opinaven que no els agradaven aquest tipus d'espectacle i que estaven a favor de la prohibició, i un 70% no veuen suficient el motiu "és una tradició" per mantenir aquest espectacle. Per tant, veiem que les respostes són coherents: les persones que volen que es prohibeixin, ahora també opinen que "és una tradició" no és motiu per mantenir aquests espectacles.

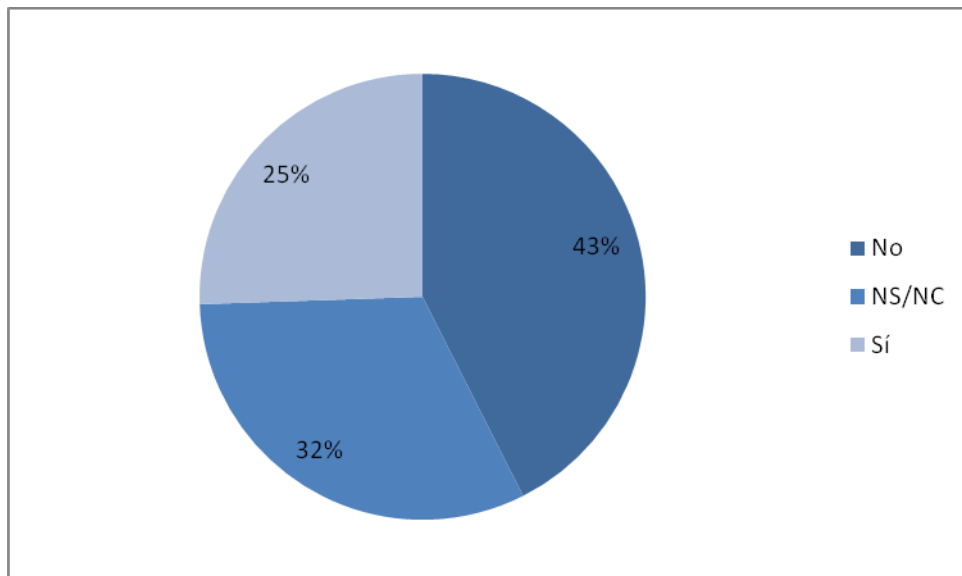

Si analitzem el gràfic de les persones menors de 40 anys, veiem que la resposta majoritària amb un 70% és “no” front un 23% que creu que “sí”. La nostra interpretació a aquest resultat és que la gent jove no justifica el fet de continuar mantenint aquests espectacles per molt que es tracti d’una tradició.

En contraposició al que passa amb els menors de 40 anys, el 46% opina que l’argument “és una tradició” és suficient per mantenir aquests espectacles. Això coincideix amb el que nosaltres esperàvem abans de realitzar l’enquesta.

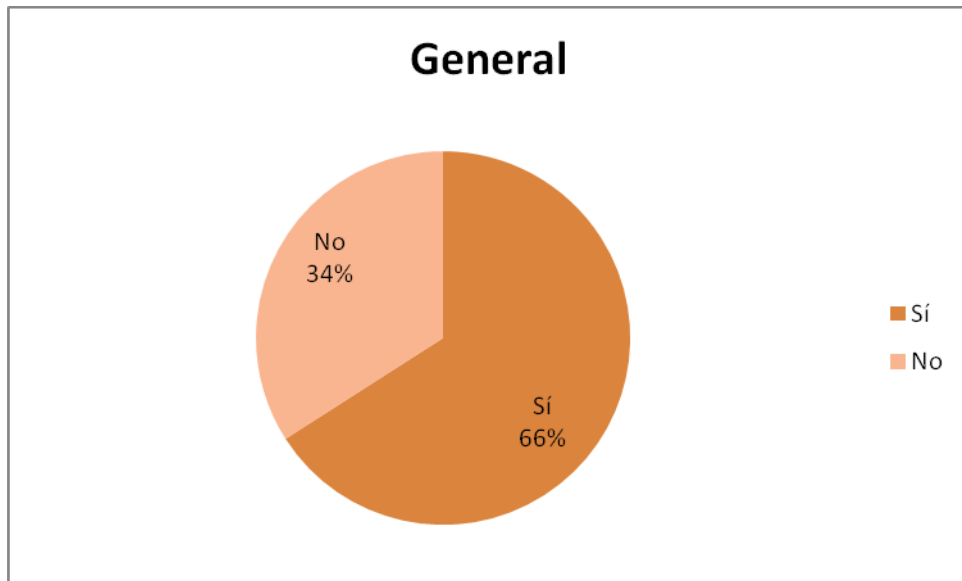
- **Creus adequat que es traspassin les competències sobre els bous al Ministeri de Cultura?**

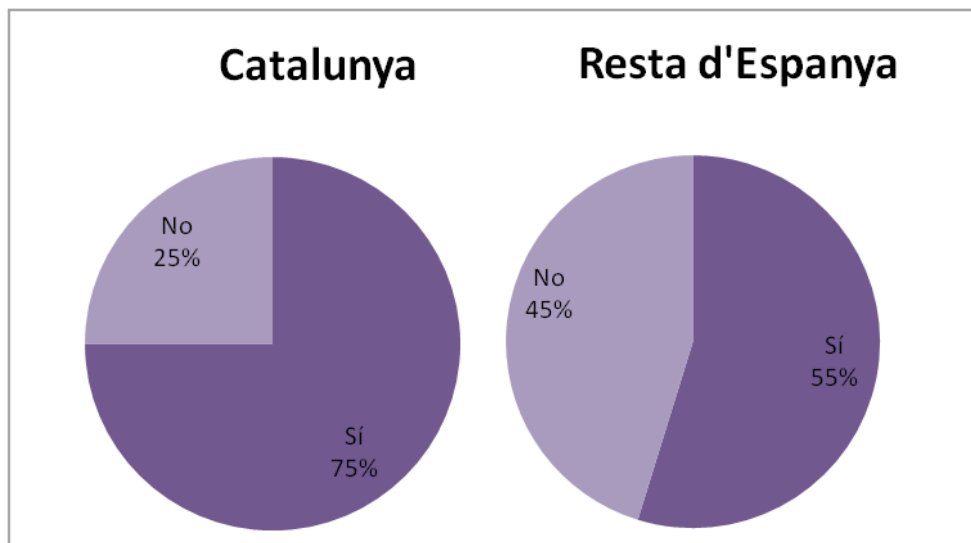
El 43% opina que no és adequat que es traspassin les competències al Ministeri de Cultura. Un 25% sí que ho veu adequat. En aquesta pregunta hi ha hagut un alt nombre de persones que han contestat NS/NC (32%).

Veient els resultats, no estem segurs que la gent hagi entès el que significa que les competències passin al Ministeri de Cultura.

- **Coneixes la nova legislació sobre els braus a Catalunya?**

Un 66% de les persones afirmen que coneixen la nova legislació sobre els braus a Catalunya. Això s'explica degut al ressò mediàtic que ha tingut la prohibició de les curses de braus i la regulació dels espectacles taurins permesos.

Si ho separem en Catalunya i resta d'Espanya, veiem que només el 25% de persones de Catalunya no coneixen la legislació; en canvi, a la resta de comunitats autònomes, el 45% no la coneixen. Això es pot explicar perquè probablement la polèmica s'hagi limitat més a Catalunya. Tot i això, creiem que certes comunitats, com ara Madrid, sí que coneixen més la legislació ja que hi ha hagut més ressò mediàtic.

- **Quina opinió et mereix?**

Algunes persones estan a favor de la prohibició de les curses de braus.

“Estic totalment d’acord i ja ho haurien d’haver fet fa molt temps.”

“Molt bé per Catalunya que ha obert els ulls i no s’amaga a l’hora de prohibir espectacles on es torturen animals. És una llàstima que alguns partits polítics emprin això com a mètode per posar a la resta d’Espanya en contra de Catalunya, quan a Canàries fa 20 anys que es van prohibir...”

“Estic a favor de la mateixa i crec que serà seguida per altres comunitats autònomes en un futur (o això espero).”

Altres persones que estan a favor de la prohibició però mostren la seva disconformitat respecte a que es prohibeixin les curses de braus i no es prohibeixin la resta d’espectacles taurins

“A favor de la prohibició de les curses de braus, però haurien de prohibir-se també altres tipus d’espectacles que es basen en el maltractament animal”.

“Em sembla una hipocresia que es prohibeixin les curses de braus i que el bou embolat es protegeixi com una tradició”

“Em sembla perfecte que es prohibeixin les curses de braus però crec que també s’haurien de prohibir altres tipus d’espectacles amb braus que no s’han inclòs a la llei com ara els correbous que impliquen un maltractament igual per l’animal, per tant, en general crec que és una llei incompleta que ha volgut “solucionar” un problema però que no ho ha fet en profunditat sinó ocupant-se només contra el que més s’ha lluitat de cara a l’opinió pública.”

També hi ha persones que estan en contra de la prohibició tot i que no demostren que els agraden els espectacles taurins.

“La prohibició dels espectacles taurins és una iniciativa molt rotunda sobre el tema, en la meua opinió s’hauria de flexibilitzar la llei i deixar que la gent que vulgui i li apeteixi veure un espectacle d’aquestes característiques ho faci, i el que no, que es quedi a casa.”

“Em sembla una coacció a la llibertat de les persones.”

“És hipòcrita i política, els seus motius són nacionalistes.”

“Considero que és un espectacle cultural espanyol i que si hi ha gent a la que no li agrada, que no hi vagi, però que no li treguin aquest dret al que li agradi. Penso que hi ha ideals antitaurins que venen reforçats per ideals independentistes, que han fet al govern de Catalunya dur endavant aquesta llei.”

“Equivocada. A part de ser una tradició i de tenir molts seguidors en aquesta zona és un recurs per la nostra primera font d’ingrés, el turisme, genera molts llocs de treball, qüestió que no cal seguir castigant en aquest país i molt menys a Catalunya.”

“Molt malament, és un atemptat contra els amants dels toros... Pateixen més els ànecs per fer paté, els gossos a les cases tancats, les gallines a les gàbies...”

Per acabar, també hi ha qui està en contra de la prohibició i els agrada el món de la tauromàquia.

“Sóc català i estic en contra dels antitaurins perquè és una tradició de sempre i sinó que no ho haguessin deixat fer mai. Em sento espanyol i com a espanyol em sento taurí.”

“En la meua opinió crec que haurien d’aprovar una altra legislació similar per les empreses industrials que tenen a la seva comunitat que contaminen el medi ambient i també fan molt mal als animals, però com això els beneficia a ells els hi dóna igual. Del món dels braus viuen moltes famílies de la meua comunitat, per tant, visca la festa nacional i visca els toros!”

Altres opinions

“No la conec.”

“Em sembla bé que s’acabi amb la brutalitat que crec que representen, potser perquè no ho entenc, encara que també entenc que és una tradició molt arrelada i per aquest motiu penso que més que prohibir caldria educar. Per altra banda, em molesta que pugui haver-hi raons polítiques de fons i que per aquest motiu només es prohibeixin a Catalunya encara que també imagino que prohibir-ho en segons quines comunitats ha de ser molt complicat.”

“Crec que es una mesura innecessària en els temps en els que vivim, tenint en compte que es porten fent molts anys. Sóc de fora de Catalunya i crec que és una mesura política per diferenciar-se de la resta d’Espanya.”

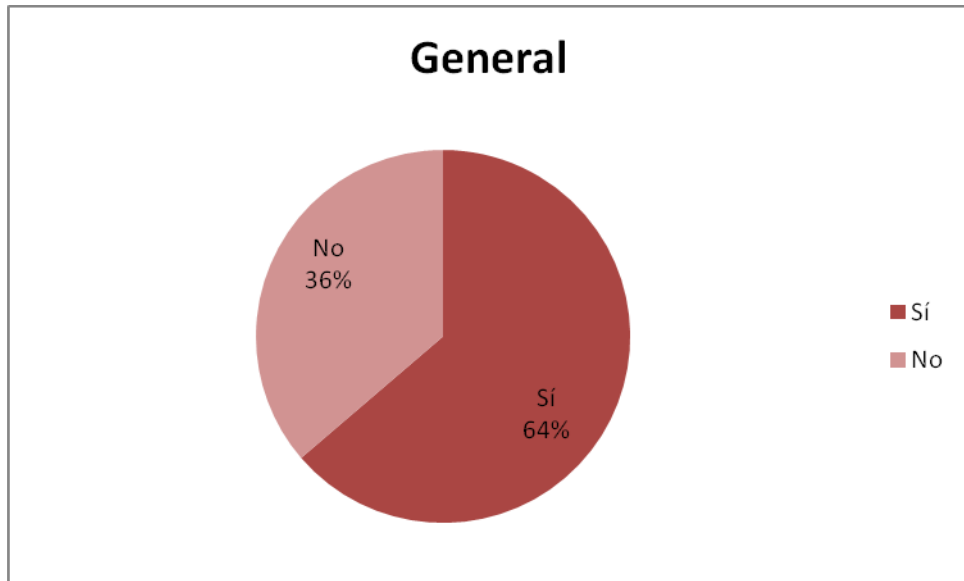
“Que facin el que vulguin, em dóna igual, no aniré a Barcelona a veure toros.”

“Adequada a la situació actual.”

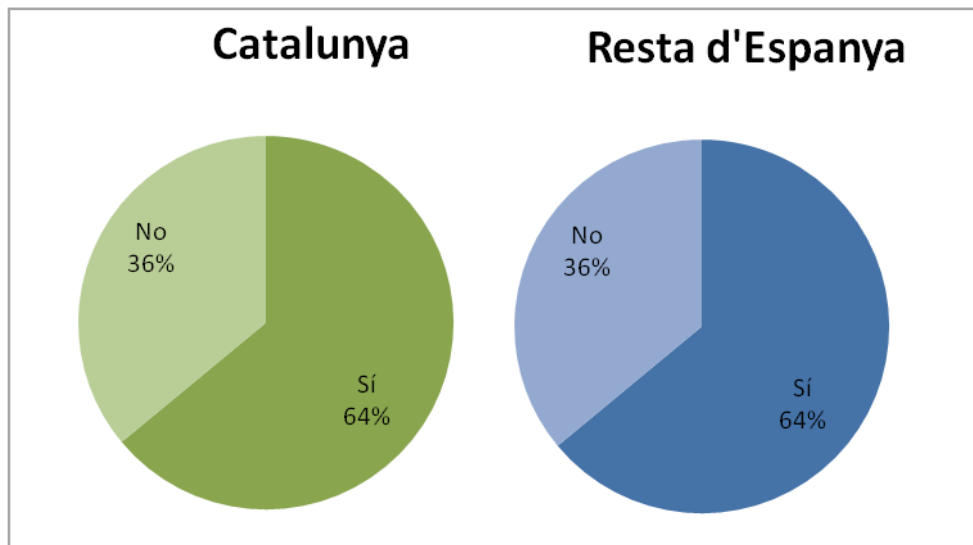
“Em sembla més una mesura política que lògica.”

“Estic a favor de la prohibició però em sembla una mera estratègia nacionalista.”

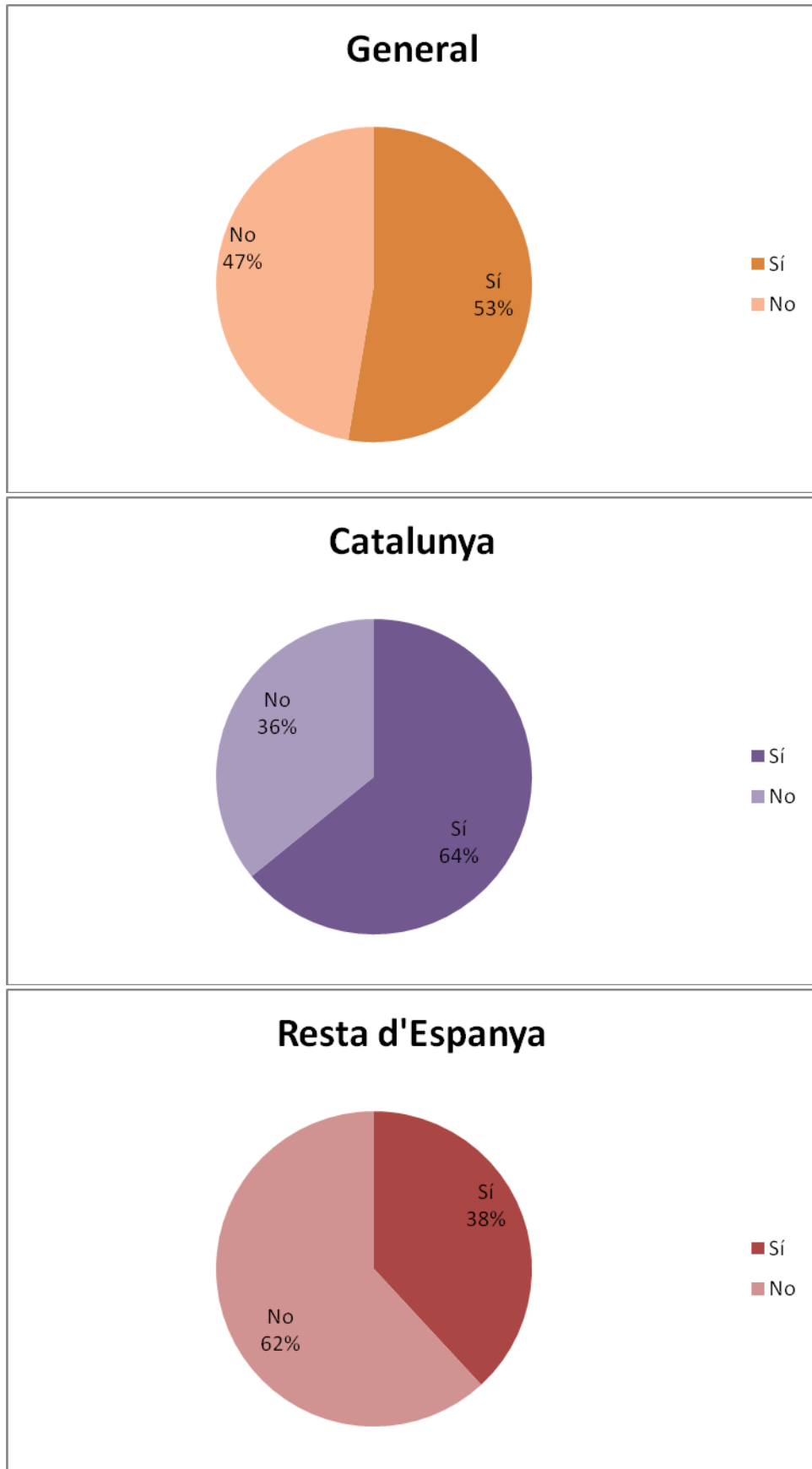
- Creus que és una decisió política?

Tant el gràfic general com el separat per comunitats tenen els mateixos percentatges. El 64% dels enquestats opinen que es tracta d'una decisió política.

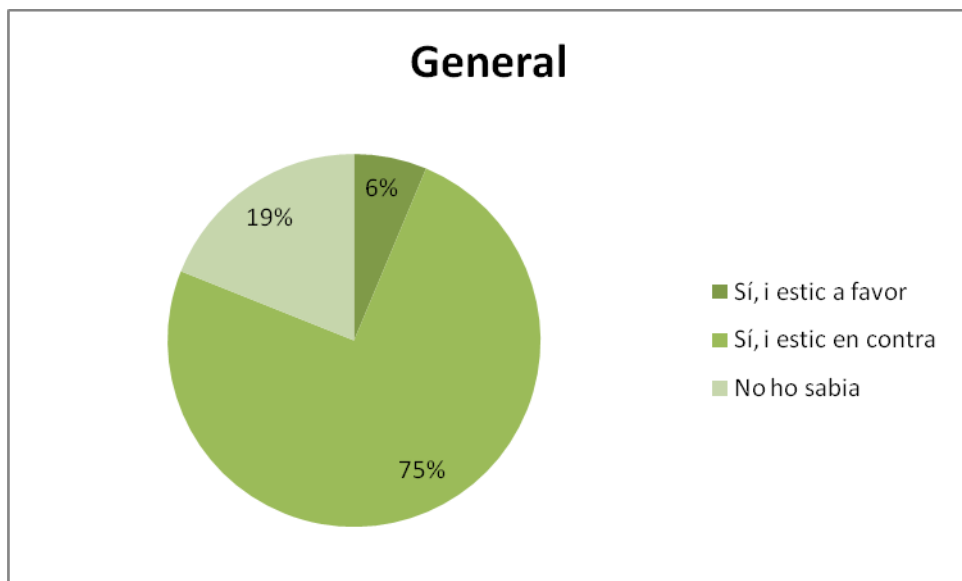

- Sabies que la llei va sorgir d'una Iniciativa Legislativa Popular promoguda per una plataforma antitaurina (*Prou!*)?

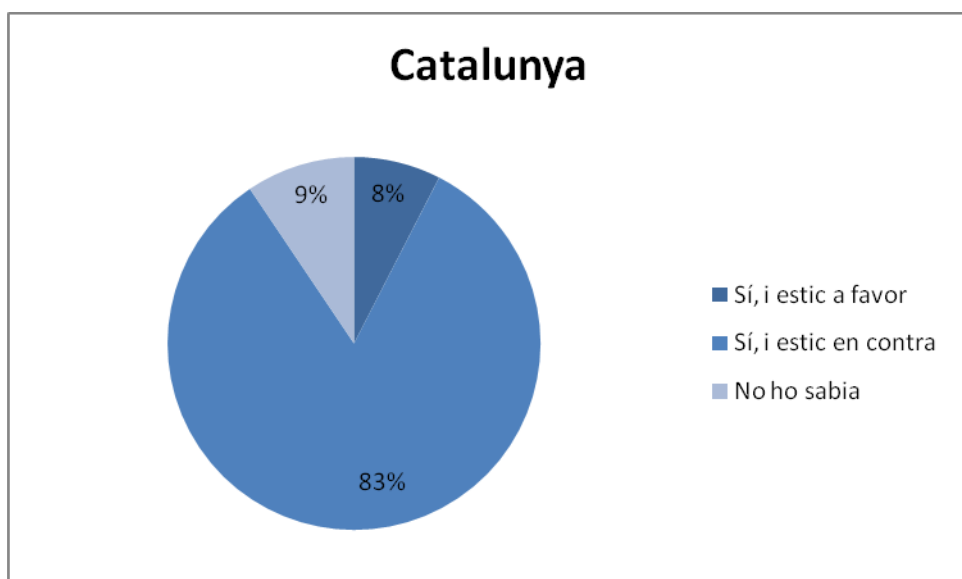

Com veiem, a Catalunya més gent sabia que es tractava d'una ILP promoguda per *Prou!* que a la resta de comunitats autònomes. Tot i això, no ens quadra que a Catalunya, a la pregunta anterior el 64% de les persones contestessin que creuen que es tracta d'una decisió política si el 64% afirma saber que ho va promoure una plataforma antitaurina (tenint en compte que molts partits van deixar votar lliurement als seus diputats). Una possible explicació a aquestes respostes seria que la gent vegi un rerefons nacionalista català a l'hora de recollir firmes per abolir les curses de braus.

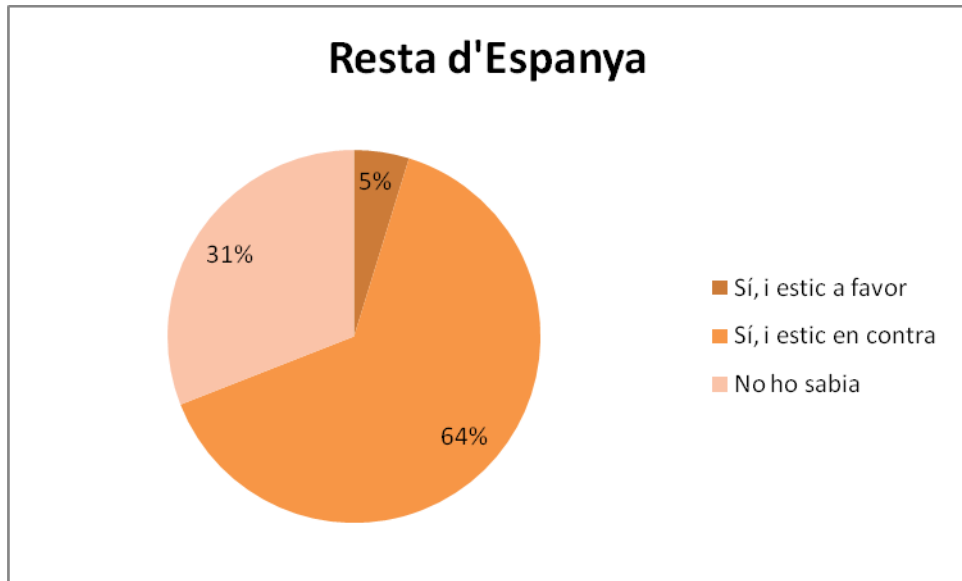
- **Sabies que a Catalunya estan prohibides les curses de braus però no la resta d'espectacles taurins (per exemple, bous al carrer)?**

El 75% de les persones estan en contra de que no estiguin prohibits la resta d'espectacles taurins. Comparant amb les persones que estaven a favor de la prohibició de les curses de braus (71%), veiem que pràcticament el mateix percentatge de gent que estan a favor de que s'hagin prohibit les curses de braus també està en contra de que no es prohibeixin la resta d'espectacles taurins.

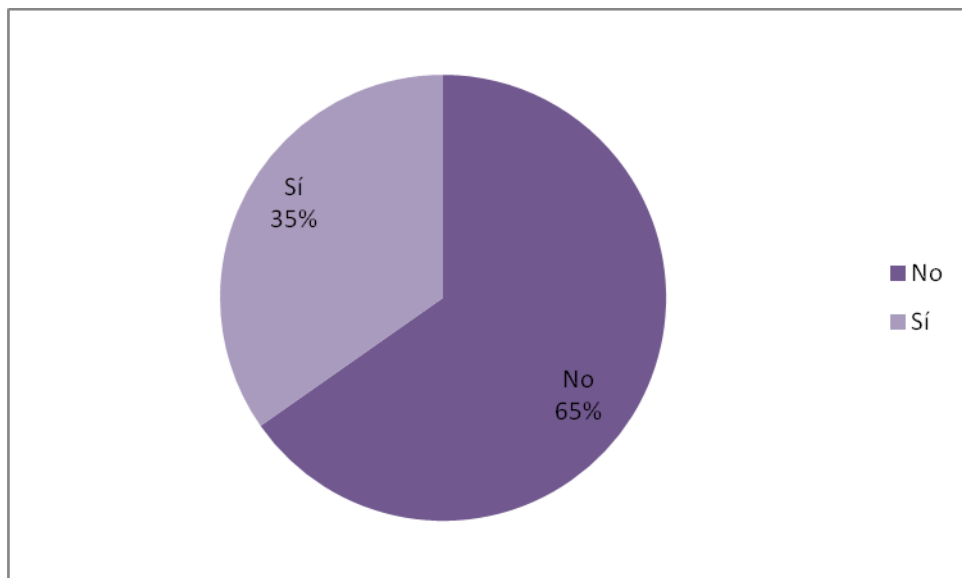

A Catalunya, en comparació amb els percentatges generals, hi ha més persones que estan en contra de mantenir la resta d'espectacles taurins.

Un elevat número de persones (64%) està en contra de que s'hagin prohibit les curses de braus i no es prohibeixin la resta d'espectacles. El 31% de persones no ho sabia.

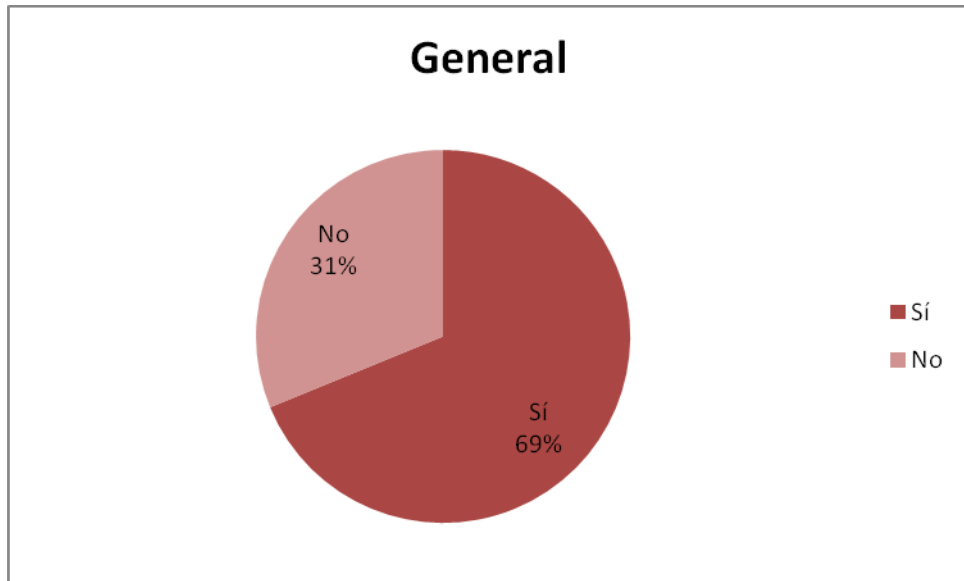
- **Coneixes la situació legislativa actual a Canàries respecte les curses de braus?**

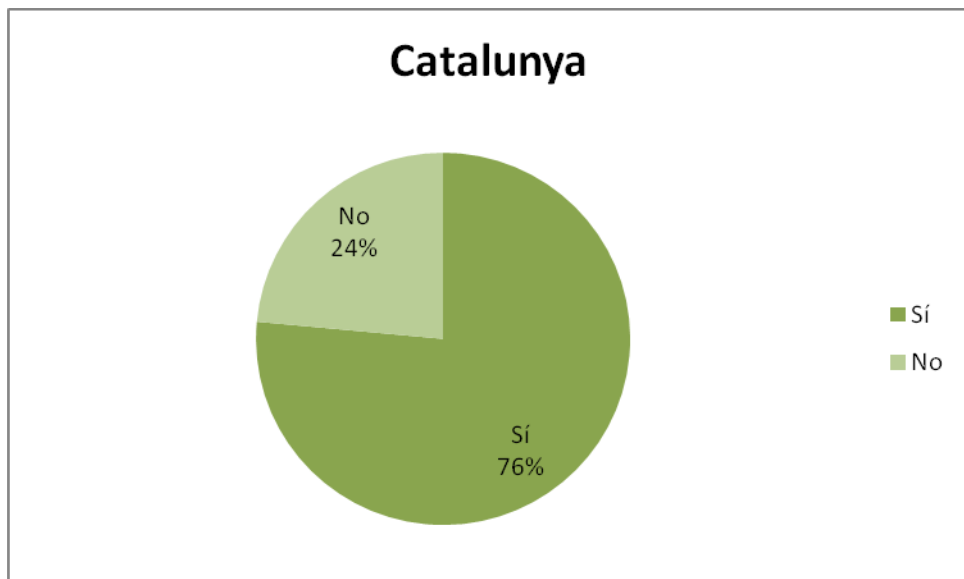
Un 35% de les persones reconeixen saber la situació legislativa a Canàries sobre les curses de braus.

Potser la pregunta està mal formulada, ja que si la pregunta hagués estat "Sabies que les curses de braus també estan prohibides a Canàries?", possiblement més persones haguessin contestat que sí.

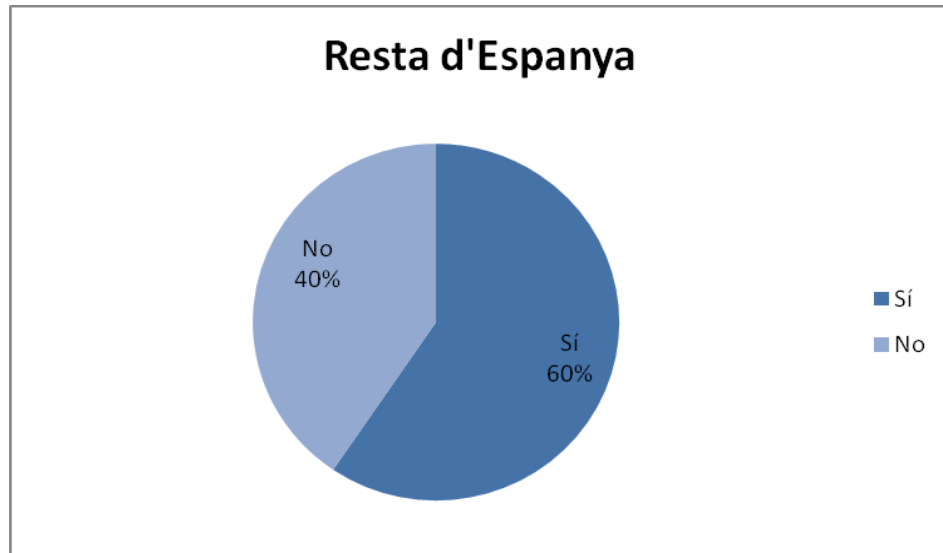
- Creus que s'haurien de prohibir a la resta d'Espanya?

El 71% de les persones estava d'acord en prohibir les curses de braus a Catalunya. El 69% creu que s'hauria de prohibir a la resta d'Espanya.

El 76% de les persones creuen que sí que s'haurien de prohibir les curses de braus a la resta d'Espanya. Tot i això, cal recordar que el 81% reconeixia estar d'acord en prohibir-les a Catalunya.

Veiem que la resposta “No” és considerablement més elevada que a Catalunya. El 59% de les persones estava d’acord en prohibir les curses de braus a Catalunya, per tant, el valor de 60% coincideix.

- **Escriu algun argument defensant la teva postura**

Gent que opina que sí.

“Es tracta d’un espectacle on els espectadors exalten la tortura i el patiment dels animals i això hauria d’estar prohibit a qualsevol lloc.”

“Penso que és un maltractament als animals aquí i a la resta d'Espanya però si allà ho volen mantenir perquè ho consideren tradició i cultura no serem els catalans els que els hi portem la contraria, ja s'hi posen prou ells amb les nostres coses.”

“Crec que s’hauria de prohibir tota aquella festa taurina en la qual es torturi, humiliï i mati qualsevol animal o persona; l’argument “és una tradició” no té cap validesa.”

“Ni comparteixo ni entenc que algú es pugui divertir i entretenir-se amb el patiment d’un ésser viu. L’argument que sigui quelcom tradicional i per cultura em sembla realment absurd perquè per aquesta regla de tres hauríem de seguir fent cirks de romans amb gladiadors i milions de coses més. Aquest argument no està sostingut per cap lloc. Diverteix-te com vulguis sempre que no facis patir a ningú! Per tant, sí a la llei antitaurina.”

“Clarament, és un espectacle cruel en el qual es maltracta de forma evident a un animal provocant una llarga agonia a aquest que dura fins a la seva mort. Per si això no fos suficient, un cop han matat el toro li tallen diverses parts del seu cos com si fos un trofeu.”

“Els animals són animals en tots els llocs i pateixen per igual a tots els llocs. Per tant, s’haurien de prohibir tan a Catalunya com a la resta d'Espanya. No és normal que els animals pateixin i penso que aquesta hauria de ser una llei de caràcter general i no només de Catalunya i Canàries.”

Gent que està en contra de les curses de braus però a favor de la resta d'espectacles

“He de dir que he assistit a correbous, *capeas*, toro del camp (l'alliberen al camp i tots els cotxes han de conduir-lo fins al poble) i curses de braus. M'agrada veure els toros en llibertat, és a dir, al camp i correbous. El que no m'agrada és veure com el maten a les curses de braus o quan toregen a les *vaquillas* de forma tan burlesca. Estic a favor de tots els espectacles taurins (mentre no es faci patir als animals) excepte de les curses de braus.”

Gent que no els agrada però no vol que es prohibeixi a la resta d'Espanya

“Jo crec que a la gent no els agradin les curses de braus (com és el meu cas) per les raons que siguin, simplement que no hi vagin, però d'aquí a prohibir-les per tothom no ho veig bé.”

“El que vulgui veure toros, que tingui dret a veure'ls; i el que no ho vulgui, que no impedeixi que els demés ho facin.”

Gent que els agrada i no volen que es prohibeixi

“No s'haurien de prohibir les curses de braus, per tradició i pels molts seguidors que té. El que s'hauria de legislar i controlar és tot l'entorn taurí, com ara l'edat per veure i participar als espectacles, més seguretat, el tracte als braus...”

“Les curses de braus són un símbol identificatiu del nostre país i només perquè una minoria estigui en contra no es pot generalitzar ja que si és veritat que vivim a un país democràtic ha de predominar la majoria davant una decisió i no afavorir una minoria com són els antitaurins.”

“Hi ha molta gent que viu dels toros ja que donen molts llocs de treball: fàbriques de pinsos, treballadors de les finques, transportistes, etc.”

“Els amants dels animals, segons ells, que es fixin en tots els animals i com viuen i s'adonaran que el toro de lídia és afortunat i mimat per l'home fins al final de la seva vida.”

Altres

“La tauromàquia (anomenada “festa” pels aficionats taurins) sempre ha tingut partidaris i detractors, tant entre els sectors populars com entre la classe política i intel·lectual. En la actualitat, són els defensors dels drets dels animals qui encapçalen la crítica a la celebració de les curses de braus. Els partidaris dels drets dels animals usualment consideren la tauromàquia una forma de tortura.”

“Les curses de braus moriran quan la gent no vagi a veure-les. No fa falta prohibir-les.”

“Llibertat per assistir o no. Cal tolerar i transigir per conviure.”

8. Benestar

Benestar animal

En el seu ambient natural, l'animal pot expressar el seu comportament normal, que es veu afectat quan és restringit a un ambient artificial. Qualsevol alteració que tregui aquests animals del seu medi natural, produirà por i ansietat, que els portarà a respostes neurofisiològiques perfectament estudiades.

Estrès

Des del punt de vista de la biologia i la psicologia, l'estrès es defineix com "qualsevol tensió o interferència que alteri el funcionament d'un organisme".

Davant d'una situació d'amenaça pel seu equilibri, l'organisme emet una resposta amb la finalitat d'intentar adaptar-se. Així doncs, es pot definir l'estrès com "la resposta física i específica de l'organisme davant qualsevol demanda o agressió tant física com psicològica".

Està demostrat científicament que davant d'una situació d'estrès, l'organisme pateix una sèrie de reaccions fisiològiques que desencadenen l'activació de l'eix hipotàlam-hipòfisi-suprarrenal i del sistema nerviós vegetatiu. Això es tradueix en un augment de corticosteroides (cortisol) i de catecolamines (adrenalina i noradrenalina). La mesura del cortisol en sang és el millor paràmetre per valorar la intensitat d'estrès en animals.

Causes que provoquen estrès

A més de les causes ambientals que també poden produir estrès, el maneig és el principal causant d'aquest en animals; la **manipulació**, el **transport** i la **integració dels animals en ambients estranys** els generen gran quantitat d'estrès.

El benestar dels individus està relacionat amb la seva capacitat d'adaptació al medi en el que viu. Qualsevol alteració que tregui a un animal del seu medi natural produirà por, la qual cosa el portarà a desenvolupar estrès, i passarà a un estat patològic davant d'una incapacitat per adaptar-se a la nova situació.

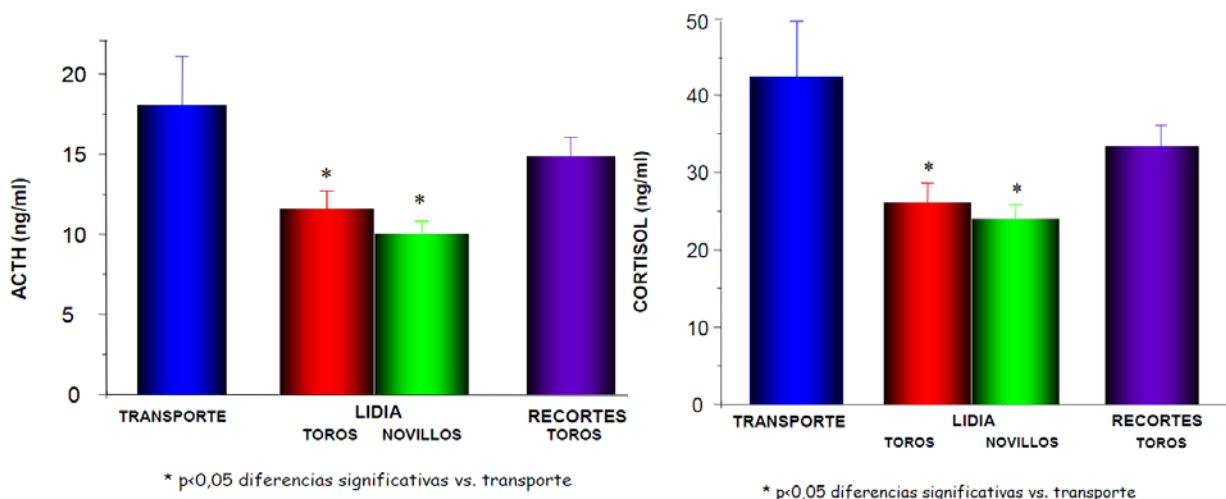
Pateixen estrès els toros en una cursa?

S'han publicat alguns estudis en els quals s'assegura que els toros de lídia no pateixen durant les curses de braus; un dels que més polèmica ha comportat actualment, és el cas de l'article publicat pel Director del Departament de Fisiologia de la Facultat de Veterinària de la

Universitat Complutense de Madrid, Juan Carlos Illera del Portal, que va realitzar l'any 2007 un estudi que demostrava de manera científica que el toro té menys estrès durant la lídia que durant el transport. Algunes de les conclusions del seu treball són les següents:

“El primer que trobem és que el toro és un animal, “especial” endocrinològicament parlant, ja que té una resposta totalment diferent a la d'altres races vacunes i d'altres espècies animals. Hem arribat a comprovar analitzant els “mediadors de l'estrès”, l'hormona adenohipofisària (ACTH-hormona adenocorticotropa) i les hormones adrenals tant de l'escorça (cortisol) com de la medul·la (epinefrina i norepinefrina), que el toro presenta durant la lídia menor alliberació d'ACTH i cortisol que durant el transport, cosa que indica que l'animal té una millor resposta a l'estrès. Per suposat que el toro té estrès, però amb aquestes anàlisis hem pogut demostrar que aquest és significativament més elevat en el moment de sortir a la plaça que durant o després de completar la lídia.”

“Per comprovar que els nostres resultats obtinguts en animals lidiats eren certament els obtinguts, compararem aquests resultats amb toros utilitzats en exhibicions d'habilitat on als animals no se'ls aplica les banderilles i no es sacrifica l'animal amb espasa. Doncs bé, quina ha estat la nostra sorpresa, en comprovar que els nivells de les hormones ACTH i cortisol estaven més elevades en animals d'exhibició d'habilitat que en els procedents de lídia completa. A tenor d'aquests resultats podem indicar, en un principi, que les exhibicions d'habilitat són més estressants pels toros que la lídia normal, cosa que reforça encara més la hipòtesi de que la sortida a la plaça és el moment més estressant de tota la lídia”.

Cal dir que la validesa d'aquest article ha estat posada en dubte per molts professionals veterinaris des de la seva publicació, argumentant que les condicions en les que es va dur a terme l'estudi no són correctes.

“Per tals que els valors de cortisol mesurats siguin científicament reals, ha d’existir una integritat demostrada de l’eix hipotàlam-hipòfisi-suprarrenal, i del sistema nerviós central i perifèric. No és així en els toros que són analitzats després d’haver patit la sort de l’estoc, és a dir, que han estat picats, banderillats, i donats mort a la plaça.” José Enrique Laguia, Llicenciat en Veterinària per la Universitat Complutense de Madrid.

Dolor i patiment durant la cursa

Durant la primera part, tot just després que se li clavi la divisa (arpó amb una cinta de colors que identifica la explotació ramadera de la qual prové), el toro entra a la plaça. L’animal es troba en un ambient hostil ple de gent cridant. En aquest moment entra el picador amb la *puya* (que conté una punta metàl·lica de 9cm). Aquesta llança és clavada a l’esquena de l’animal, tallant i esquinçant els músculs del coll que impediran a l’animal aixecar el cap, facilitant així la feina del torero.

Durant la segona part, les banderilles (pals amb un arpó a la punta) es claven en el coll de l’animal prop de la ferida oberta amb la *puya*. L’animal, en els seus intents de desfer-se d’aquestes mitjançant moviments bruscos de cos, fa més profunda i gran la ferida, produint esquinçament i provocant una major pèrdua de sang que debilita l’animal.

Durant la tercera part, el torero utilitza l’estoc, una espasa de 88cm. L’objectiu d’aquesta fase és que la espasa es clavi en el cor del toro, travessant els principals vasos sanguinis. En el cas que el torero no ho aconsegueixi, els ajudants fan girar l’animal sobre sí mateix perquè la espasa continuï tallant a l’interior del cos. Si tot i així el toro no mor, es recorre a la *puntilla*, un punyal que talla la medul·la deixant immòbil l’animal.

Pateixen els bous en espectacles de carrer?

Donada la definició descrita anteriorment d’estrès, no hi ha cap dubte que els bous es troben en situacions d’estrès durant les celebracions d’aquests festejos.

Aquests animals, criats en explotacions extensives, no estan habituats al contacte i manipulació dels humans. Després de la manipulació, el transport i l’aïllament als quals són sotmesos, s’uneix el fet que els animals es troben en ambients desconeguts, amb molt bullici festiu, on són perseguits, assetjats i molts cops també agredits, essent incapaços d’alliberar-se. Tot això ens porta a concloure en l’existència de patiment físic i psicològic per part de l’animal durant els espectacles de carrer.

Queda en l'aire, per tant, la següent qüestió: per què es prohibeixen les curses de braus i no la resta d'espectacles taurins com els bous al carrer si, aparentment, també provoquen el patiment animal?

9. El futur del toro de lídia

El toro de lídia

Fa referència als espècimens mascles de toro seleccionats i criats pels diferents espectacles taurins, com les curses o correbous. Procedeix de les races autòctones de la Península Ibèrica, conegudes com “toro ibèric”, que des de fa molts anys propiciaven les formes més primitives de tauromàquia. Es caracteritza pel seu fort instint per la defensa, que es coneix amb el nom de *bravura*, així com per les seves

característiques físiques, com les seves grans banyes orientades cap endavant i el seu potent aparell locomotor. Alguns especialistes pensen que és el descendent més directe del bou salvatge europeu (*Bos taurus primigenius*), l'avantpassat de totes les races bovines més actuals, ja que comparteix amb ell moltes característiques fenotípiques. D'altres especialistes qüestionen que sigui una raça de boví diferent a la del toro i la vaca comuns (*Bos taurus*).

Orígens

Existeixen molts debats sobre l'origen del toro de lídia, ja que, com s'ha explicat anteriorment, la tauromàquia sembla ser que ja existia des de fa molts anys i en aquell moment encara no s'havia seleccionat cap animal per aquesta finalitat. Els primers indicis de selecció del brau es tenen als segles XV i XVI a la província de Valladolid, on la proximitat a les Corts va fer que es criés un ramat en amplis terrenys que podria ser l'inici del toro de lídia actual. El nom d'aquesta explotació ramadera era Raso de Portillo, i va ser coneguda fins a finals del segle XIX. Es creu que els toros d'aquesta explotació van ser els primers usats en festejos reals. Paral·lelament, es van començar a desenvolupar altres explotacions ramaderes en d'altres punts d'Espanya.

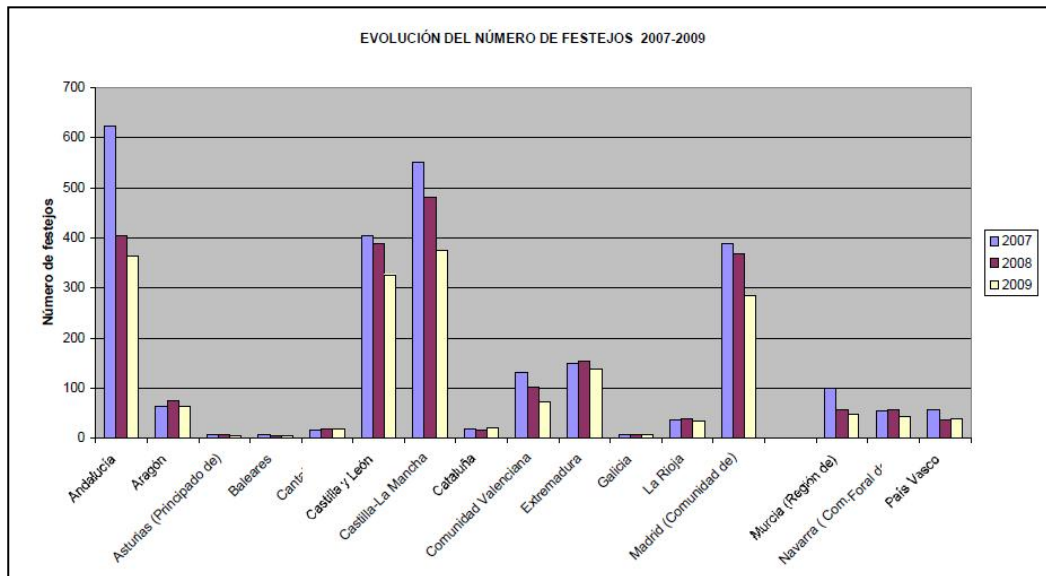
Tot i així, no va ser fins al segle XVIII que van aparèixer les explotacions orientades exclusivament a la cria de toros per espectacles taurins amb finalitats comercials. Així doncs, el toro de lídia es pot considerar el resultat del treball de la selecció efectuada des de principis del segle XVIII reproduint exemplars que compartissin determinades característiques físiques, aquelles que permetessin l'exercici de la lídia.

L'anomenat *trapío* d'un toro de lídia és el conjunt de característiques físiques, actituds i reaccions observables a simple vista de l'animal. Es diu que un toro té *trapío* quan reuneix les qualitats físiques i la presència necessària per la lídia. Segons Pedraza Jiménez, les principals característiques morfològiques per determinar el *trapío* d'un toro són:

- Grandària i pes
- Estatura
- Conformació del tronc
- Conformació de les extremitats
- Conformació del cap i del coll
- Conformació de la cornamenta
- Pell, pèl i capa

Algunes dades d'interès

- La temporada taurina acabarà el 2010 any amb 1.320 festes celebrades, segons dades recopilades per *Expansión*. Això suposa un 8'5% menys que al 2009, i un 40% menys que al 2007.

Dades extretes del document "Estadísticas taurinas correspondientes a la temporada 2009", publicat el Març del 2010 pel Ministeri de l'Interior

- Un 70% dels espanyols no tenen cap interès pels toros, segons una enquesta realitzada per la consultora Gallup.
- L'activitat taurina genera cada any a Espanya uns 2.500 milions d'euros. De les 1.268 empreses ramaderes només són rentables el 50%, segons va publicar *El Mundo*.
- El negoci dona treball directe a d'entre 180.000 i 200.000 persones.

NUMERO TOTAL DE PROFESIONALES TAURINOS INSCRITOS A FECHA 31 DE DICIEMBRE DE 2009, CON ESPECIFICACION DE LA SECCION DE ADSCRIPCION Y DE SU CONDICION LABORAL, COMUNITARIA EUROPEA O EXTRACOMUNITARIA.

Matadores de Toros	612	81	693
Novilleros con Picadores	652	69	721
Novilleros sin Picadores	1.815	46	1.861
Rejoneadores de Toros	146	5	151
Rejoneadores de Novillos-Toros	196	2	198
Banderilleros de Toros	1.226	43	1.269
Banderilleros de Novillos-Toros	434	9	443
Banderilleros de Novillos	231	0	231
Picadores de Toros	428	11	439
Picadores de Novillos-Toros	191	3	194
Toreros Comicos	128	28	156
Mozos de Espada	1.918	27	1.945
Total	7.977	324	8.301

Dades extretes del document *"Estadísticas taurinas correspondientes a la temporada 2009"*, publicat el Març del 2010 pel Ministeri de l'Interior

- Els ramaders produeixen a l'any uns 37.000 toros per ser lidiats en més de 3.300 places.
- 10.247 toros i vedells van morir el 2009 en les 2.684 celebracions taurines.

Desapareixeria el toro de lídia si s'abolís definitivament la tauromàquia?

Cal tenir present que, al contrari que la majoria de les races de boví domèstic, el toro de lídia presenta una sèrie de característiques físiques més pròpies d'un bòvid salvatge que d'un bòvid domèstic. Alguns autors com Cis van Vuure han assenyalat diverses coincidències en l'estructura corporal i coloració del toro de lídia amb el bou salvatge europeu extingit, del que només es diferencia per la seva menor grandària i la longitud de les banyes. Això és lògic si es té en compte que la selecció d'aquesta raça s'ha fet precisament per mantenir, o fins i tot potenciar, un comportament més violent del normal important per l'espectacle taurí, i no per

potenciar aspectes com la producció de carn i de llet o l'absència de banyes per fer-los més dòcils.

Tenint en compte això i les dades de l'activitat taurina mostrades, no sembla estrany que el dubte sobre el futur del toro de lídia sigui un debat tan freqüent en la nostra societat sota la pregunta de *“desapareixeria el toro de lídia si s'abolís la tauromàquia?”*. Molts dels defensors de la cria del toro de lídia defensen que aquesta raça desapareixeria si es prohibissin completament els espectacles taurins, ja que ha estat seleccionada només per aquest fi.

Respecte aquesta qüestió, recentment el Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí ha assegurat al diari Público (a l'exemplar del 31 de Juliol del 2010), que el toro de lídia no desapareixeria si aquest es deixés de matar a la plaça, tot avalant la seva explotació càrnia. Des del Govern es considera que, en el cas hipotètic que la decisió aprovada a Catalunya s'estengués arreu d'Espanya, l'animal no estaria en perill d'extinció: *“Si la demanda d'aquests exemplars per espectacles taurins disminuís, existeixen diverses línies de treball que poden realitzar-se per aquesta raça, i existeixen també altres línies pel seu manteniment”*. Consideren que, de la totalitat del cens dels toros de lídia *“només un nombre escàs d'animals es dedica als espectacles taurins”*. Medi Ambient diu que el nombre de toros en l'actualitat és de 275.748 exemplars inscrits, i que cada any se n'utilitzen al voltant de 15.000 toros pels diversos espectacles taurins espanyols.

En aquest mateix escrit al diari Público, el Govern considera viable *“iniciar altres vies d'explotació per l'aptitud càrnia”*, és a dir, que els ramaders reconduïssin el negoci per tal que els animals es criïn únicament per produir carn pel consum. Aquesta opció ja s'explota actualment, però els empresaris del sector no la consideren tan rentable com la venda dels animals per espectacles taurins. Per millorar el rendiment econòmic d'aquest producte carni, el Ministeri suggereix la possibilitat *“d'encreuaments amb d'altres races”*, tot i que tampoc descarta la rendibilitat de la carn de la raça de lídia *“en puresa”*.

Tot i així, continua sent un dels arguments principals pels quals els taurins defensen que no s'hauria de prohibir la cria d'aquests animals, a banda d'altres arguments com que si el toro de lídia desaparegués, deixarien d'existir també altres espècies com el linx ibèric o l'àliga imperial, ja que comparteixen el mateix espai.

Continua, per tant, sent una qüestió amb molta controvèrsia.

10. Situació de la tauromàquia a les Illes Canàries

La Llei canària de Protecció dels animals aprovada l'any 1991, va ser la primera a Espanya en prohibir els espectacles sanguinaris amb animals, entre ells les curses de braus. El diputat promotor d'aquesta iniciativa fou Miguel Cabrera Pérez Camacho, del Partit Popular. Abans que s'aprovés aquesta llei, feia ja 10 o 11 anys que a l'arxipèlag no es celebraven curses de braus, per la qual cosa no era una tradició arrelada a les illes. Segons Cabrera, l'objectiu d'aquesta iniciativa era prohibir preferentment les baralles de galls, que sí que estaven arrelades en diferents punts de les illes, però respecte a això només es van aconseguir restriccions, mentre que sí que varen ser prohibides totalment les baralles de gossos, el tir al colomí i les curses de braus. Avui dia, a les Illes Canàries aquesta la **Llei 8/1991** de protecció animal encara continua vigent i, excepte les baralles de galls, està prohibit qualsevol espectacle sanguinari amb animals.

Per tant, del que ha passat a Catalunya l'any 2010, existeix un precedent a Espanya, i aquest precedent són les Canàries. I no només pel fet de prohibir les curses de braus, sinó perquè en ambdós casos existeixen contradiccions ja que no s'han prohibir del tot els espectacles que fomenten el maltractament animal.

A l'article 5 del Capítol I on es parla de disposicions generals de la protecció animal, es cita textualment:

1. Es prohibeix la utilització d'animals en baralles, festes, espectacles i d'altres activitats que comportin maltractament, crueltat o patiment.
2. Podran realitzar-se baralles de galls en aquelles localitats en les que tradicionalment s'hagin celebrat, sempre que compleixin amb els requisits que reglamentàriament s'estableixin i, en tot cas, amb els següents:
 - a. Prohibició d'entrada a menors de setze anys
 - b. Que les cases de galls o instal·lacions on es celebren baralles tinguin, com a mínim, un any d'antiguitat, en el moment de l'entrada en vigor de la Llei present, exceptuant les que es construeixin en substitució d'aquelles.
 - c. Que les instal·lacions o llocs on es celebren les baralles siguin recintes tancats.
3. Les Administracions Públiques s'abstindran de realitzar actes que impliquin foment de les activitats referides en els paràgrafs anteriors.

Així doncs, prohibeixen els espectacles que impliquen maltractament, crueltat o patiment animal, però les baralles de galls, activitat molt típica a les terres canàries, es poden seguir celebrant. A Catalunya ha succeït una cosa semblant, s'han prohibit les corrides de toros, però es poden seguir celebrant les curses de bous al carrer.

La pregunta que es fan molts catalans és “si no és el primer cop que passa, per què aquesta mesura ha creat tant revolt en contra dels catalans antitaurins?”

Algunes d'aquestes opinions queden reflectides en articles publicats a diversos diaris, com són els següents casos:

- El Mundo, dia 29 de juliol del 2010, publica un article de Lorenzo Olarte Cullen, president de les Illes Canàries en el moment de l'aprovació de la Llei de Protecció dels Animals canària del 1991. Exposem alguns fragments d'aquest article que val la pena llegir:

“En els mitjans taurins del país, des de fa varis anys, ha anat cobrant força la inexacte idea que les corrides de toros estan prohibides a la Comunitat Autònoma de Canàries. Aquesta suposada prohibició és absolutament inexistente, pel que a més - confessant a la vegada que la meua afició és patològica...- m'he sentit més que afectat quan més d'un ha tractat d'imputar-me personalment la inexistente prohibició sense cap altre argument que fa gairebé vint anys el Govern autònom, en aquell temps presidit per mi, va portar a la Cambra regional el projecte de Llei de Protecció dels Animals. Però aquesta Llei tenia i té com a objectiu la protecció dels animals «domèstics» i «de companyia» entre els que, com és obvi, no es troben els toros, als quals no es fa ni la menor al·lusió en el text legal.

A gran part d'Espanya la prohibició dels toros en els últims temps ha estat també objecte de debat. No ens enganyem. Però si bé és cert que en altres latituds la discussió en sí no té perquè constituir una qüestió política, a la Catalunya nacionalista i independentista, aparellada deliberadament amb un suposat amor pels animals, no ha deixat de ser un matrimoni d'interessos la veritable raó dels quals no és altre que l'antiespanyolisme. Ni tan sols al País Basc s'ha produït aquest disbarat, ni crec que es produeixi. Perquè allà, al contrari que a Catalunya, en això dels toros fins ara sempre han sabut distingir la fam de les ganes de menjar.

Però tot té les seves excepcions: perquè de bona font sé de la posició d'un conegut independentista que invariablement s'ha negat a condemnar els assassinats etarres,

mentre que a la vegada, pel contrari, condemnava radicalment per la seva crueltat les corrides de toros justificant el seu antitaurinisme en el vessament de sang del toro, la qual cosa em porta a fer-me aquesta pregunta: «¿qui és més irracional, el toro o l'antitaurí?»

Però pel que es veu existeixen alguns que per estimar tant als animals -potser per tenir alguna cosa en comú amb ells, com és la irracionalitat- prefereixen abans que la mort del toro, el tret a la nuca de l'esser humà.”

- D'altra banda, La Vanguardia, el 29 de juliol de 2010, va publicar un article on Miguel Cabrera, diputat del PP al Parlament de Canàries i impulsor de la llei antitaurina de les Illes Canàries del 1991, va expressar al programa *El món*, a RAC1, el seu recolzament a Catalunya per haver posat fi a les curses de braus dins del territori català a partir del 2012:

“Que Catalunya es converteixi en la segona comunitat autònoma que prohibeix les curses és una quelcom digne d'elogi i felicito als qui així ho han acordat, amb independència de les connotacions polítiques.”

Miguel Cabrera assegura que s'ha distanciat de l'actitud que ha pres el seu partit, que per boca de Mariano Rajoy ha promès que intentarà invalidar la prohibició impugnant la llei en el Congrés o en el Tribunal Constitucional. “No es pot usar ni abusar del concepte de llibertat per emparar una salvatjada o una crueltat amb els animals i crec que és un greu error (per part de la direcció del PP) usar el terme llibertat per emparar una salvatjada com són els toros”, i afegia que sempre estaria “a favor que desaparegui qualsevol espectacle cruel o sanguinari amb els animals.”

11. Discussió

Un cop enllestit el treball, podem assegurar que el tema de la tauromàquia ha portat molta controvèrsia des que van començar a sorgir les primeres lleis de benestar animal, i molt més avui dia després de la prohibició de les curses de braus a Catalunya.

Des d'alguns sectors es rebutja la prohibició des d'una vessant nacionalista, ja que l'espectacle taurí es considera una "festa nacional" espanyola i argumenten que prohibir-lo atemptaria contra la "llibertat". Però, s'ha de mantenir el patiment animal pel sol fet que sigui una tradició? Si tot al nostre voltant es regís per les tradicions, seria impossible l'avanç de la societat. El cert és que la tauromàquia suposa la continuïtat d'una tradició primitiva incompatible amb l'ètica del segle XXI. Les tradicions, d'igual manera que les lleis, només poden perviure si s'adapten a l'evolució dels temps, i una societat que es diverteix maltractant els animals mai podrà presumir de ser una societat moderna i oberta. La pròpia evolució social ha permès que, en moltes ciutats espanyoles, les curses de braus només formin part de programes festius que es sostenen econòmicament gràcies als diners públics, més que no pas als aficionats que acudeixen a la plaça. D'igual manera, des de molts sectors s'ha entès la prohibició a Catalunya com un cop a la tradició espanyola, un pas més per deslligar de Catalunya tot el que pugui ser identificat com a espanyol, però val a dir que la proposta de modificació de llei va ser promoguda per una Iniciativa Legislativa Popular, i no per cap partit polític.

És evident que els animals pateixen durant tots els espectacles, i no només en les curses de braus, ja que tots els animals estem dotats de sistema nerviós central i, per tant, tenim la capacitat de sentir dolor. Tenint en compte això, per què continua mantenint-se aquesta tradició? Matar o torturar un animal fora d'una plaça de toros està condemnat amb penes de presó; aleshores, què és el que fa que dins d'una plaça de toros aquestes sancions no es contemplin? Què és el que fa que a Catalunya es prohibeixin les curses de braus però no la resta d'espectacles taurins (*correbous*)? Els defensors dels correbous s'excusen amb el fet que en aquests l'animal no es mata, però és evident que això no treu que l'animal pateixi, i qualsevol forma de maltractament i patiment esdevé una tortura animal.

Considerem que existeix molta hipocresia en la nova legislació catalana, es prohibeixen les curses de braus perquè es consideren una forma de maltractament animal, però no es prohibeixen els correbous perquè són una tradició catalana, tot i estar demostrat que causen

tant patiment com les curses de braus. Està clar que darrere d'aquestes decisions, aparentment incoherents, s'amaguen molts motius econòmics.

Si es rebutja completament la prohibició perquè es tracta d'una tradició però es sap que és una forma més de patiment animal, potser caldria fer evolucionar la tauromàquia cap un tracte ètic al toro de lídia. En molts països es celebren curses sense sang, on l'animal porta una veta adherent on es claven les banderilles i l'espectacle no acaba amb la mort del toro. Està clar que aquesta no és una bona solució per ningú, pels protaurins perquè segurament el toro de lídia perdre el *bravío* del que presumeixen els taurins, i pels antitaurins perquè continuarà suposant un estrès i patiment evident per l'animal. Però sembla ser que seria l'única manera de d'unir "ètica i tradició".

Per últim, quin és el paper que té el veterinari? Portar el control sanitari de les explotacions de toros de lídia i portar el control dels animals per tal d'evitar frau pel que fa a les característiques que ha de complir aquesta raça. Per exemple, si mirem el Codi Deontològic del Col·legi Oficial de Veterinaris de Madrid, els articles 8 i 11 diuen:

Article 8

El veterinari té el deure moral d'advertir als propietaris que maltractin als seus animals per tal que deixin de fer-ho, i el de denunciar les conductes inhumanes o penades per la normativa vigent sobre protecció animal dels que tingui coneixement.

Article 11

La professió Veterinària està al servei de la societat. Són deures primordials del veterinari els següents:

- La protecció de la salut i del benestar animal
- La conservació i millora dels recursos ramaders
- La promoció i la prevenció de la salut pública
- La conservació i defensa del medi ambient

Segons això, és ètica la funció del veterinari en aquest sector? Sembla que ni compleix el que diu l'article 8, ni el primer punt de l'article 11.

Bibliografia

- www.colvema.org Colegio Oficial de Veterinarios de Madrid
- www.covb.cat Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona
- www.gencat.cat Generalitat de Catalunya
- www.mir.es/SGCAVT/juegosyespec/toros/estadistica/ Gobierno de España, Ministerio del Interior. Estadísticas taurinas correspondientes a la temporada 2009.
- noticias.juridicas.com/
- www.pacma.es Partit Antitaurí Contra el Maltractament Animal
- www.parlament.cat Parlament de Catalunya
- www.plataformapdf.com Plataforma per la Defensa De la Festa
- www.prou.cat Plataforma Prou

LLEI

34/2010, de l'1 d'octubre, de regulació de les festes tradicionals amb bous.

EL PRESIDENT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI*Preàmbul*

Els espectacles tradicionals amb bous configuren un element central en les celebracions populars d'un bon nombre de poblacions de Catalunya. Els primers indicis de la festa daten del segle XVII, i va ser durant els segles XVIII i XIX que es va anar estenent per diversos municipis de les Terres de l'Ebre i de la resta de Catalunya.

El bou capllaçat, els bous al carrer, les habilitats a la plaça, el bou embolat i les vaquetes marquen tot el ritme festiu d'un esdeveniment extraordinari, propi de les arrels més profundes de Catalunya.

El flux econòmic que aquesta tradició reporta, els llocs de treball que genera i el patrimoni genètic incommensurable de la cria i la selecció que els humans fem d'aquests animals motiven que aquest esdeveniment sigui únic.

El marc legal d'aquesta festa és el Decret legislatiu 2/2008, del 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals, l'article 6.1 del qual prohibeix l'ús d'animals en baralles i espectacles o en altres activitats si els poden ocasionar sofriment o poden ésser objecte de burles o tractaments antinatural, o bé poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen. L'article 6.2 del mateix Decret legislatiu 2/2008 exclou d'aquesta prohibició les festes amb toros o bous sense mort de l'animal (correbaus) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren.

Les autoritzacions per a aquests espectacles es concedeixen d'acord amb els requisits exigits per la Resolució del 12 de maig de 1989, sobre espectacles i festes tradicionals amb bous (correbaus).

Aquests espectacles amb bous sense mort de l'animal estan inclosos com a espectacle taurí en l'article 5.f del Decret 239/1999, del 31 d'agost, pel qual s'aprova el catàleg dels espectacles, les activitats recreatives i els establiments públics sotmesos a la Llei 10/1990, del 15 de juny, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics.

La Delegació del Govern, els serveis territorials dels departaments afectats, ajuntaments, el Col·legi de Veterinaris de Tarragona, ramaders, penyes taurines i altres representants de la societat civil van elaborar en comissió, al seu moment, un codi de bones pràctiques que, ara per ara, no té naturalesa normativa. Tanmateix, aquest codi ha estat aplicat majoritàriament per les parts implicades, la qual cosa evidencia un desig compartit de fer les coses bé per tal de protegir l'animal i la festa.

L'experiència acumulada en l'aplicació del codi de bones pràctiques porta a considerar la conveniència de garantir en un marc normatiu l'exercici d'aquesta activitat. Aquest nou marc normatiu ha de tenir aquests tres eixos bàsics: el respecte i la protecció de la festa, la protecció de l'animal i la seguretat de les persones.

Aquest darrer aspecte i les característiques de l'espai on té lloc l'espectacle

—una plaça construïda amb elements tradicionals, o simplement la via pública—, que comporten el risc inherent a un espectacle en què participen animals vius amb totes les capacitats, fan que calgui adoptar mesures de seguretat per als participants i assistents.

D'acord amb l'article 141 de l'Estatut d'autonomia, que estableix que la Generalitat té la competència exclusiva en matèria d'espectacles, i amb el Decret legislatiu 2/2008, del 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals, i per tal de recollir l'experiència acumulada en l'aplicació del Codi de bones pràctiques, aquesta llei regula les condicions en què es desenvolupen les festes tradicionals amb bous.

Article 1

Objecte de la Llei

L'objecte d'aquesta llei és establir els requisits i les condicions que han de complir les festes tradicionals amb bous sense mort de l'animal (correbous), en les dates i les localitats catalanes on tradicionalment se celebren, amb la finalitat de garantir els drets, els interessos i la seguretat dels participants i del públic i, alhora, la protecció dels animals.

Article 2

Concepte de festes tradicionals amb bous

Són *festes tradicionals amb bous* els espectacles populars en què es deixen anar, s'exhibeixen, es porten, es toregen o corren bous, sense mort de l'animal, i que adopten tradicionalment les modalitats de *bous a la plaça* o *bous a la platja*, *bous al carrer*, *bou capllaçat*, *bou embolat* i *bou salvatge*, i també les exhibicions d'habilitats.

Article 3

Municipis amb tradició

Les festes tradicionals amb bous, d'acord amb el que disposa l'article 6.2.b del Decret legislatiu 2/2008, del 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals, només es poden autoritzar en les localitats i les dates en què tradicionalment s'han celebrat. A aquests efectes, s'entén per *dates de celebració tradicional* les coincidents amb festes majors, fires, celebracions populars o altres d'importància especial i rellevant. El nombre de dies de festa tradicional amb bous i el nombre d'espectacles taurins i llurs modalitats no resten condicionats pels que s'hagin celebrat en anys anteriors.

Article 4

Modalitats

Les festes tradicionals amb bous poden adoptar qualsevol de les modalitats que tradicionalment se celebren a Catalunya, com ara:

a) *Bous a la plaça*: consisteix a deixar anar els animals en un recinte tancat, una plaça o un lloc similar, construït amb barreres de protecció i grades per al públic, per a evitar que surtin del recinte. Aquesta modalitat inclou la variant de bous a la platja.

b) *Bous al carrer*: consisteix a deixar anar els animals pels carrers d'una població, tancats degudament amb tanques i barreres. Aquesta modalitat inclou els populars *correbous*.

c) *Bou capllaçat*: consisteix a deixar anar un bou pels carrers d'una població, lligat per les banyes amb una corda, amb l'objectiu de controlar-ne el pas pel recorregut.

d) *Bou embolat*: consisteix a deixar anar un bou en una plaça o en carrers tancats. A aquest animal, li ha estat col·locada una estructura metàl·lica a cada banya, amb dues boles d'estopa enceses a la part superior.

e) *Bou salvatge*: consisteix a deixar anar un bou, per primer cop, en un recinte, bé en una plaça de bous o bé en un recorregut de carrers degudament tancats, des d'una caixa de transport o des dels corrals habilitats amb aquesta finalitat.

f) *Exhibicions d'habilitats*: són exhibicions en què els participants mostren llur destresa i llurs habilitats amb els animals.

Article 5

Autorització

1. Per a poder celebrar una festa tradicional amb bous d'acord amb aquesta llei, s'ha d'obtenir prèviament l'autorització de la delegació territorial del Govern corresponent.

2. La delegació territorial del Govern ha de dictar i notificar als interessats la resolució en el termini d'una setmana a comptar de la data de l'entrada al registre de la sol·licitud i la documentació que l'acompanya.

3. L'autorització de la festa tradicional amb bous s'estén a la celebració de la festa i al programa d'espectacles taurins, que ha d'especificar, per a cada espectacle:

a) La modalitat concreta de festa de què es tracta d'entre les definides per l'article 4.

b) La data i l'hora d'inici i d'acabament.

c) El lloc o el recorregut.

4. En el cas que algun dels espectacles, per circumstàncies sobrevingudes i imprevistes, s'hagi de celebrar en una data o en un horari diferent dels previstos en l'autorització, l'empresa o entitat organitzadora ho ha de comunicar prèviament a l'òrgan que ha donat l'autorització i al veterinari o veterinària nomenat pel servei territorial corresponent, i ha de fer una declaració responsable segons la qual es presta la cobertura sanitària i de seguretat que estableix aquesta llei i que tant el tècnic o tècnica que ha de vetllar per la seguretat del recinte com l'equip mèdic, la comissió de bous i tot el personal de seguretat estan informats de la modificació.

5. En el cas que l'empresa o entitat organitzadora, un cop autoritzat l'espectacle, decideixi incorporar un espectacle nou al programa d'espectacles autoritzats, ha de demanar una autorització específica d'acord amb el que disposen els apartats 1 i 2.

Article 6

Documentació per a l'autorització d'un espectacle tradicional amb bous

1. Per a obtenir l'autorització d'un espectacle tradicional amb bous, l'empresa o entitat organitzadora ha de presentar, com a mínim deu dies abans de la celebració del primer espectacle, la sol·licitud d'autorització al registre de la delegació territorial del Govern corresponent, acompanyada de la documentació següent:

a) L'informe o les manifestacions d'institucions, entitats o persones coneedores de la història i les tradicions locals en què s'acrediti fefaentment la tradició de la festa. Resten exempts de presentar la dita documentació els sol·licitants que hagin celebrat aquesta modalitat de festa o hagin presentat aquesta documentació l'any anterior.

b) L'acord del ple de l'ajuntament pel qual s'aproven la celebració de la festa i el programa d'espectacles taurins, que ha de fer referència a tots els aspectes especificats per l'article 5.3.

c) L'escrit de compromís en què consti expressament que els animals no seran maltractats en el transcurs de l'espectacle i que l'empresa o entitat organitzadora adopta mesures preventives per a evitar qualsevol tipus de maltractament.

d) El certificat del tècnic o tècnica municipal o de la persona que en tingui la competència —en aquest darrer cas, amb el visat del seu col·legi professional— en què consti expressament que les instal·lacions i els elements constructius on tindrà lloc l'espectacle compleixen les condicions de seguretat i solidesa suficients.

e) El certificat subscrit pel metge o metgessa que estigui al càrrec del servei mèdic, en el qual s'acrediti:

Primer. Que es compromet a prestar els primers auxilis als ferits que hi pugui haver durant l'espectacle.

Segon. Que es disposa d'una instal·lació permanent, provisional, mòbil o, si fos el cas, habilitada, per a prestar els primers auxilis, amb material sanitari adequat i suficient d'acord amb la normativa sanitària.

f) El contracte d'un servei d'ambulància per tal de cobrir l'horari i la zona de l'espectacle. El contracte ha d'incloure el certificat de la persona titular dels vehicles en què acreditati que estan dotats de tots els elements necessaris d'acord amb la normativa sanitària per a possibles evacuacions. Hi ha d'haver, com a mínim, una ambulància de servei mentre duri l'espectacle.

g) El certificat expedit per una companyia d'assegurances en què consti que l'empresa o entitat organitzadora ha subscrit una pòlissa d'assegurança d'accidents i responsabilitat civil per a cobrir els possibles sinistres durant la celebració de l'espectacle, que ha d'incloure, com a mínim, la cobertura següent:

Primer. Assegurança d'accidents, que cobreixi tots els participants, inclosos els membres de la comissió de bous i el professional taurí que desenvolupa les tasques d'expert en bous en l'espectacle, amb les condicions mínimes següents:

— Assistència sanitària il·limitada de tots els participants i assistents, que en cobreixi totes les despeses sanitàries.

— Pòlissa d'assegurança en cas de decés: 12.000 euros.

— Pòlissa d'assegurança en cas d'invalidesa permanent absoluta i parcial: 24.0000 euros.

Segon. Pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil, per danys produïts a tercers no participants, amb un capital mínim assegurat de:

- 300.000 euros per sinistre.

- 150.000 euros per víctima.

- 60.000 euros per dany material.

En el cas que l'assegurança contractada resultés insuficient, n'ha de respondre l'empresa o entitat organitzadora o promotora de la festa.

h) El contracte de compravenda o de lloguer dels animals, que n'especifiqui el nombre i les característiques. El contracte ha d'indicar la data i el tipus d'espectacle en què s'exhibiran els animals contractats, amb la identificació completa de les dades personals de les parts contractants.

i) Una còpia segellada de la sol·licitud al servei territorial corresponent del nomenament d'un veterinari o veterinària, segellada també prèviament pel col·legi de veterinaris que pertoqui, per a aixecar l'acta inicial en totes les modalitats de festa tradicional amb bous, i per a aixecar l'acta final en les modalitats de *bou embolat i bou capllaçat*.

j) El certificat emès per les autoritats que pertoqui del departament competent en matèria de ramaderia, o de l'organisme equivalent d'una altra comunitat autònoma, que acreditati que la ramaderia està inscrita en el Registre d'explotacions ramaderes i que està lliure de malalties de sanejament obligatori. Aquest certificat ha d'haver estat emès com a mínim dotze mesos abans de la data de celebració de l'espectacle en què participin els animals.

k) La declaració responsable del propietari o propietària de la ramaderia contractada en què es faci constar que la ramaderia i tots els animals que participaran en l'espectacle estan degudament inscrits en el Llibre genealògic de la raça bovina de lídia, i que se'n farà el trasllat emparat per la documentació i en les condicions establertes per la normativa vigent en matèria sanitària de transport animal.

l) Un escrit de l'entitat organitzadora de la festa en què es nomena una comissió local, denominada *comissió de bous*, formada, com a mínim, per cinc afeccionats qualificats, identificats amb el nom, els cognoms i el document d'identitat.

m) Un escrit d'un professional taurí, inscrit en les seccions I, II o III o en la subsecció primera de la secció V del Registre general de professionals taurins, en què es compromet a fer les tasques d'expert en bous en l'espectacle. Juntament amb l'escrit de compromís s'ha d'aportar el carnet professional i el document d'identitat.

n) El contracte de la ramaderia propietària dels animals amb un veterinari o veterinària clínic per a atendre els animals amb la urgència que calgui. No és necessària la presència d'aquesta persona durant l'espectacle, però se li requereix l'assistència veterinària en el cas que les circumstàncies ho demanessin.

2. La petició d'autorització també pot fer-la directament el mateix ajuntament si així ho acorda el ple. En aquest cas, l'acord municipal s'ha de pronunciar sobre tots els aspectes a què fa referència l'article 5.3 i la petició ha d'anar acompanyada de la documentació exigida per l'apartat 1.

Article 7

Condicions de seguretat

1. El tancament del recinte per a la celebració de la festa ha de disposar d'una porta que permeti que els serveis sanitaris i d'ambulància hi accedeixin amb facilitat.

2. La construcció i els elements constructius de les places i les barreres, i també els materials utilitzats, s'han de disposar i estructurar de manera que no hi hagi perill de lesió o de dany per a les persones i els animals.

3. S'han d'habilitar, com a mínim, dos corrals, amb un accés adequat que garanteixi la necessària mobilitat i les condicions de seguretat, tant del personal de la ramaderia que s'encarrega de fer la tria dels animals com del servei veterinari a l'hora de fer-ne els reconeixements. Els corrals han de tenir una il·luminació adequada en el moment que sigui necessari.

4. Els corrals han de complir les condicions necessàries d'higiene i desinfecció i les que permetin assegurar el repòs i el benestar dels animals, i han de disposar de subministrament d'aigua per a poder-los refrescar.

5. Per a garantir la seguretat de tots els participants, els animals que intervenen en l'espectacle han de portar les banyes clarament despuntades. En el cas dels jònecs, aquesta condició només és exigible si es creu que això és necessari per a evitar un greu risc per a les persones.

6. Es poden mantenir íntegres les banyes del bou salvatge independentment de l'edat de l'animal. En aquest cas s'ha d'advertir els participants d'aquest fet.

7. El veterinari o veterinària nomenat d'acord amb l'article 6.1.i ha de comprovar l'estat de les banyes dels animals en la inspecció prèvia, ha de declarar que els animals que no compleixin els requisits no són útils per a l'espectacle i ha de fer constar els resultats de la inspecció en l'acta prèvia. Excepcionalment, en el cas dels bous al carrer i del bou salvatge, aquesta inspecció s'ha de fer després de l'espectacle. La ramaderia propietària dels animals és responsable del compliment de les disposicions d'aquest article en tot allò que fa referència a les condicions dels animals.

8. Pel que fa als animals que han de participar en cadascun dels espectacles tradicionals amb bous, s'han de complir les condicions següents:

a) Els animals han d'ésser propietat de la ramaderia que ha estat contractada expressament per a l'espectacle de què es tracti.

b) La ramaderia ha d'estar inscrita en el Llibre genealògic de la raça bovina de lídia.

c) Només poden participar en els espectacles els animals, mascles o femelles, de ramaderia bovina de lídia el naixement dels quals estigui degudament registrat en el Llibre genealògic de la raça bovina de lídia.

d) Un cop acabat l'espectacle, no és preceptiu el sacrifici de l'animal. Si l'animal s'ha de sacrificar, cal fer-ho en un escorxador degudament autoritzat, d'acord amb la normativa establerta per reglament.

Article 8

Funcions dels organitzadors i controladors de l'espectacle

1. El veterinari o veterinària a què fa referència l'article 6.1.i ha d'aixecar acta abans que comenci l'espectacle, en la qual ha d'identificar els animals, donar els resultats de la inspecció d'aquests i declarar no útils per a l'espectacle els que no compleixen les garanties establertes. També ha d'inspeccionar els corrals de la plaça

per tal de comprovar que compleixen les condicions que estipula l'article 7.2, i ha de fer les recomanacions pertinents a la direcció de l'espectacle.

2. En les modalitats de *bou embolat* i *bou capllaçat*, cal que el veterinari o veterinària nomenat aixequi l'acta final de reconeixement dels animals, en la qual declara si algun animal ha sofert cap lesió traumàtica o manifesta cap signe de comportament patològic visible. Si ho considera convenient, davant d'alguna possible lesió de l'animal, pot requerir l'empresa ramadera perquè hi intervingui el veterinari o veterinària clínic que aquesta té contractat.

3. El veterinari o veterinària nomenat per l'òrgan resolutori té la condició d'autoritat en l'exercici de les seves funcions, i els seus actes tenen presumpció de veracitat als efectes del que estableix l'article 137.3 de la Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i el procediment administratiu comú. En les actes que aixequi hi han de constar necessàriament les dades següents:

a) En les actes inicials: la identificació de l'espectacle, el nom de la ramadera, la identificació de l'animal, la guia d'origen i sanitat pecuària (GOSP) i la declaració d'aptitud o de no-aptitud de l'animal en l'espectacle d'acord amb la normativa vigent.

b) En les actes finals: la identificació de l'espectacle, el nom de la ramadera, la identificació de l'animal, si hi ha hagut cap lesió traumàtica o no, si hi ha hagut un comportament anormal de l'animal o altres símptomes i, en aquest cas, l'origen o la causa, i el temps de durada de l'espectacle.

4. En les actes finals en què el veterinari o veterinària faci constar que l'animal ha sofert danys, ha d'emetre un informe complementari descriptiu sobre el dany observat, l'origen o la causa i la gravetat.

5. La comissió de bous és formada per un mínim de cinc aficionats qualificats. Els membres d'aquesta comissió, juntament amb la persona experta en bous —que fa tasques d'assistència tècnica a la comissió de bous—, hi han d'ésser presents durant tot l'espectacle i s'han d'identificar amb un braçal o distintiu de color viu.

6. Les funcions de la comissió i de la persona experta en bous són:

a) Vetllar per l'ordre i la seguretat dels participants i fer sortir els menors de catorze anys que pretenguin participar-hi i les persones que manifestament no tinguin les condicions físiques per a participar-hi, com ara les persones discapacitades físiques o psíquiques i les persones en estat d'embriaguesa o intoxicació per drogues o qualsevol altra substància estupefaent.

b) Col·laborar amb el personal sanitari per a auxiliar els possibles ferits i atendre les recomanacions de la direcció de l'espectacle i del veterinari o veterinària.

c) Comprovar, abans d'iniciar l'espectacle, els elements constructius de les places i les barreres, a fi d'evitar que cap estructura, disposició o construcció pugui causar lesió o dany als animals.

d) Vetllar, durant el transcurs de l'espectacle, per a evitar maltractaments i sofriments als animals.

7. Els membres de la comissió i la persona experta en bous poden requerir la intervenció dels agents de l'autoritat si consideren que s'han incomplert les recomanacions que han fet i entenen que cal la intervenció dels agents.

8. La direcció de les festes correspon a l'empresa o entitat organitzadora de l'espectacle i a l'alcalde o alcaldessa del municipi, com a sol·licitant del permís, que és l'autoritat responsable de dirigir-lo, tot i que pot delegar aquestes competències en un regidor o regidora de l'ajuntament o en un membre de la policia local.

9. Per a poder iniciar l'espectacle, la direcció ha d'haver comprovat la presència efectiva del servei d'ambulància i del servei mèdic, de la persona experta en bous i dels membres de la comissió de bous. No pot permetre que comenci l'espectacle fins que el veterinari o veterinària no hagi aixecat l'acta inicial, excepte en els casos dels *bous al carrer* i del *bou salvatge*, com especifica l'article 7.7.

10. La direcció de l'espectacle, en compliment de les seves funcions, pot requerir la intervenció dels agents de l'autoritat si s'incompleixen les recomanacions que ha fet i considera necessària la intervenció policial.

11. La direcció de l'espectacle té la potestat de requerir la ramaderia perquè faci intervenir el veterinari o veterinària clínic que té contractat, si així ho creu necessari, en cas de lesió d'algun animal.

12. La direcció de l'espectacle té l'obligació de suspendre'l, un cop iniciat, en els casos següents:

a) Si el servei d'ambulància o el servei mèdic no estan disponibles per a cobrir l'espectacle.

b) Si no hi són presents els membres de la comissió de bous o la persona experta en bous.

c) Si es posa en perill la seguretat d'algun animal.

d) Si hi concorre qualsevol altra circumstància sobrevinguda que disminueixi de manera manifesta les condicions de seguretat dels participants o els espectadors.

Article 9

Característiques de les modalitats

1. En les modalitats de *bous a la plaça* i *bous al carrer*, no es pot fer participar un mateix animal més de quinze minuts.

2. En la festa dels *bous al carrer* s'ha de comprovar que no hi hagi cap obstacle evident que dificulti el pas dels animals i dels participants.

3. En la modalitat de *bou capllaçat*, s'ha d'informar els veïns afectats pel recorregut del pas de l'espectacle per la via pública de què es tracti. El recorregut ha d'ésser prèviament desallotjat de qualsevol obstacle que pugui dificultar el pas dels bous i dels participants. En cap cas no es pot variar el recorregut prefixat, si no és per una causa justificada. La durada màxima de participació de cada animal no pot superar els cinquanta minuts.

4. En la modalitat de *bou embolat*, s'inicia el còmput de temps de participació de cada animal en el mateix moment en què se li talla la corda de subjecció. El temps màxim de l'exhibició és de trenta minuts, però la durada de les boles enceses no pot superar els quinze minuts.

5. En el període d'estiu, les modalitats de *bou embolat* i *bou capllaçat* s'han de celebrar en les franges horàries menys caloroses. S'ha d'evitar, per tant, l'espectacle en la franja horària d'entre les dotze del migdia i les cinc de la tarda.

6. No obstant la durada prevista per a cada modalitat, s'ha de retirar l'animal si dona indicis evidents d'esgotament o si se li detecten lesions. Correspon a la direcció de l'espectacle la decisió de posar-hi fi, decisió que sempre ha d'ésser atesa a petició del veterinari o veterinària.

Article 10

Prohibicions

Sens perjudici de la resta de prohibicions que es deriven del contingut d'aquesta llei, es prohibeix explícitament:

a) La participació en els espectacles de menors de catorze anys, que només hi poden ésser presents com a espectadors.

b) La participació de persones que mostrin manca de condicions físiques o psíquiques per a fer-ho o que mostrin estat d'embriaguesa o intoxicació per drogues.

c) L'ús de pals, punxes, descàrregues elèctriques innecessàries o elements similars contra els animals, i també el llançament d'objectes o qualsevol altra pràctica que els provoqui dany. En el cas que s'utilitzin aquests elements o que es produeixin aquestes pràctiques, s'ha de fer constar en l'acta final de l'espectacle.

d) El fet de treure un animal per a participar en un espectacle taurí si no ha transcorregut un mínim de vint-i-quatre hores des de l'última vegada que aquest ha intervingut en qualsevol de les modalitats a què fa referència l'article 4. S'exceptua

d'aquesta prohibició, per la seva naturalesa, l'exhibició de bous salvatges, els quals només poden fer dues intervencions en un període de vint-i-quatre hores.

e) La celebració de modalitats no especificades per l'article 4, la introducció d'elements que hi siguin contraris o l'ús d'un mateix animal en la combinació de dues modalitats.

Article 11

Règim sancionador

1. Les infraccions en matèria de festes tradicionals amb bous es classifiquen en faltes molt greus, greus i lleus. Aquestes infraccions són objecte de les sancions regulades per aquesta llei.

2. En tot allò que no estableixen expressament aquest article i els articles 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 són aplicables les normes de procediment sancionador de l'Administració de la Generalitat.

Article 12

Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

a) Organitzar, practicar o celebrar espectacles taurins que no tinguin autorització administrativa o que n'incompleixin les condicions si hi ha greus riscos per als animals, les persones o els béns.

b) Incomplir les autoritzacions i mesures de seguretat establertes per la normativa, i tenir en mal estat els locals, les instal·lacions o els recorreguts de manera que disminueixi perillosament el grau de seguretat exigible.

c) Obrir instal·lacions destinades als espectacles taurins, modificar-les substancialment o canviar d'activitat sense l'autorització pertinent, sempre que els fets creïn situacions de greu risc per als animals, les persones o els béns.

d) Incomplir les resolucions de prohibició i suspensió dels espectacles o celebrar espectacles en instal·lacions clausurades o precintades.

e) Participar en un espectacle taurí, si la persona ha estat inhabilitada per a aquesta activitat, durant el període de vigència de la sanció.

f) Negar l'accés dels agents de l'autoritat als espais on se celebren els espectacles taurins o impedir o obstaculitzar greument el compliment de llurs funcions d'inspecció.

g) Cometre dues faltes greus en el període d'un any.

Article 13

Infraccions greus

Són infraccions greus:

a) Organitzar, practicar o celebrar espectacles taurins sense l'autorització administrativa pertinent, o de manera que s'incompleixin les condicions de l'autorització.

b) Incomplir les mesures de seguretat establertes per la normativa i en les autoritzacions, o tenir en mal estat els locals, les instal·lacions o els recorreguts.

c) Obrir instal·lacions destinades a espectacles taurins o modificar substancialment l'activitat, o canviar-la, sense l'autorització pertinent.

d) Ometre les mesures exigibles d'higiene, salubritat o benestar dels animals o tenir en mal estat les instal·lacions o els recorreguts on se celebren els espectacles taurins.

e) No respectar les característiques de les modalitats especificades per l'article 9, en el cas que se superi el 25% del temps que estableix l'article 9 per a cada modalitat.

f) Incórrer en les prohibicions especificades per l'article 10.

g) Alterar fraudulentament les dades referents als animals o fer participar un animal que no compleixi les condicions per a participar en espectacles taurins tradicionals, d'acord amb aquesta llei.

- h) Administrar als animals qualsevol substància que n'alteri el comportament o les aptituds.
- i) Celebrar l'espectacle sense la presència del personal de control, d'organització i sanitari legalment establert.
- j) Posar en perill la seguretat i la integritat de la resta de participants.
- k) Cometre qualsevol de les infraccions especificades per l'article 10 si, per la naturalesa de la infracció, l'ocasió o la circumstància, no és classificada com a greu.
- l) Utilitzar els elements o efectuar les pràctiques susceptibles de causar danys als animals que prohibeix explícitament l'article 10.c.
- m) Cometre dues faltes lleus en el període d'un any.

Article 14

Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) Ometre les mesures d'higiene exigibles o tenir les instal·lacions en mal estat de manera que produeixin incomoditat manifesta.
- b) Superar fins al 25% el temps màxim de participació per a cada animal en cada modalitat d'espectacle que estableix l'article 9.
- c) Menystenir la presidència o els membres organitzadors i controladors de l'espectacle, o qualsevol de les persones competents per a la inspecció, les persones actuants, les empreses organitzadores o ramaderes, el personal al servei d'aquestes i els animals, o faltat-los al respecte.
- d) Endarrerir l'inici de l'espectacle respecte a l'hora anunciada sense causa justificada.
- e) Participar en l'espectacle en el cas de tenir-hi prohibida la participació per resolució sancionadora.
- f) Incomplir qualsevol tipus de requisit o prohibició que estableix aquesta llei i qualsevol altra infracció que no sigui tipificada com a molt greu o greu, o que tot i essent tipificada com a tal, per la naturalesa, l'ocasió o la circumstància hagi d'ésser classificada com a lleu.

Article 15

Sancions

1. Les infraccions molt greus són objecte de les sancions següents, que poden ésser alternatives o acumulatives:
 - a) Una multa d'entre 60.001 i 150.000 euros.
 - b) La inhabilitació durant un any per a l'exercici de l'activitat empresarial de ramaderia de bous i d'organització d'espectacles taurins.
2. Les infraccions greus són objecte de les sancions següents, que poden ésser alternatives o acumulatives:
 - a) Una multa d'entre 601 i 60.000 euros.
 - b) La inhabilitació per a prendre part en espectacles amb bous per un període de fins a dos anys.
3. Les infraccions lleus són sancionades amb una multa d'entre 50 i 600 euros.
4. Es pot decretar el comís dels elements emprats per a cometre una infracció.

Article 16

Graduació de les sancions

La sanció imposada ha d'ésser sempre proporcionada a la gravetat dels fets i a les circumstàncies concretes de cada cas. Amb aquesta finalitat, l'òrgan sancionador ha de graduar l'aplicació de les sancions regulades per aquesta llei, amb la motivació expressa d'acord amb algun dels criteris següents:

- a) La gravetat i la transcendència social de la infracció.
- b) El risc que la infracció hagi pogut causar per a la seguretat de les persones.
- c) Els perjudicis, qualitatius i quantitatius, que s'hagin ocasionat a les persones, els animals i els béns.

- d) La reincidència, en el termini d'un any, en la comissió de faltes tipificades per aquesta llei, si així ho estableix una resolució ferma.
- e) La negligència o la intencionalitat en la comissió de la infracció.
- f) La bona disposició manifestada per a complir les disposicions legals, acreditada amb l'adopció de mesures de reparació abans de finalitzar l'expedient sancionador.

Article 17

Responsabilitats

1. Són responsables de les infraccions tipificades per aquesta llei les persones físiques o jurídiques que les cometin.
2. En el cas que la infracció sigui imputada a una persona jurídica, en són responsables solidàries les persones físiques que n'ocupen o ocupaven càrrecs d'administració o direcció que hagin comès la infracció o que hi hagin col·laborat activament, que no puguin acreditar haver fet tot el possible, en el marc de llurs competències, per a evitar-la, que l'hagin consentida o que hagin pres acords que la possibilitin, tant si continuen en el càrrec com si ja n'han cessat.

Article 18

Prescripció i caducitat

1. Les faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys; les faltes greus, al cap de dos anys, i les faltes lleus, al cap de sis mesos.
2. El termini de prescripció de les faltes es comença a comptar des del moment que es cometen o des que l'Administració en té coneixement.
3. Les sancions per la comissió de faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys; per la comissió de faltes greus, al cap de dos anys, i per la comissió de faltes lleus, al cap d'un any.
4. Qualsevol actuació de l'Administració, coneguda pels interessats, amb la finalitat d'iniciar o impulsar el procediment sancionador o d'executar les sancions interromp el termini de prescripció, per la qual cosa se n'ha d'iniciar novament el còmput. El termini de prescripció torna a transcórrer si el procediment sancionador o d'execució resta aturat durant més d'un mes per una causa no imputable als presumptes responsables o infractors.
5. El procediment sancionador s'ha d'haver resolt i se n'ha d'haver notificat la resolució en el termini màxim de nou mesos des que es va obrir, llevat que es doni alguna de les circumstàncies establertes per la legislació de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú que comporti la interrupció del còmput. Un cop vençut aquest termini, es produeix la caducitat de les actuacions, d'acord amb el que estableix la dita legislació.

Article 19

Òrgans sancionadors

Els òrgans de l'Administració de la Generalitat competents per a exercir les potestats sancionadores que li atribueix aquesta llei són els òrgans centrals i els serveis territorials del departament competent en matèria d'espectacles públics i activitats recreatives.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroguen la Resolució del 12 de maig de 1989, sobre espectacles i festes tradicionals amb bous (correbous), i totes les normes de rang igual o inferior que contradiguin les disposicions d'aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Desplegament

1. S'autoritza el Govern i el conseller o consellera del departament competent en matèria d'espectacles públics i activitats recreatives per a dictar els reglaments de desplegament i aplicació d'aquesta llei.

2. El reglament de desplegament d'aquesta llei ha d'ésser aprovat per decret en el termini d'un any a comptar de la data d'aprovació de la llei.

Segona

Revisió i actualització de les quanties

Les quanties de les multes fixades per aquesta llei poden ésser revisades i actualitzades per disposició del Govern.

Tercera

Llista de municipis

S'inclou com a annex la llista actualitzada dels municipis on se celebren festes tradicionals amb bous, sens perjudici de les festes que es puguin autoritzar posteriorment d'acord amb la normativa i de les festes la tradició de les quals es pugui demostrar. L'òrgan que en té la competència pot nomenar una comissió tècnica que elabori un mapa de municipis de festes tradicionals amb bous.

Quarta

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, llevat dels preceptes el compliment dels quals exigeix despesa a càrrec dels pressupostos de la Generalitat, que tenen efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

ANNEX

Llista actualitzada dels municipis on se celebren festes tradicionals amb bous

TERRES DE L'EBRE

M= Municipis amb correbous; N= Nucli de població/empresa o entitat organitzadora.

M	N	Festivitat
Aldover	Aldover	Festes del setembre
Alfara de Carles	Alfara de Carles	Sant Jaume
	Alfara de Carles	Festa Major de Sant Agustí
	Alfara de Carles	Festa de setembre
Camarles	Camarles	Festa Major (Sant Jaume)
	el Lligallo del Gànguïl	Festa Major dels Lligallos (Sant Joan)
Deltebre	Deltebre	Festa Major d'agost
	la Cava	Festa Major de Sant Roc
l'Aldea	l'Aldea	Festa Major d'agost
	l'Ermita	Festa de l'Ermita
	l'Estació	Festa Major de l'Estació
	l'Hostal	Festes del Barri de l'Hostal
l'Ampolla	l'Ampolla	Festes de Sant Joan
	l'Ampolla	Festes del Carme
Paüls	Paüls	Festa Major d'agost
Roquetes	Roquetes	Festa Major (juliol)

M	N	Festivitat
Tortosa	Campredó	Festa Major (Sant Jaume)
	els Reguers	Festa Major dels Reguers
EMD de Jesús	Jesús	Festa Major (juliol)
	Jesús	Festes de Sant Francesc (octubre)
Xerta	Xerta	Festa Major d'estiu (Sant Jaume)
	Xerta	Festa Major d'hivern (Sant Martí)
M	N	Festivitat
Alcanar	Alcanar	Festes de Sant Isidre
	les Cases d'Alcanar	Festa Major de les Cases (agost)
Amposta	Amposta	Festa Major d'agost
	Barri del Grau	Festes del Carme
	l'Acollidora	Associació de Veïns l'Acollidora (Sant Cristòfol)
	el Poblenou del Delta	Festes majors del Poblenou del Delta
Godall	Godall	Festa Major
la Galera	la Galera	Festa Major
la Sénia	la Sénia	Festa Major d'agost
Mas de Barberans	Mas de Barberans	Festa Major de Sant Marc
Masdenverge	Masdenverge	Festa Major
Sant Carles de la Ràpita	Comfraria de Pescadors	Festes de la Mare de Déu del Carme
	la Ràpita	Festes de la Mare de Déu de la Ràpita
	la Ràpita	Festa Major (juliol)
EMD els Muntells	els Muntells	Festa Major d'agost
Sant Jaume d'Enveja	Sant Jaume	Festa Major de Sant Jaume
	Sant Jaume	Festes de la Segregació (juny)
Santa Bàrbara	Santa Bàrbara	Festa Major (juliol)
Ulldecona	Ulldecona	Festes de la Mare de Déu de la Pietat i Sant Lluc
	els Valentins	Festa de Sant Antoni
	el Castell	Festes de Sant Joaquim
M	N	Festivitat
Arnes	Arnes	Festa Major (juliol)
Corbera d'Ebre	Corbera d'Ebre	Festa de Sant Cristòfol
Horta de Sant Joan	Horta de Sant Joan	Festes del setembre

CATALUNYA CENTRAL

Municipis amb correbous	Nucli de població	Festivitat
Cardona	Cardona	Festa Major (setembre)
Santpedor	Santpedor	Festa Major (juny)

GIRONA

Municipis amb correbous	Nucli de població	Festivitat
Roses	Roses	Festa Major (agost)
Torroella de Montgrí	Torroella de Montgrí	Festa Major (agost)
Vidreres	Vidreres	Festa Major (setembre)
Olot	Olot	Festa Major (setembre)

TARRAGONA

Municipis amb correbous	Nucli de població	Festivitat
el Morell	el Morell	Festa Major (primeria d'agost)
Mont-roig del Camp	Miami Platja	Festa Major (Sant Jaume)

BARCELONA

M=Municipis amb correbous; N= Nucli de població/empresa o entitat organitzadora.

M	N	Festivitat
Badalona	Associació de Veïns de Sant Joan de Llefià - Gran Sol	Juny (Sant Joan)
Vilanova i la Geltrú	Penya Taurina i Cultural La Collada - Sis Camins	Juliol-agost

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertochi la facin complir.

Palau de la Generalitat, 1 d'octubre de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

(10.273.138)

LLEI

28/2010, del 3 d'agost, de modificació de l'article 6 del text refós de la Llei de protecció dels animals, aprovat pel Decret legislatiu 2/2008.

EL PRESIDENT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI*Preàmbul*

L'any 1988, Catalunya va aprovar la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, que va ésser capdavantera en el nostre entorn. Aquesta llei, que prohibia la construcció de noves places de toros, ha estat actualitzada i modificada diverses vegades, sempre en la línia d'ampliar el reconeixement dels drets dels animals. Cal destacar, en aquest sentit, les modificacions que limiten l'accés a les places de toros a les persones menors de catorze anys, havent constatat l'impacte emocional negatiu que un espectacle violent d'aquestes característiques produeix en els menors.

La Llei 22/2003, del 4 de juliol, de protecció dels animals, considera que aquests són organismes dotats de sensibilitat física i psíquica, i prohibeix explícitament diverses formes d'espectacles amb animals que n'impliquen el patiment o la mort.

En aquest context, la llei ha d'establir una protecció integral de tots els animals i no pot deixar al marge espectacles com les corrides de toros, ja que objectivament impliquen un maltractament de l'animal i li provoquen dolor, patiment i, finalment, la mort.

Tots aquests antecedents tracen un camí que mostra els canvis en la relació entre els humans i la resta d'animals cap a una visió fonamentada, entre altres motius, en evidències científiques, com ara la proximitat genètica entre espècies, o el fet que, al capdavant, tots els animals som el resultat de processos evolutius paral·lels. El toro (*Bos taurus*) és un animal mamífer amb un sistema nerviós molt proper al de l'espècie humana, la qual cosa significa que els humans hi compartim molts aspectes del sistema neurològic i emotiu.

La consideració del toro com un ésser viu capaç de patir ha arrelat en el sentiment de la societat catalana. Aquesta perspectiva ja ha estat adoptada anteriorment en països de gran tradició democràtica, amb el resultat que en el passat es van prohibir aquesta mena d'espectacles. El grau de sensibilització de la nostra societat, que es tradueix en posicions favorables a la protecció dels animals, el fort descens a Catalunya de l'afició a les corrides de toros, el rebuig que produeixen en moltes de les persones que visiten el nostre país espectacles que, en part, es nodreixen de diner públic, propicien un pas més, el definitiu, cap a la prohibició de les corrides de toros en totes les modalitats que estableix el Reglament estatal d'espectacles taurins, aprovat pel Reial decret 145/1996, del 2 de febrer.

Recollint la inquietud de la societat catalana, a l'empara dels articles 148 i 149 de la Constitució, i dels articles 46, 116, 141, 144 i 189 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, es formula aquesta llei.

Article primer*Addició d'una lletra a l'apartat 1*

S'afegeix una lletra, la *f*, a l'apartat 1 de l'article 6 del text refós de la Llei de protecció dels animals, aprovat pel Decret legislatiu 2/2008, amb el text següent:

“f) Les corrides de toros i els espectacles amb toros que incloguin la mort de l’animal i l’aplicació de les sorts de la pica, de les banderilles i de l’estoc, i també els espectacles taurins de qualsevol modalitat que tinguin lloc dins o fora de les places de toros, llevat de les festes amb toros o bous a què es refereix l’apartat 2.”

Article segon

Supressió d’una lletra de l’apartat 2

Se suprimeix la lletra *a* de l’apartat 2 de l’article 6 del text refós de la Llei de protecció dels animals, aprovat pel Decret legislatiu 2/2008, que resta redactat de la manera següent:

“2. Resten excloses d’aquestes prohibicions les festes amb toros o bous sense mort de l’animal (correbous) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren. En aquests casos, és prohibit inferir dany als animals.”

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Compensació econòmica als titulars de drets subjectius

El Govern ha de determinar l’import de la compensació econòmica als titulars de drets subjectius afectats per l’entrada en vigor d’aquesta llei en el termini de sis mesos i per mitjà del procediment administratiu corresponent, amb audiència als interessats.

Segona

Efectes econòmics

Els efectes econòmics d’aquesta llei es traslladen al pressupost de l’exercici següent al de la data d’aprovació o bé al que es derivi de l’expedient indemnitzatori tramitat a aquest efecte.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroguen totes les disposicions que s’oposin a aquesta llei, la contradiguin o hi siguin incompatibles.

DISPOSICIÓ FINAL

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l’1 de gener de 2012.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d’aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 3 d’agost de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

(10.210.141)

**DEPARTAMENT
DE LA PRESIDÈNCIA****DECRET LEGISLATIU**

2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.

La disposició final segona de la Llei 17/2007, de 21 de desembre, de mesures fiscals i financeres (DOGC núm. 5038, de 31.12.2007), autoritza el Govern perquè en el termini d'un any, a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, refongui en un text únic la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals; la part vigent de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, i les modificacions que conté la Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient i de modificació de les lleis 3/1988 i 22/2003, relatives a la protecció dels animals, de la Llei 12/1985, d'espais naturals, de la Llei 9/1995, de l'accés motoritzat al medi natural, i de la Llei 4/2004, relativa al procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental, amb l'encàrrec que la refosa compregui la regularització, l'aclariment i l'harmonització d'aquestes disposicions.

Fent ús de l'habilitació legal esmentada, s'ha elaborat un Text refós de la Llei de protecció dels animals que recull en un text únic la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, i la part vigent de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, amb les modificacions introduïdes a totes dues lleis per la Llei 12/2006, i també les previsions d'aquesta última Llei referents a protecció dels animals que no modifiquen preceptes concrets de les lleis anteriors. Així mateix, a l'empara de l'habilitació per regularitzar, aclarir i harmonitzar les disposicions legals objecte de refosa, s'ha ajustat l'estructura i la numeració dels articles i les remissions entre articles, s'ha unificat la terminologia i s'han esmenat defectes de concordança i de redacció.

En conseqüència, a proposta del conseller de Medi Ambient i Habitatge, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, i d'acord amb el Govern,

DECRETO:

Article únic

S'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals, el qual es publica a continuació.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroguen les disposicions següents:

1. La Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals (DOGC núm. 967, de 18.3.1988), i les modificacions d'aquesta Llei fetes pel capítol I de la Llei 12/2006, de 27 de juliol (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).
2. La Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals (DOGC núm. 3926, de 16.7.2003), i les modificacions d'aquesta Llei fetes pel capítol I de la Llei 12/2006, de 27 de juliol (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).
3. L'article 2.2 i les disposicions addicionals de la Llei 12/2006, de 27 de juliol (DOGC núm. 4690, de 3.8.2006).

DISPOSICIÓ FINAL

Aquest Decret legislatiu i el Text refós que aprova entren en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 15 d'abril de 2008

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

FRANCESC BALTASAR I ALBESA
Conseller de Medi Ambient i Habitatge

TEXT REFÓS
DE LA LLEI DE PROTECCIÓ DELS ANIMALS.

TÍTOL I

Disposicions generals i normes generals de protecció dels animals

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Objecte

Aquesta Llei té per objecte establir les normes generals per a la protecció i el benestar dels animals que es troben de manera permanent o temporal a Catalunya, amb independència del lloc de residència de les persones que en són propietàries o posseïdores.

Article 2

Finalitat i principis

2.1 La finalitat d'aquesta Llei és assolir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, i afavorir una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals.

2.2 Els animals són éssers vius dotats de sensibilitat física i psíquica, i també de moviment voluntari, els quals han de rebre el tracte que, atenent bàsicament les necessitats etològiques, en procuri el benestar.

2.3 Ningú no ha de provocar sofriments o maltractaments als animals o causar-los estats d'ansietat o por.

2.4 Els animals de companyia no poden ser objecte d'embargament en cap procediment judicial.

Article 3

Definicions

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

a) Animal domèstic: el que pertany a espècies que habitualment es crien, es reprodueixen i conviuen amb persones i que no pertanyen a la fauna salvatge. També tenen aquesta consideració els animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

b) Animal de companyia: animal domèstic que les persones mantenen generalment a la llar amb la finalitat d'obtenir-ne companyia. Als efectes d'aquesta Llei, gaudeixen sempre d'aquesta consideració els gossos, els gats i les fures.

c) Fauna salvatge autòctona: fauna que comprèn les espècies animals originàries de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol, i les que hi hivernen o hi són de pas. També comprèn les espècies de peixos i animals marins de les costes catalanes.

d) Fauna salvatge no autòctona: fauna que comprèn les espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol.

e) Animal de companyia exòtic: animal de la fauna salvatge no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el costum del captiveri.

f) Animal ensalvatgit: animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.

g) Animal abandonat: animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària o posseïdora. També tenen la consideració d'abandonats els casos establerts per l'article 17.3.

h) Animal salvatge urbà: animal salvatge que viu compartint territori geogràfic amb les persones, referit al nucli urbà de ciutats i pobles, i que pertany a les espècies següents: colom roquer (*Columba livia*), gavià argentat (*Larus cachinnans*), estornell (*Sturnus unicolor* i *S. vulgaris*), espècies de fauna salvatge no autòctona i d'altres que s'han de determinar per via reglamentària.

i) Nucli zoològic: les agrupacions zoològiques per a l'exhibició d'animals, les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, els establiments de venda i els centres de cria d'animals, els centres de recollida d'animals, el domicili dels particulars on es fan vendes o altres transaccions amb animals i els de característiques similars que es determinin per via reglamentària. En queden excloses les instal·lacions que allotgen animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

j) Instal·lació per al manteniment d'animals de companyia: establiment en què es guarden els animals de companyia i se'n té cura, com ara les residències, les escoles d'ensinistrament, les gosseres esportives i de caça i els centres d'importació d'animals.

k) Centre de cria d'animals: instal·lació que destina les cries a la venda o cessió posterior amb independència del nombre, ja sigui directament al públic en general, a establiments de venda o d'altres.

l) Associació de protecció i defensa dels animals: entitat sense afany de lucre legalment constituïda que té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

m) Animals de competició o cursa: animals que es destinen a competicions i curses on es fan apostes sense distinció de les modalitats que assumeixin, principalment els gossos i els cavalls.

n) Animal perdut: animal de companyia que duu identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària i que no va acompanyat de cap persona.

CAPÍTOL II

Normes generals de protecció dels animals

Article 4

Obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'animals

4.1 Les persones propietàries i les posseïdores d'animals han de mantenir-los en bones condicions higienicosanitàries, de benestar i de seguretat, d'acord amb les característiques de cada espècie.

4.2 La persona posseïdora d'un animal ha de donar-li l'atenció veterinària bàsica per garantir-ne la salut.

Article 5

Prohibicions

Resten prohibides les actuacions següents respecte als animals:

a) Maltractar-los, agredir-los físicament o sotmetre'ls a qualsevol altra pràctica que els produeixi sofriments o danys físics o psicològics.

b) Subministrar-los substàncies que puguin causar-los alteracions de la salut o del comportament, excepte en els casos emparats per la normativa vigent o per prescripció veterinària.

- c) Abandonar-los.
- d) Mantenir-los en instal·lacions indegudes des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.
- e) Practicar-los mutilacions, extirpar-los ungles, cordes vocals o altres parts o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per garantir-ne la salut o per limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva. Per motius científics o de maneig, es podran fer aquestes intervencions amb l'autorització prèvia de l'autoritat competent.
- f) No facilitar-los l'alimentació suficient.
- g) Fer-ne donació com a premi, recompensa, gratificació o regal de compensació per altres adquisicions de naturalesa diferent a la transacció onerosa d'animals.
- h) Vendre'ls a les persones menors de setze anys i a les persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.
- i) Comerciar-hi fora dels certàmens o d'altres concentracions d'animals vius i d'establiments de venda i de cria autoritzats, llevat de les transaccions entre les persones particulars quan es limitin als seus animals de companyia, no tinguin afany de lucre i es garanteixi el benestar de l'animal.
- j) Exhibir-los de manera ambulat com a reclam.
- k) Sotmetre'ls a treballs inadequats pel que fa a les característiques dels animals i a les condicions higienicosanitàries.
- l) Mantenir-los lligats durant gran part del dia o limitar-los de manera duradora el moviment que els és necessari.
- m) Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fums i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.
- n) Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Article 6

Prohibició de baralles d'animals i altres activitats

6.1 Es prohibeix l'ús d'animals en baralles i en espectacles o d'altres activitats si els poden ocasionar sofriment o poden ser objecte de burles o tractaments antinatural, o bé si poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen, com ara els següents:

- a) Baralles de gossos.
- b) Baralles de galls.
- c) Matances públiques d'animals.
- d) Atraccions firals giratòries amb animals vius lligats i altres d'assimilables.
- e) Tir al colom i altres pràctiques assimilables.

6.2 Resten excloses d'aquestes prohibicions:

- a) La festa dels braus en les localitats on, en la data d'entrada en vigor de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, hi haguessin places construïdes per celebrar-la, a les quals s'ha de prohibir l'accés a les persones menors de catorze anys.
- b) Les festes amb bous sense mort de l'animal (correbous) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren. En aquests casos, és prohibit inferir danys als animals.

6.3 Es prohibeix matar i maltractar els animals emprats en produccions cinematogràfiques, televisives, artístiques o publicitàries, o causar-los danys o estrès, de manera que el dret a la producció i la creació artístiques, quan es desenvolupi dins un espectacle, queda subjecte a les normes de policia d'espectacles, com poden ser l'autorització administrativa prèvia. La difusió audiovisual d'aquest tipus de produccions queda restringida a horaris en què no puguin ser observades per menors i ferir-los la sensibilitat.

Article 7

Certàmens

Els certàmens, les activitats esportives amb participació d'animals i d'altres concentracions d'animals vius han de complir la normativa vigent, en especial

la relativa a condicions higienicosanitàries, de protecció i de seguretat dels animals.

Article 8

Trasllat d'animals

8.1 Els animals han de disposar d'un espai suficient que permeti, com a mínim, que puguin aixecar-se i jeure si se'ls trasllada d'un lloc a un altre. Els mitjans de transport o els embalatges han de ser concebuts per protegir els animals de la intempèrie i de les diferències climàtiques fortes.

8.2 Els animals han de ser abeurats durant el transport i han de rebre una alimentació apropiada a intervals convenients segons el que s'estableixi per via reglamentària.

8.3 En la càrrega i la descàrrega dels animals, s'ha d'utilitzar un equip adequat per evitar-los danys o sofriments.

Article 9

Control de poblacions d'animals

9.1 Es poden fer controls específics de poblacions d'animals considerats perjudicials o nocius, sempre que no es tracti d'exemplars d'espècies protegides. Les pràctiques destinades a la protecció de les collites no han d'implicar en cap cas la destrucció en massa d'animals no nocius ni d'exemplars d'espècies protegides. Això no obstant, el departament competent en matèria de medi ambient pot autoritzar motivadament i de manera excepcional la captura o el control d'exemplars d'espècies protegides quan no hi ha cap altre mètode per evitar-ne els danys.

9.2 Es prohibeix l'ús de coles o substàncies enganxoses com a mètode per controlar animals vertebrats, excepte l'ús del vesc, amb l'autorització prèvia del departament competent en matèria de medi ambient, per a la captura de petites quantitats d'ocells, en condicions estrictament controlades i de manera selectiva. S'han de determinar per reglament les espècies d'ocells susceptibles de captura i les condicions i requisits aplicables. Excepcionalment, es poden utilitzar substàncies enganxoses per al control de plagues de rosegadors si per qüestions sanitàries, de seguretat o d'urgència es justifica la necessitat i sempre que aquesta activitat no pugui afectar cap espècie protegida ni el medi natural. Aquesta activitat només pot de ser duta a terme per personal professional, en llocs tancats i adoptant les mesures adequades per evitar al màxim el patiment de l'animal.

Article 10

Filmació d'escenes fictícies de crueltat

La filmació, en l'àmbit territorial de Catalunya, per al cinema, la televisió o d'altres mitjans de difusió, que reproduïx escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals requereix l'autorització prèvia de l'Administració competent, a fi de garantir que el dany sigui simulat i els productes i els mitjans utilitzats no provoquin cap perjudici a l'animal. El mitjà de difusió ha de fer constar que les situacions són fictícies i fer-hi constar el número d'autorització.

Article 11

Sacrifici i esterilització d'animals

11.1 El sacrifici d'animals s'ha de fer, en la mesura que sigui tècnicament possible, de manera instantània, indolora i amb atordiment previ de l'animal, d'acord amb les condicions i els mètodes que s'estableixin per via reglamentària.

11.2 Es prohibeix el sacrifici de gats, gossos i fures a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte pels motius humanitaris i sanitaris que s'estableixin per via reglamentària.

11.3 Els animals de companyia que són objecte de comercialització o transacció han de ser esterilitzats, excepte en els casos que s'estableixin per reglament.

El reglament també ha de regular com han de ser els procediments d'esterilització perquè tinguin els mínims efectes fisiològics i de comportament en l'animal.

11.4 El sacrifici dels animals i l'esterilització dels animals de companyia han de ser fets sempre sota control veterinari.

Article 12

Responsabilitat de les persones posseïdores d'animals

12.1 La persona posseïdora d'un animal, sens perjudici de la responsabilitat subsidiària de la persona propietària, és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

12.2 La persona posseïdora d'animals salvatges o d'animals de companyia exòtics la tinença dels quals és permesa i que, per les seves característiques, puguin causar danys a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i els espais públics o al medi natural ha de mantenir-los en captivitat de manera que es garanteixin les mesures de seguretat necessàries. Així mateix, no pot exhibir-los ni passejar-los per les vies i els espais públics i ha de tenir subscripta una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil.

12.3 La persona posseïdora d'animals està obligada a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les seves cries.

12.4 Les persones que, en virtut d'una autorització excepcional del departament competent en matèria de medi ambient, puguin capturar de la natura i de ser posseïdores d'exemplars pertanyents a una espècie de fauna salvatge autòctona, ho són en condició de dipositàries. Aquests animals poden de ser tant confiscats com recuperats pel departament competent en matèria de medi ambient i, si escau, alliberats, sense que la persona posseïdora no pugui reclamar cap mena de dret o d'indemnització. En cap cas aquests exemplars no poden de ser objecte de transacció.

TÍTOL II

De la possessió d'animals

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 13

Tractaments sanitaris i comportamentals

13.1 Les administracions competents poden ordenar, per raons de sanitat animal o de salut pública, la vacunació o el tractament obligatori de malalties dels animals.

13.2 Els veterinaris que portin a terme vacunacions i tractaments de caràcter obligatori han de dur un arxiu amb la fitxa clínica dels animals atesos, el qual ha d'estar a disposició de les administracions que ho requereixin per portar a terme actuacions dins el seu àmbit competencial. Els veterinaris han d'informar la persona propietària o posseïdora de l'obligatorietat d'identificar el seu animal en el cas que pertanyi a una espècie d'identificació obligatòria i no estigui identificat, i també de l'obligatorietat de registrar-lo en el cens del municipi on resideix habitualment l'animal o en el Registre general d'animals de companyia.

Article 14

Registre general d'animals de companyia i censos municipals

14.1 Es crea el Registre general d'animals de companyia, que és gestionat pel departament competent en matèria de medi ambient. El Registre general és únic i és constituït pel conjunt de dades d'identificació dels censos municipals d'animals de companyia que estableix l'apartat 2.

14.2 Els ajuntaments han de portar un cens municipal d'animals de companyia en el qual s'han d'inscriure els gossos, els gats i les fures que resideixen de manera habitual al municipi. Al cens, han de constar les dades d'identificació de l'animal, les dades de la persona posseïdora o propietària i les altres dades que s'estableixin per reglament.

14.3 La persona propietària o posseïdora d'un gos, un gat o una fura té un termini de tres mesos des del naixement de l'animal o de trenta dies des de la data d'adquisició de l'animal, el canvi de residència, la mort de l'animal o la modificació d'altres dades incloses en el cens per comunicar-ho al cens municipal o al Registre general. Prèviament a la inscripció de l'animal en el cens municipal o en el Registre general, cal haver-ne dut a terme la identificació d'acord amb el que preveu l'article 15.1.

14.4 Els censos municipals i el Registre general s'elaboren seguint criteris de compatibilitat informàtica d'acord amb les directrius elaborades pel departament competent en matèria de medi ambient.

14.5 El departament competent en matèria de medi ambient estableix un sistema informàtic de gestió única del Registre general compatible amb els censos municipals i amb els de les institucions privades que ho demanin. Aquest sistema informàtic s'ha de regir pels principis d'eficiència, eficàcia, unitat, coordinació, gestió ordenada i servei públic, i ha de facilitar la gestió a les administracions locals.

14.6 El Registre general d'animals de companyia pot de ser gestionat directament pel departament competent en matèria de medi ambient o bé mitjançant l'encàrrec de gestió, d'acord amb les condicions i els requisits establerts per la legislació vigent.

14.7 Els gossos, els gats i les fures han de dur d'una manera permanent pels espais o les vies públiques una placa identificadora o qualsevol altre mitjà adaptat al collar en què han de constar el nom de l'animal i les dades de la persona que n'és posseïdora o propietària.

14.8 Les persones propietàries o posseïdores d'animals de companyia estan obligades a comunicar la desaparició de l'animal a l'ajuntament on estigui censat en un termini de quaranta-vuit hores, de manera que en quedi constància.

14.9 El Registre general d'animals de companyia és públic i hi pot accedir tothom qui ho sol·liciti, d'acord amb el procediment i els criteris establerts en la legislació sobre el procediment administratiu i en la normativa sobre protecció de dades.

Article 15

Identificació

15.1 Els gossos, els gats i les fures han de ser identificats mitjançant:

- a) Una identificació electrònica amb la implantació d'un microxip homologat.
- b) Altres sistemes que es puguin establir per via reglamentària.

15.2 La persona o l'entitat responsable de la identificació de l'animal ha de lliurar a la persona posseïdora de l'animal un document acreditatiu en què constin les dades de la identificació establertes per l'article 14.2. Així mateix, ha de comunicar les dades de la identificació al Registre general d'animals de companyia en el termini de vint dies, a comptar de la identificació.

15.3 Les persones propietàries o posseïdores d'animals de companyia que provinquin d'altres comunitats autònomes o de fora de l'Estat i que esdevinguin residents a Catalunya han de validar-ne la identificació i registrar-los d'acord amb el procediment que s'estableixi per reglament.

15.4 La identificació dels gossos, els gats i les fures constitueix un requisit previ i obligatori per fer qualsevol transacció de l'animal i ha de constar en qualsevol document que hi faci referència. Qualsevol transacció duta a terme sense que hi consti la identificació de l'animal és nul·la i es té per no feta. La nul·litat de la transacció no eximeix la persona posseïdora de les responsabilitats que li puguin correspondre.

15.5 S'ha d'establir per reglament la necessitat d'identificar obligatòriament altres espècies d'animals per raó de la seva protecció, per raons de seguretat de les persones o béns o per raons ambientals o de control sanitari.

CAPÍTOL II

Abandonament i pèrdua d'animals de companyia i centres de recollida

Article 16

Recollida d'animals

16.1 Correspon als ajuntaments de recollir i controlar els animals abandonats, perduts o ensalvatgits i de controlar els animals salvatges urbans.

16.2 Els ajuntaments poden delegar la responsabilitat a què fa referència l'apartat 1 als ens locals supramunicipals, sempre sota el principi de la millora en l'eficiència del servei i sota l'aplicació dels preceptes d'aquesta Llei.

16.3 Els ajuntaments han de disposar de centres de recollida d'animals abandonats o perduts adequades i amb prou capacitat per al municipi, o convenir la realització d'aquest servei amb ens locals supramunicipals o amb altres municipis.

16.4 En la prestació del servei de recollida d'animals abandonats o perduts, els ajuntaments o els ens locals supramunicipals, sens perjudici de la seva responsabilitat en el compliment de la normativa aplicable, poden concertar-ne l'execució amb entitats externes, preferentment amb associacions de protecció i defensa dels animals legalment constituïdes o amb empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

16.5 El personal que treballi en els centres de recollida d'animals de companyia i que dugui a terme tasques de recollida o manipulació d'aquests animals ha d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals, les característiques i el contingut del qual han de ser establerts per reglament.

16.6 Els ajuntaments o els ens locals supramunicipals, per si mateixos o mitjançant associacions de protecció i defensa dels animals col·laboradores del departament competent en matèria de medi ambient, d'acord amb el que preveu l'article 20, han de confiscar els animals de companyia si hi ha indicis que se'ls maltracta o tortura, si presenten símptomes d'agressions físiques, desnutrició o atenció veterinària deficient o si romanen en instal·lacions indegudes.

Article 17

Recuperació d'animals

17.1 L'ajuntament o, si escau, l'ens local supramunicipal corresponent s'han de fer càrrec dels animals abandonats o perduts fins que siguin recuperats, cedits o, si escau, sacrificats segons el que estableix l'article 11.2.

17.2 El termini per recuperar un animal sense identificació és de vint dies. L'animal s'ha de lliurar amb la identificació corresponent i amb el pagament previ de totes les despeses originades.

17.3 Si l'animal porta identificació, l'ajuntament o, si escau, l'ens supramunicipal corresponent ha de notificar a la persona propietària o posseïdora que té un termini de vint dies per recuperar-lo i abonar prèviament totes les despeses originades. Transcorregut aquest termini, si la persona propietària o posseïdora no ha recollit l'animal, aquest es considera abandonat i pot de ser cedit, acollit temporalment o adoptat, efectes que han d'haver estat advertits en la notificació esmentada.

Article 18

Acolliment d'animals

18.1 Els centres de recollida d'animals abandonats o perduts han d'atendre les peticions d'acolliment d'animals de companyia, les quals s'han de formular per escrit.

18.2 *L'acolliment dels animals de companyia s'ha d'ajustar als requeriments següents:*

- a) Els animals han de ser identificats prèviament a l'acolliment.
- b) Els animals han de ser desparasitats, vacunats i esterilitzats d'acord amb el que preveu l'article 11.3, per garantir-ne unes condicions sanitàries correctes.
- c) Cal lliurar un document on constin les característiques i les necessitats higiènicosanitàries, etològiques i de benestar de l'animal.
- d) Cada centre ha de dur el llibre de registre esmentat en l'article 21.b) amb les dades de cada animal que hi ingressa, de les circumstàncies de captura, trobada o lliurament, de la persona que n'ha estat propietària, si és coneguda, i també les dades de l'animal. L'especificació de les dades que han de constar en el Registre s'ha d'establir per via reglamentària.

18.3 Els centres de recollida d'animals abandonats han de disposar de les corresponents mesures de seguretat a fi de garantir la integritat física i psíquica dels animals, evitar-ne la fugida i limitar el nombre d'animals que convisin en grups per evitar baralles i la propagació de malalties infectocontagioses. S'han de fixar per reglament els requisits que aquests centres han de reunir per complir el que estableix aquesta Llei. El control dels requisits previstos en aquest apartat correspon als ajuntaments tant en els centres propis com en els centres concertats.

Article 19

Captura de gossos, gats i fures ensalvatgits

19.1 Correspon als ajuntaments la captura en viu de gossos, gats i fures ensalvatgits per mètodes d'immobilització a distància.

19.2 En els casos en què la captura per immobilització no sigui possible, el departament competent en matèria de medi ambient ha d'autoritzar excepcionalment l'ús d'armes de foc i ha de determinar qui ha d'emprar aquest sistema de captura excepcional.

TÍTOL III

De les associacions de protecció i defensa dels animals

Article 20

Associacions de protecció i defensa dels animals

20.1 Les associacions de protecció i defensa dels animals s'han d'inscriure en el Registre d'associacions de protecció i defensa dels animals del departament competent en matèria de medi ambient per obtenir el títol d'entitat col·laboradora.

20.2 El departament competent en matèria de medi ambient pot convenir, en els termes previstos per la normativa vigent, amb les associacions de protecció i defensa dels animals l'acompliment de tasques en relació amb la protecció i la defensa dels animals.

20.3 El departament competent en matèria de medi ambient pot establir ajuts per a les associacions que han obtingut el títol d'entitats col·laboradores, destinats a les activitats que duguin a terme amb relació a la protecció i la defensa dels animals, especialment per a l'execució de programes d'adopció d'animals de companyia en famílies qualificades, per a la promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos, gats i fures, i també per a la promoció de campanyes de sensibilització de la ciutadania.

20.4 Les associacions a què fa referència l'apartat 3 d'aquest article tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per aquesta Llei, en els casos en què hagin formulat la denúncia corresponent o hagin formalitzat la compareixença en l'expedient sancionador, sens perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

TÍTOL IV

Dels nuclis zoològics

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 21

Requisits de funcionament

Els nuclis zoològics han de complir els requisits següents:

- a) Inscriure's en el Registre de nuclis zoològics del departament competent en matèria de medi ambient.
- b) Dur un llibre de registre oficial, diligenciat per l'Administració competent, en què es recullin de manera actualitzada les dades relatives a l'entrada i la sortida dels animals i les dades de la seva identificació.
- c) Disposar de les condicions higienicosanitàries i de benestar adequades a les necessitats dels animals, en els termes establerts per la normativa vigent. En especial, han de tenir instal·lacions adequades per evitar el contagi en els casos de malaltia, o per tenir-los, si escau, en períodes de quarantena.
- d) Tenir en lloc visible l'acreditació de la seva inscripció en el Registre de nuclis zoològics, quan es tracti d'establiments d'accés públic.
- e) Tenir les mesures de seguretat necessàries per evitar la fugida dels animals i els danys a persones, animals, coses, vies i espais públics i al medi ambient, i per evitar danys o atacs als animals.
- f) Disposar d'un servei veterinari, encarregat de vetllar per la salut i el benestar dels animals.
- g) Tenir a disposició de l'Administració competent tota la documentació referida als animals emplaçats al nucli d'acord amb la legalitat vigent.
- h) Vigilar que els animals s'adaptin a la nova situació, que no presentin problemes d'alimentació ni es doni cap altra circumstància que els pugui provocar danys, i de ser els responsables de prendre les mesures adequades en cada cas.

Article 22

Animals emprats en competicions, curses i apostes

22.1 Els animals de competició o cursa i els animals criats, importats i entrenats per a les curses a Catalunya han de ser tractats als canòdroms, als hipòdroms i fora d'aquestes instal·lacions d'acord amb els principis generals establerts per aquesta Llei.

22.2 No poden participar en competicions i curses en les quals es fan apostes els animals que no estiguin identificats i registrats en el Registre d'animals de competició del departament competent en matèria de medi ambient.

22.3 Les instal·lacions previstes en l'apartat 1 han de tenir els mitjans per obtenir les proves necessàries per fer els controls antidopatge a fi de determinar si els animals que participen en les curses han pres medicaments o altres substàncies que els poden afectar de manera artificial l'organisme.

22.4 El departament competent en matèria de medi ambient ha de considerar el darrer propietari o propietària registrat com la persona responsable del benestar dels animals emprats en les curses. Aquest propietari o propietària ha de concertar els acords adequats per garantir el retir digne de l'animal, incloent-hi la participació en programes d'adopció com a animal de companyia.

CAPÍTOL II

Instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia

Article 23

Requisits mínims

Les instal·lacions o els centres per al manteniment d'animals de companyia han de portar el llibre de registre a què es refereix l'article 21.b, en el qual han de

constar les dades identificadores de cada animal que hi entra i de la persona que n'és propietària o posseïdora. Aquest llibre ha d'estar a disposició de les administracions competents.

CAPÍTOL III

Establiments de venda d'animals i centres de cria d'animals

Article 24

Requisits

24.1 Els establiments de venda d'animals i els centres de cria d'animals han de complir els requisits de funcionament següents:

- a) Estar inscrits en el Registre de nuclis zoològics.
- b) Dur el llibre de registre regulat per l'article 21.b), i tenir-lo a disposició de l'Administració competent, el qual ha d'incloure les dades relatives a l'origen, la identificació i la destinació dels animals.
- c) Vendre els animals desparasitats, sense símptomes aparents de patologies psíquiques o físiques i sense que pateixin, ni els animals que es venen ni els seus progenitors, malalties hereditàries diagnosticables. A més, els animals de companyia s'han de vendre esterilitzats, d'acord amb el que preveu l'article 11.3, i s'han de vendre identificats els animals per als quals la identificació és obligatòria d'acord amb l'article 15.
- d) Disposar d'un servei veterinari propi o d'un assessorament veterinari exterior, que ha de constar en el llibre de registre.
- e) Mantenir els animals en un lloc adequat dins l'establiment i no exhibir-los als aparadors de les botigues. Aquests animals han de ser allotjats, abeurats i alimentats correctament. Els gossos, els gats i les fures han d'estar identificats, i també els altres exemplars d'espècies la identificació de les quals sigui obligatòria.
- f) Lliurar, en les vendes d'animals, un document en què s'ha de fer constar la identificació de l'espècie, el número d'identificació de l'animal, si escau, i el nucli zoològic. En el cas de les vendes a particulars, també s'ha de lliurar un document d'informació sobre les característiques de cada animal, les seves necessitats, els consells d'educació i les condicions de manteniment, sanitàries i de benestar necessàries, avalades per un col·legi de veterinaris o de biòlegs.

24.2 L'actuació d'aquests centres s'ha d'ajustar als requeriments següents:

- a) Per a qualsevol transacció d'animals per mitjà de revistes de reclam, publicacions assimilables i altres sistemes de difusió, s'ha d'incloure a l'anunci el número de registre del nucli zoològic del centre venedor o donant.
- b) Les persones professionals que treballin en establiments de venda, cria o importació d'animals i que hagin de manipular-los han d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals.
- c) Els cadells importats o criats per ser venuts com a animals de companyia no poden de ser separats de la mare abans del moment de deslletament recomanat per a cada espècie.

24.3 Es prohibeix la instal·lació, a tot el territori de Catalunya, de granges, centres de cria o centres de subministrament de primats que tinguin com a objecte la seva reproducció o comercialització per a experimentació animal.

Article 25

Disposicions especials per als establiments que comercialitzen animals de companyia exòtics

Els establiments que comercialitzen animals de companyia exòtics han de complir, a més dels requisits establerts per l'article 24, les disposicions següents:

- a) El venedor o la venedora dels animals ha de conèixer el nom científic de cada espècie que comercialitza i la legislació aplicable a cadascuna, i ha d'informar el

comprador o la compradora de la prohibició d'alliberar exemplars d'espècies no autòctones.

b) La factura de venda ha d'incloure, si escau, el número CITES, o el que determini la normativa europea, de cada exemplar venut.

c) Les informacions escrites a què fa referència l'article 24.1.f) han d'incloure les especificacions relatives a l'espècie de l'exemplar venut, la grandària d'adult i la possibilitat de transmissió de zoonosi.

TÍTOL V

Fauna salvatge autòctona i no autòctona

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 26

Regulació

La protecció de la fauna salvatge autòctona i no autòctona es regeix pel que estableixen els tractats i els convenis internacionals, la normativa estatal i la comunitària, aquesta Llei i les disposicions que la despleguen.

Article 27

Fauna salvatge no autòctona

27.1 Les persones propietàries o posseïdores d'animals que pertanyen a les espècies de fauna salvatge no autòctona que es determinin per reglament han de tenir l'autorització prèvia del departament competent en matèria de medi ambient.

27.2 El Govern ha de determinar les espècies de fauna salvatge no autòctona que s'han d'inscriure en el Registre general d'animals de companyia per raons de protecció o seguretat de les persones o de protecció del medi ambient.

Article 28

Protecció dels peixos de talla petita

28.1 Es prohibeixen la pesca, el tràfic, la venda i el consum de peixos i de crancs menors de la fauna salvatge autòctona de 8 cm de llargada. Per als peixos, aquesta longitud es compta des de la punta de la boca fins al punt mitjà de l'aleta caudal. Per als crancs, la mida es compta des de l'ull fins a l'extrem de la cua estesa.

28.2 Sens perjudici del que disposa l'apartat 1, es pot autoritzar per reglament la pesca de peixos de menys de 8 cm en els entrenaments i campionats anomenats de pesca de minitalla *al coup*, organitzats per la Federació Catalana de Pesca Esportiva o per les seves entitats federades, i en la pràctica de la modalitat de pesca esportiva amb peixet, restringida a les espècies anomenades vairó i madrilla.

Article 29

Arts prohibits per a la captura d'animals

29.1 Es prohibeix la venda i la utilització de xarxes japoneses. Aquests arts només poden de ser utilitzats amb finalitats científiques, mitjançant l'autorització especial del departament competent en matèria de medi ambient i sota els requisits de precinte identificador que s'ha de determinar per reglament.

29.2 Es prohibeix la venda i la utilització de tota mena de paranys de tipus cep i del tipus ballesta per a la captura d'animals.

29.3 Es prohibeix la utilització de balins, d'armes d'aire comprimit i d'armes de calibre 22 en la pràctica de la caça.

CAPÍTOL II

Fauna salvatge autòctona protegida

Article 30

Declaració de fauna salvatge autòctona protegida

30.1 Les espècies de la fauna salvatge autòctona que inclou l'annex es declaren protegides a Catalunya.

30.2 El departament competent en matèria de medi ambient, d'acord amb l'estat de les poblacions de la fauna salvatge autòctona, pot ampliar la relació d'espècies protegides a Catalunya.

30.3 Les espècies declarades anualment espècies protegides o de caça o pesca prohibides per les resolucions que estableixen els períodes hàbils de caça i de pesca en el territori de Catalunya es consideren espècies de l'annex, amb la categoria D, mentre dura la temporada de caça o de pesca, i són sotmeses a idèntica protecció.

Article 31

Àrees de protecció de fauna salvatge autòctona

31.1 Amb la finalitat de conservar les espècies animals, s'estableixen les àrees de protecció següents:

- a) Les reserves naturals de fauna salvatge.
- b) Els refugis de fauna salvatge.

31.2 Les reserves naturals de fauna salvatge són àrees limitades per protegir determinades espècies i/o poblacions de la fauna salvatge en perill d'extinció. La declaració ha de ser atorgada pel departament competent en matèria de medi ambient, un cop feta la informació pública adient. No s'hi pot permetre cap activitat que perjudiqui o pugui perjudicar l'espècie o la població per a la protecció de la qual s'ha fet la declaració.

31.3 Els refugis de fauna salvatge són àrees limitades per preservar la fauna. La declaració ha de ser atorgada pel departament competent en matèria de medi ambient, d'ofici o a instància de les persones propietàries del terreny, amb l'informe previ del Consell de Caça de Catalunya, i, si es tracta de terrenys inclosos en àrees privades de caça, havent fet prèviament la informació pública adient. En els refugis de fauna salvatge és prohibida la caça.

Article 32

Planejament

Els instruments de planejament territorial i urbanístic han d'assegurar la preservació, el manteniment i la recuperació dels biòtops i dels hàbitats de les espècies protegides.

Article 33

Prohibicions

33.1 Respecte de les espècies de fauna salvatge autòctona protegides, es prohibeix la caça, la captura, la tinença, el tràfic o el comerç, la importació i l'exhibició pública, tant dels exemplars adults com dels ous o les cries, i també de les parts o restes, llevat dels supòsits especificats per reglament. Aquesta prohibició afecta tant les espècies vives com les dissecades i tant l'espècie com els tàxons inferiors.

33.2 Pel que fa a les espècies migratòries, es prohibeix especialment la pertorbació dels espais de concentració, cria, muda, hivernada i descans.

Article 34

Autoritzacions de captura en viu

34.1 En condicions estrictament controlades, el departament competent en matèria de medi ambient pot autoritzar la captura en viu amb finalitats científiques, culturals, de reproducció en captivitat, de repoblació o de reintroducció en altres zones d'exemplars

adults d'algunes de les espècies que detalla l'annex. En casos excepcionals i amb les mateixes finalitats, també es pot autoritzar la recollida d'ous i de cries.

34.2 En cas que no comporti amenaça per a les poblacions de l'espècie, es pot autoritzar la captura en viu d'exemplars adults o la recollida d'ous i cries de les espècies que detalla l'annex amb la finalitat de reintroduir aquestes espècies en altres àrees de Catalunya. Aquestes operacions requereixen un informe previ del departament competent en matèria de medi ambient sobre l'estat de la població d'aquella espècie a Catalunya.

34.3 Excepcionalment, d'acord amb el que s'estableixi per reglament, es pot autoritzar la captura en viu, la tinença i l'exhibició pública de mascles de pinsà (*Fringilla coelebs*), cadenera (*Carduelis carduelis*), verdum (*Carduelis chloris*) i passerell (*Carduelis cannabina*) per a activitats tradicionals destinades a concursos de cant, sempre que les activitats esmentades no comportin un detriment per a les poblacions d'aquestes espècies. Es prohibeix la captura, la tinença i l'exhibició pública de femelles de les espècies esmentades.

Article 35

Caça selectiva temporal

35.1 Només si cal reduir la població animal d'una espècie protegida, en interès de la protecció d'altres espècies assenyalades per l'annex o per prevenir danys importants a conreus, ramats o forests, es pot autoritzar la caça selectiva temporal d'espècies indicades per l'annex. Aquesta autorització té caràcter extraordinari i requereix un informe que demostrï que l'operació de caça selectiva que s'ha de practicar no posa en perill el nivell de població, la distribució geogràfica o la taxa de reproducció de l'espècie protegida en el conjunt de Catalunya.

35.2 Durant el temps que duri la cacera, aquesta ha de ser controlada per representants del departament competent en matèria de medi ambient.

Article 36

Captura d'ocells per a falconeria

El departament competent en matèria de medi ambient ha de regular la captura d'ocells rapinyaires per a la pràctica de la falconeria.

Article 37

Lliuraments a nuclis zoològics i altres centres

Es faculta el departament competent en matèria de medi ambient perquè lliuri a nuclis zoològics o a altres centres exemplars vius irrecuperables per a la natura, amb finalitats científiques o educatives, o exemplars dissecats o les seves parts de les espècies protegides de la fauna salvatge autòctona recollides en l'annex d'aquesta Llei, tant si provenen de comisos com directament de la natura.

CAPÍTOL III

De la dissecació d'espècies protegides

Article 38

Autoritzacions de dissecació

38.1 En el cas d'animals morts, o d'animals ferits que s'han de sacrificar en no aconseguir-se que es recuperin, el departament competent en matèria de medi ambient en pot autoritzar la dissecació i la permanència posterior en centres de caràcter científic, cultural o educatiu.

38.2 Només es pot permetre la dissecació als particulars si es demostra la mort natural de l'animal, però ha de tenir l'autorització prèvia del departament competent en matèria de medi ambient. En cap cas no es pot autoritzar l'exhibició pública dels exemplars dissecats.

Article 39*Llibre de registre d'activitats de taxidèrmia*

39.1 Totes les institucions, tallers i persones que practiquen activitats de taxidèrmia han de dur un llibre de registre en què han de constar les dades referents als exemplars de la fauna salvatge objecte de dissecació total o parcial.

39.2 Aquest llibre de registre, del qual s'han de determinar les dades per reglament, ha d'estar a disposició del departament competent en matèria de medi ambient perquè el pugui examinar.

Article 40*Registre de tallers de taxidermistes*

Es crea el Registre de tallers de taxidermistes, dependent del departament competent en matèria de medi ambient. Per reglament s'han de fixar les condicions per accedir-hi.

TÍTOL VI*Inspecció i vigilància***Article 41***Inspecció i vigilància dels animals de companyia*

41.1 *Corresponen als municipis o bé als consells comarcals o a les entitats locals supramunicipals, en el cas que els municipis els hagin cedit les competències, les funcions següents:*

- a) Exercir la inspecció i la vigilància dels animals de companyia.
- b) Establir un cens municipal d'animals de companyia d'acord amb el que preveu l'article 14, el qual ha d'estar a disposició de les administracions i les autoritats competents.
- c) Recollir i controlar els animals de companyia abandonats o perduts i els animals salvatges urbans.
- d) Vigilar i inspeccionar els nuclis zoològics amb animals de companyia, especialment els establiments de venda, guarda, recollida i cria, i, si escau, comissar els animals de companyia.

41.2 Els ajuntaments i les organitzacions supramunicipals poden ordenar, amb l'informe previ del departament competent en matèria de sanitat animal, aïllar o comissar els animals de companyia si s'ha diagnosticat, sota criteri veterinari, que pateixen malalties transmissibles a les persones, sigui per sotmetre'ls a un tractament curatiu adequat, sigui per sacrificar-los, si cal.

41.3 El departament competent en matèria de medi ambient i el departament competent en matèria de sanitat animal poden dur a terme, quan hi concorrin circumstàncies excepcionals que puguin posar en perill el medi ambient o la sanitat animal, tasques d'inspecció als nuclis zoològics i comissar, si cal, els animals de companyia. S'ha de donar compte d'aquesta actuació a l'ens local del municipi on hi hagi l'animal de companyia afectat o el nucli zoològic de què es tracti, en un termini de quaranta-vuit hores.

Article 42*Inspecció i vigilància de la fauna salvatge*

Corresponen al departament competent en matèria de medi ambient i als cossos i forces de seguretat la inspecció i la vigilància de les espècies de la fauna salvatge. Aquesta funció s'exerceix en col·laboració amb el departament competent en matèria de protecció dels animals, d'acord amb la normativa sobre sanitat animal.

Article 43*Col·laboració amb l'acció inspectora*

Les persones posseïdores d'animals i les persones titulars de nuclis zoològics han de permetre a les autoritats competents les inspeccions i facilitar-los la documentació exigible.

TÍTOL VII*Infraccions i sancions***CAPÍTOL I***Infraccions***Article 44***Classificació*

44.1 Les infraccions de les disposicions d'aquesta Llei es classifiquen en lleus, greus o molt greus.

44.2 Són infraccions lleus:

- a) Tenir en possessió un gos, un gat, una fura o altres animals que s'han de registrar obligatòriament no inscrits en el Registre general d'animals de companyia.
- b) No portar un arxiu amb les fitxes clíniques dels animals que s'han de vacunar o tractar obligatòriament, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.
- c) Vendre animals de companyia a persones menors de setze anys i a persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.
- d) Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.
- e) Transportar animals incomplint els requisits establerts per l'article 8.
- f) No dur identificats els gats, els gossos i les fures i els altres animals que s'hagin d'identificar d'acord amb el reglament, o incomplir els requisits establerts per aquesta Llei i la normativa que la desplega en relació amb aquesta identificació.
- g) No posseir, el personal dels nuclis zoològics que manipuli animals, el certificat corresponent al curs de cuidador o cuidadora d'animals, reconegut oficialment.
- h) Filmar escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals sense l'autorització administrativa prèvia.
- i) Usar coles o substàncies enganxoses com a mètode de control de poblacions d'animals vertebrats, amb l'excepció prevista en l'article 9.2.
- j) No tenir en lloc visible l'acreditació de la inscripció en el Registre de nuclis zoològics.
- k) No tenir actualitzat el llibre de registre oficial establert per als nuclis zoològics i per a les institucions, els tallers i les persones que practiquen activitats de taxidèrmia.
- l) Exhibir animals als aparadors dels establiments de venda d'animals.
- m) Tenir espècies incloses en l'annex amb la categoria D, i també parts, ous, cries o productes obtinguts a partir d'aquests exemplars, llevat dels casos reglamentats o autoritzats.
- n) Practicar la caça, la captura o el comerç de qualsevol exemplar d'espècie de fauna vertebrada autòctona no protegida, llevat dels supòsits reglamentats.
- o) Fer exhibició ambulat d'animals com a reclam.
- p) Mantenir els animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista del seu benestar, si no els comporta un risc greu per a la salut.
- q) No evitar la fugida d'animals.
- r) Maltractar animals, si no els produeix resultats lesius.
- s) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
- t) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.
- u) Vendre o fer donació d'animals per mitjà de revistes de reclam o publicacions assimilables sense la inclusió del número de registre de nucli zoològic.
- v) No comunicar, la persona propietària o posseïdora, la desaparició d'un animal de companyia.
- x) Qualsevol altra infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de la normativa que la desplegui que no hagi estat tipificada de greu o molt greu.

44.3 *Són infraccions greus:*

- a) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat, si els comporta risc greu per a la salut.
- b) No tenir el llibre de registre oficial establert per als nuclis zoològics i per a les institucions, els tallers i les persones que practiquen activitats de taxidèrmia, o no tenir-lo diligenciat per l'Administració competent.
- c) No vacunar els animals domèstics de companyia o no aplicar-los els tractaments obligatoris.
- d) Incomplir, els nuclis zoològics, qualsevol de les condicions i els requisits establerts en el títol IV.
- e) Fer venda ambulat d'animals fora de mercats, fires i qualsevol altre certamen autoritzat.
- f) Vendre animals o fer-ne donació, els centres de cria d'animals, si no han estat inscrits en el Registre de nuclis zoològics.
- g) Anul·lar el sistema d'identificació dels animals sense prescripció ni control veterinaris.
- h) No mantenir en captivitat o en les condicions que per via reglamentària s'estableixin o exhibir i passejar per les vies i els espais públics animals salvatges pertanyents a espècies de comerç permès que per les seves característiques puguin causar danys a les persones, als béns i al medi ambient.
- i) Fer tir al colom.
- j) Incomplir l'obligació de vendre animals en les condicions a què fa referència l'article 24.1.c).
- k) No lliurar la documentació exigida en tota transacció d'animals.
- l) Maltractar o agredir físicament els animals si els comporta conseqüències greus per a la salut.
- m) Fer matances públiques d'animals.
- n) Instal·lar atraccions firals giratòries amb animals vius lligats i altres assimilables.
- o) Fer un ús no autoritzat d'animals en espectacles.
- p) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
- q) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals, i també de parts, d'ous o de cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i no autòctona declarades protegides per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.
- r) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria C, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.
- r bis) Practicar la caça, la captura en viu, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria D, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars, llevat dels casos reglamentats o autoritzats.
- s) No estar inscrit en el Registre de nuclis zoològics.
- t) Oposar resistència a la funció inspectora o posar entrebancs a la inspecció d'instal·lacions que allotgin animals.
- u) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per garantir-ne la salut.
- v) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que no comporten cap risc per a l'animal.
- w) Caçar en espais declarats reserves naturals de fauna salvatge on la caça és prohibida i en refugis de fauna salvatge, llevat dels casos autoritzats pel departament competent en matèria de medi ambient.
- x) Incomplir les obligacions establertes per l'article 22.4 de procurar el benes-

tar dels animals emprats en curses una vegada finalitzada la seva participació en aquestes curses.

y) Participar en competicions i curses en les quals es fan apostes sobre animals que no estan identificats i registrats en el Registre d'animals de competició.

y bis) Posseir o emprar arts de caça o captura prohibits, o comerciar-hi, especificats en l'annex 3 del Reial decret 1095/1989, de 8 de setembre, pel qual es declaren les espècies de caça i pesca i s'estableixen les normes per a la seva protecció, o bé en la norma que el substitueixi, llevat dels casos reglamentats o autoritzats.

z) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus durant l'últim any.

z bis) Incomplir l'obligatorietat d'esterilitzar els animals de companyia en els supòsits determinats legalment.

44.4 Són infraccions molt greus:

a) Maltractar o agredir físicament els animals, si els comporta conseqüències molt greus per a la salut.

b) Sacrificar gats, gossos i fures fora dels casos esmentats per l'article 11.2.

c) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que els puguin comportar danys greus.

d) Capturar gossos, gats i fures ensalvatgits mitjançant l'ús d'armes de foc sense l'autorització corresponent del departament competent en matèria de medi ambient.

e) No evitar la fugida d'animals d'espècies de fauna salvatge no autòctona, d'animals de companyia exòtics o d'híbrids de manera que pugui comportar una alteració ecològica greu.

f) Esterilitzar animals, practicar mutilacions a animals i sacrificar animals sense control veterinari o en contra de les condicions i els requisits establerts per aquesta Llei.

g) Organitzar baralles de gossos, de galls o d'altres animals, i també participar en aquest tipus d'actes.

h) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari i de benestar, si els perjudicis als animals són molt greus.

i) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals o dels ous i les cries d'exemplars d'espècies de la fauna salvatge autòctona i de la no autòctona declarades altament protegides o en perill d'extinció per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

j) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb les categories A i B, i també de parts, d'ous i de cries d'aquests exemplars.

k) Reincidir en la comissió d'infraccions greus durant l'últim any.

CAPÍTOL II

Sancions

Article 45

Multes, comís i tancament d'instal·lacions

45.1 Les infraccions comeses contra aquesta Llei són sancionades amb multes de fins a 20.000 euros.

45.2 La imposició de la multa pot comportar el comís dels animals objecte de la infracció, sens perjudici de l'aplicació del comís preventiu que es pot determinar a criteri de l'autoritat actuant en el moment d'estendre l'acta d'inspecció o interposar la denúncia. La imposició de la multa també comporta, en tots els casos, el comís dels arts de caça o captura i dels instruments amb què s'ha dut a terme, els quals poden de ser retornats a la persona propietària un cop abonada la sanció, llevat que es tracti d'arts de caça o captura prohibits.

45.3 La comissió de les infraccions molt greus o la reiteració en les infraccions greus pot comportar el tancament temporal de les instal·lacions, els locals o els establiments respectius, amb la corresponent anotació al Registre de nuclis zoològics, i també la inhabilitació per a la tinença d'animals per un període de dos mesos a cinc anys.

45.4 L'incompliment d'alguna de les normatives o condicions d'una autorització excepcional per a la captura o la possessió d'un animal d'una espècie de fauna autòctona pot comportar la retirada cautelar *in situ* i immediata d'aquesta autorització pels agents de l'autoritat.

45.5 Les persones que disposen d'aquestes autoritzacions excepcionals, en el cas de ser sancionades per l'incompliment d'alguns dels termes o normatives en aquesta matèria, han de ser inhabilitades per a l'activitat a què fa referència l'apartat 4 per un període d'un any a cinc anys.

Article 46

Quantia de les multes

46.1 Les infraccions lleus són sancionades amb una multa de 100 euros fins a 400 euros; les greus, amb una multa de 401 euros fins a 2.000 euros, i les molt greus, amb una multa de 2.001 euros fins a 20.000 euros.

46.2 En la imposició de les sancions s'han de tenir en compte, per graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:

- a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.
- b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.
- c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.
- d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.
- e) El volum de negoci de l'establiment.
- f) La capacitat econòmica de la persona infractora.
- g) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.
- h) El fet que hi hagi requeriment previ.

46.3 Hi ha reincidència si en el moment de cometre's la infracció no ha transcorregut un any des de la imposició per resolució ferma d'una altra sanció amb motiu d'una infracció de la mateixa qualificació. Si s'hi aprecia la reincidència, la quantia de les sancions es pot incrementar fins al doble de l'import màxim de la sanció corresponent a la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit més alt fixat per a la infracció molt greu.

46.4 En el cas de comissió, per primer cop, d'infraccions de caràcter lleu, es poden dur a terme actuacions d'educació ambiental, de prestació de serveis de caràcter cívic en benefici de la comunitat relacionades amb la protecció dels animals, o d'advertiment, sense que calgui iniciar un procediment sancionador, llevat de les infraccions comeses en matèria de fauna autòctona, en les quals sempre s'ha d'iniciar l'expedient sancionador corresponent. D'acord amb el que s'estableix per reglament, el Govern pot estendre aquestes actuacions d'educació ambiental o de prestació d'activitats de caràcter cívic en benefici de la comunitat relacionades amb la protecció dels animals a qualsevol infractor, sigui quina sigui la infracció comesa, i, si escau, la sanció imposada, com a mesura específica complementària.

Article 47

Comís d'animals

47.1 Les administracions poden comissar de manera immediata els animals, sempre que hi hagi indicis racionals d'infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de les normatives que la despleguin.

47.2 En el cas de comissos d'exemplars de fauna salvatge autòctona capturats *in situ*, sempre que es tingui la seguretat que estan en perfectes condicions, els exemplars poden de ser alliberats immediatament.

47.3 Si el dipòsit prolongat d'animals procedents de comís pot de ser perillós per a la seva supervivència, els pot comportar patiments innecessaris o, en el cas de fauna autòctona, en fes perillar la readaptació a la vida salvatge, el departament competent en matèria de medi ambient pot decidir la destinació final de l'animal.

47.4 Quan fineixin les circumstàncies que han determinat el comís, en el cas que la persona sigui sancionada, s'ha de determinar la destinació de l'animal.

47.5 Les despeses ocasionades pel comís, les actuacions que hi estiguin relacionades i, en el cas de fauna salvatge autòctona, la rehabilitació de l'animal per alliberar-lo van a compte de la persona causant de les circumstàncies que l'han determinat.

Article 48

Responsabilitat civil i reparació de danys

48.1 La imposició de qualsevol sanció establerta per aquesta Llei no exclou la valoració de l'exemplar en el cas que es tracti de fauna protegida, la responsabilitat civil i l'eventual indemnització de danys i perjudicis que puguin correspondre a la persona sancionada, inclosa la reparació dels danys mediambientals causats. Les espècies de fauna protegida, indicades en l'annex, tenen el valor econòmic següent:

A: 6.000 euros

B: 2.000 euros

C: 300 euros

D: 100 euros

El valor econòmic per la mort o la irrecuperabilitat de qualsevol exemplar d'espècie de vertebrat salvatge no cinegètic, exceptuant-ne els rosegadors no protegits i els peixos, llevat dels supòsits autoritzats, és, com a mínim, la determinada per a la categoria D. A les espècies salvatges de presència accidental o ocasional a Catalunya que no tinguin un origen provocat per l'home se'ls aplica el valor econòmic de la categoria C.

48.2 En els contenciosos que tinguin per objecte el valor econòmic d'un animal, sempre que aquest valor no resulti de la factura de compra corresponent, s'estableix el valor mínim dels animals de companyia en la quantia equivalent a la compra d'un animal de la mateixa espècie i raça.

48.3 Si l'animal no pertany a una raça determinada i no hi ha cap prova de la seva adquisició a títol oneros, el paràmetre d'avaluació econòmica de l'animal s'ha de centrar en el valor de mercat d'animals de característiques similars.

Article 49

Responsables de les infraccions

49.1 És responsable per infraccions d'aquesta Llei qualsevol persona física o jurídica que per acció o per omissió infringeixi els preceptes continguts en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

49.2 Si no és possible determinar el grau de participació de les diferents persones físiques o jurídiques que han intervingut en la comissió de la infracció, la responsabilitat és solidària.

Article 50

Procediment sancionador

Per imposar les sancions corresponents a les infraccions tipificades per aquesta Llei, cal seguir el procediment sancionador regulat pel Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, i també la Llei de l'Estat 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Article 51

Administració competent per sancionar

51.1 La imposició de les sancions establertes per la comissió de les infraccions tipificades en aquesta Llei correspon:

a) En el cas de les infraccions relatives a la fauna salvatge autòctona:

Primer. Al director o a la directora dels serveis territorials del departament competent en matèria de medi ambient, si es tracta d'infraccions lleus o greus.

Segon. Al conseller o a la consellera del departament competent en matèria de medi ambient, si es tracta d'infraccions molt greus.

b) Per a la resta d'infraccions:

Primer. Als alcaldes dels municipis de 5.000 habitants o més, si es tracta d'infraccions lleus comeses en el terme municipal.

Segon. Al director o a la directora dels serveis territorials del departament competent en matèria de medi ambient, si es tracta d'infraccions lleus comeses en municipis de menys de 5.000 habitants, i també si es tracta d'infraccions greus.

Tercer. Al conseller o a la consellera del departament competent en matèria de medi ambient, si es tracta d'infraccions molt greus.

51.2 No obstant el que estableix l'apartat 1, la competència per sancionar infraccions d'aquesta Llei relatives als espectacles, les activitats i els establiments inclosos en el Catàleg dels espectacles, les activitats recreatives i els establiments públics sotmesos a la Llei 10/1990, de 15 de juny, correspon al departament competent per aplicar la Llei 10/1990, o norma que la substitueixi.

Article 52

Multes coercitives

52.1 Si la persona que hi està obligada no compleix les obligacions establertes per aquesta Llei, l'autoritat competent la pot requerir perquè, en un termini suficient, les compleixi, amb l'advertiment que, en el cas contrari, se li imposarà una multa coercitiva amb assenyalament de quantia, si escau, i fins a un màxim de 500 euros, sens perjudici de les sancions aplicables.

52.2 En cas d'incompliment, l'autoritat competent pot dur a terme requeriments successius fins a un màxim de tres. En cada requeriment, la multa coercitiva pot de ser incrementada el 20% respecte de la multa acordada en el requeriment anterior.

52.3 Els terminis concedits han de ser suficients per poder dur a terme la mesura de què es tracti i per evitar els danys que es puguin produir si no s'adopta la mesura en el temps corresponent.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

—1 *Comissió tècnica d'inspecció de nuclis zoològics amb fauna salvatge*

Es crea la Comissió tècnica d'inspecció de nuclis zoològics amb fauna salvatge a fi de vetllar perquè les instal·lacions siguin segures per a les persones i els animals i perquè els nuclis zoològics tinguin cura del benestar dels animals. S'han d'establir per reglament les funcions i el règim de funcionament d'aquesta Comissió.

—2 *Registre d'empreses de control i recollida d'animals de companyia i Registre d'animals de competició*

2.1 Es crea el Registre d'empreses de control i recollida d'animals de companyia, en el qual s'han d'inscriure les empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

2.2 Es crea el Registre d'animals de competició, en el qual s'han d'inscriure els animals que s'utilitzen en competicions o curses on es fan apostes.

2.3 S'han d'establir per reglament el contingut i el funcionament dels registres a què fa referència aquesta disposició.

—3 *Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals*

Es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, l'organització i les finalitats del qual, en compliment d'aquesta Llei, han de ser establerts per reglament.

—4 *Campanyes de divulgació*

El Govern ha d'elaborar, juntament amb les entitats defensores i col·laboradores, campanyes divulgadores i informatives del contingut d'aquesta Llei per als cursos escolars i per a la població en general.

—5 *Normativa específica*

5.1 Es regeixen per la normativa específica corresponent:

- a) Els animals d'explotacions ramaderes.
- b) La pesca, la recollida de marisc, la captura d'animals i la caça.
- c) Els gossos considerats potencialment perillosos.
- d) Els gossos pigall.
- e) Els animals utilitzats per a experimentació i per a altres finalitats científiques.

5.2 La protecció de la fauna autòctona també ha de ser regulada per la seva normativa específica, sens perjudici de l'aplicabilitat de la normativa general de protecció dels animals establerta per aquesta Llei.

—6 *Pràctica de la pesca esportiva amb peix viu*

Sens perjudici del que disposa l'article 28, es pot autoritzar la pràctica de la modalitat de pesca esportiva amb peix viu, restringida a les espècies que s'estableixin per reglament.

—7 *Consell Assessor sobre els Drets dels Animals*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, s'ha de crear el Consell Assessor sobre els Drets dels Animals, constituït per representants dels sectors interessats i de les administracions competents, que ha de tenir funcions d'assessorament en matèria de protecció dels animals.

—8 *Destinació dels ingressos procedents de les sancions*

El departament competent en matèria de medi ambient ha de destinar els ingressos procedents de les sancions per infraccions d'aquesta Llei a actuacions que tinguin per objecte el foment de la protecció dels animals.

—9 *Modificació del barem de valoració i de les categories per espècie*

Es faculta el Govern perquè modifiqui per decret el barem de valoració establert per l'article 48.1, i també, segons l'evolució de les poblacions, la categoria per espècie que recull l'annex.

—10 *Suport als ens locals*

10.1 El departament competent en matèria de medi ambient ha d'establir, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, línies d'ajuts als ens locals perquè els facilitin dur a terme les funcions que els corresponen en virtut d'aquest Text refós.

10.2 El departament competent en matèria de medi ambient ha de donar suport tècnic i assessorament als ens locals perquè duguin a terme les funcions que els corresponen en virtut d'aquest Text refós. Els termes i les condicions d'aquest suport s'han de regular per mitjà de convenis de col·laboració.

—11 *Recollida d'animals exòtics*

11.1 El departament competent en matèria de medi ambient ha d'establir convenis amb els ens locals per fixar els termes en què aquests ens locals han de recollir i lliurar a centres especialitzats els animals exòtics abandonats o perduts.

11.2 Els ens locals poden concertar l'execució de la prestació dels serveis de recollida i lliurament a què fa referència l'apartat 1 amb les entitats o les empreses que disposin dels mitjans tècnics i personals adequats.

—12 *Pròrroga en l'aplicació de l'article 11.1 de la Llei 22/2003 en determinats casos*

El Govern pot prorrogar el termini d'entrada en vigor de l'article 11.1 de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, recollit en l'article 11.2 d'aquest Text refós, que era l'1 de gener de 2007, d'acord amb el que preveu la disposició final quarta de la Llei 22/2003, fins a un màxim d'un any, als municipis o a les entitats supramunicipals que tenen delegades les competències en la matèria, si constata una greu dificultat per aplicar l'article esmentat, sempre que l'ajuntament o l'entitat supramunicipal afectat presenti un pla que comprometi l'assoliment en aquest període de temps dels objectius previstos en l'article esmentat.

—13 *Dotació econòmica de programes de reeducació i conscienciació*

Als efectes del que disposa l'article 32.4 de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, en la redacció establerta per l'article 6.6 d'aquesta Llei, que es recull en l'article 46.4 d'aquest Text refós, el Govern ha d'aprovar i dotar econòmicament abans de l'1 de gener de 2007 programes concrets de reeducació i de conscienciació de respecte envers la natura i els animals, els quals han d'incloure necessàriament la instrucció sobre els drets i les obligacions dels propietaris o els posseïdors d'animals i del règim de protecció dels animals.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

—1 *Curs de cuidador o cuidadora d'animals*

En el termini màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, els centres de recollida d'animals de companyia i tota la resta de nuclis zoològics han d'haver complert l'obligació de l'execució del curs de cuidador o cuidadora d'animals.

—2 *Grup d'espècies de fauna no autòctona*

Qui posseeixi animals pertanyents al grup d'espècies de fauna no autòctona ho ha de notificar al departament competent en matèria de medi ambient de la manera que s'estableixi per reglament, abans d'un any comptat des de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.

DISPOSICIONS FINALS

—1 *Desplegament i execució*

1.1 El Govern ha de dictar, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, el reglament per desplegar-la i executar-la.

1.2 El Govern ha d'establir la dotació pressupostària suficient per aplicar i desplegar aquesta Llei.

—2 *Programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals*

En el termini de sis mesos a comptar a partir de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, el Govern ha d'aprovar el programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals a què fa referència aquesta Llei.

—3 *Actualització de les sancions pecuniàries*

Per decret del Govern de la Generalitat, es poden actualitzar els màxims de les sancions pecuniàries establertes per aquesta Llei, tenint en compte la variació de l'índex de preus de consum.

ANNEX

Espècies protegides de la fauna salvatge autòctona

CATEGORIA

a) Vertebrats

MAMÍFERS

Insectívors

- C Rata mesquera (*Galemys pyrenaicus*)
- D Eriçó clar (*Aethechinus algirus*)
- D Eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*)
- D Musaranya d'aigua mediterrània (*Neomys anomalus*)
- D Musaranya d'aigua pirinenca (*Neomys fodiens*)
- D Musaranya de Millet (*Sorex coronatus*)

Quiròpters

- C Ratapinyada gran de ferradura (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- C Ratapinyada petita de ferradura (*Rhinolophus hipposideros*)
- C Ratapinyada mediterrània de ferradura (*Rhinolophus euryale*)
- C Ratapinyada mitjana de ferradura (*Rhinolophus mehelyi*)
- C Ratapinyada de Bechtein (*Myotis bechteinii*)
- C Ratapinyada orelluda gran o de musell gran (*Myotis myotis*)
- C Ratapinyada orelluda mitjana o de musell agut (*Myotis blythii*)
- C Ratapinyada de Natterer (*Myotis nattereri*)
- C Ratapinyada d'orelles dentades (*Myotis emarginata*)
- C Ratapinyada de peus grans (*Myotis capaccinii*)
- C Ratapinyada d'aigua (*Myotis daubentonii*)
- C Ratapinyada de bigotis (*Myotis mystacinus*)
- D Ratapinyada comuna (*Pipistrellus pipistrellus*)
- D Ratapinyada comuna nana (*Pipistrellus pipistrellus pygmaeus*)
- C Ratapinyada de Nathusius (*Pipistrellus nathusii*)
- D Ratapinyada de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*)
- D Ratapinyada muntanyenca (*Hypsugo savii*)
- D Ratapinyada dels graners (*Eptesicus serotinus*)
- C Ratapinyada de bosc (*Barbastella barbastellus*)
- D Ratapinyada orelluda septentrional (*Plecotus auritus*)
- D Ratapinyada grisa (*Plecotus austriacus*)
- C Ratapinyada de cova (*Miniopterus schreibersii*)
- C Ratapinyada de cua llarga (*Tadarida teniotis*)
- C Ratapinyada nocturna petita (*Nyctalus leisleri*)
- C Ratapinyada nocturna gegant (*Nyctalus lasiopterus*)
- C Ratapinyada nocturna mitjana (*Nyctalus noctula*)

Rosegadors

- D Esquirol (*Sciurus vulgaris*)
- D Talpó pirinenc (*Microtus pyrenaicus*)
- D Talpó de tartera (*Microtus nivalis*)
- D Liró gris (*Glis glis*)
- D Rata d'aigua (*Arvicola sapidus*)

Carnívors

- A Ós bru (*Ursus arctos*)
- A Llúdriga comuna europea (*Lutra lutra*)

- A Visó europeu (*Mustela lutreola*)
- B Turó (*Mustela putorius*)
- B Ermini (*Mustela erminea*)
- D Mostela (*Mustela nivalis*)
- B Marta (*Martes martes*)
- B Gat fer o gat salvatge (*Felis silvestris*)
- A Linx boreal (*Lynx lynx*)
- A Linx ibèric (*Lynx pardina*)
- A Vell marí o foca mediterrània (*Monachus monachus*)
- A Cetacis (totes les espècies presents a Catalunya)

OCELLS

Anseriformes

- B Ànec canyella (*Tadorna ferruginea*)
- C Ànec blanc (*Tadorna tadorna*)
- A Xarxet marbrenc (*Marmaronetta angustirostris*)
- C Morell buixot (*Aythya marila*)
- B Morell xocolater (*Aythya nyroca*)
- C Èider (*Somateria mollissima*)
- C Ànec glacial (*Clangula hyemalis*)
- C Ànec negre (*Melanitta nigra*)
- C Ànec fosc (*Melanitta fusca*)
- C Morell d'ulls grocs (*Bucephala clangula*)
- C Bec de serra petit (*Mergus albellus*)
- C Bec de serra mitjà (*Mergus serrator*)
- C Bec de serra gros (*Mergus merganser*)
- A Ànec capblanc (*Oxyura leucocephala*)

Galliformes

- B Perdiu blanca (*Lagopus muta*)
- A Gall fer (*Tetrao urogallus*)

Gaviformes

- C Calàbria petita (*Gavia stellata*)
- C Calàbria agulla (*Gavia arctica*)
- C Calàbria grossa (*Gavia immer*)

Podicipediformes

- C Cabusset (*Tachybaptus ruficollis*)
- C Cabussó emplomallat (*Podiceps cristatus*)
- C Cabussó orellut (*Podiceps auritus*)
- C Cabussó collnegre (*Podiceps nigricollis*)

Procellariiformes

- B Baldriga cendrosa (*Calonectris diomedea*)
- C Baldriga grisa (*Puffinus griseus*)
- A Baldriga balear (*Puffinus mauretanicus*)
- B Baldriga mediterrània (*Puffinus yelkouan*)
- B Ocell de tempesta (*Hydrobates pelagicus*)

Pelecaniformes

- C Corb marí emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis*)
- C Mascarell (*Morus bassanus*)

Ciconiformes

- A Bitó comú (*Botaurus stellaris*)
- C Martinet menut (*Ixobrychus minutus*)
- C Martinet de nit (*Nycticorax nycticorax*)
- C Martinet ros (*Ardeola ralloides*)
- D Esplugabous (*Bubulcus ibis*)
- D Martinet blanc (*Egretta garzetta*)
- B Agró blanc (*Egretta alba*)
- C Bernat pescaire (*Ardea cinerea*)
- B Agró roig (*Ardea purpurea*)
- B Cigonya negra (*Ciconia nigra*)
- B Cigonya blanca (*Ciconia ciconia*)
- B Capó reial (*Plegadis falcinellus*)
- B Becplaner (*Platalea leucorodia*)
- B Flamenc (*Phoenicopterus roseus*)

Accipitriformes (rapinyaires diürns)

- B Àguila pescadora (*Pandion haliaetus*)
- C Aligot vesper (*Pernis apivorus*)
- B Esparver d'espalles negres (*Elanus caeruleus*)
- C Milà negre (*Milvus migrans*)
- B Milà reial (*Milvus milvus*)
- A Trencalòs (*Gypaetus barbatus*)
- B Aufrany (*Neophron percnopterus*)
- B Voltor comú (*Gyps fulvus*)
- A Voltor negre (*Aegypius monachus*)
- C Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*)
- B Arpella (vulgar) (*Circus aeruginosus*)
- B Arpella pàl·lida (*Circus cyaneus*)
- B Esparver cendrós (*Circus pygargus*)
- C Astor (*Accipiter gentilis*)
- C Esparver (vulgar) (*Accipiter nisus*)
- C Aligot (comú) (*Buteo buteo*)
- C Aligot calçat (*Buteo lagopus*)
- B Àguila daurada (*Aquila chrysaetos*)
- B Àguila calçada (*Hieraaetus pennatus*)
- A Àguila cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)
- Falconiformes (rapinyaires diürns)
- B Xoriguer petit (*Falco naumanni*)
- C Xoriguer (comú) (*Falco tinnunculus*)
- B Falcó cama-roig (*Falco vespertinus*)
- C Esmerla (*Falco columbarius*)
- C Falcó mostatxut (*Falco subbuteo*)
- B Falcó de la reina (*Falco eleonorae*)
- B Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*)

Gruiformes

- C Rascló (*Rallus aquaticus*)
- C Polla pintada (*Porzana porzana*)
- C Rasclotó (*Porzana parva*)
- B Rasclot (*Porzana pusilla*)
- B Guatlla maresa (*Crex crex*)
- D Polla blava (*Porphyrio porphyrio*)
- B Fotja banyuda (*Fulica cristata*)

B Grua (vulgar) (*Grus grus*)

B Sisó (*Tetrax tetrax*)

Caradriformes

B Garsa de mar (*Haematopus ostralegus*)

C Cames llargues (*Himantopus himantopus*)

C Bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*)

C Torlit (*Burhinus oediconemus*)

B Perdiu de mar (*Glareola pratincola*)

C Corriol petit (*Charadrius dubius*)

C Corriol gros (*Charadrius hiaticula*)

C Corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*)

B Corriol pit-roig (*Charadrius morinellus*)

C Daurada grossa (*Pluvialis apricaria*)

C Pigre gris (*Pluvialis squatarola*)

C Territ gros (*Calidris canutus*)

C Territ tresdits (*Calidris alba*)

C Territ menut (*Calidris minuta*)

C Territ de Temminck (*Calidris temminckii*)

C Territ becllarg (*Calidris ferruginea*)

C Territ variant (*Calidris alpina*)

C Batallaire (*Philomachus pugnax*)

C Becadell sord (*Lymnocyptes minimus*)

C Becadell gros (*Gallinago media*)

C Tètol cuanegre (*Limosa limosa*)

C Tètol cuabarrat (*Limosa lapponica*)

C Polit cantaire (*Numenius phaeopus*)

C Becut (*Numenius arquata*)

C Gamba roja pintada (*Tringa erythropus*)

C Gamba roja vulgar (*Tringa totanus*)

C Siseta (*Tringa stagnatilis*)

C Gamba verda (*Tringa nebularia*)

C Xivita (*Tringa ochropus*)

C Valona (*Tringa glareola*)

C Xivitona (vulgar) (*Actitis hypoleucos*)

C Remena-rocs (*Arenaria interpres*)

C Escuraflascons becfí (*Phalaropus lobatus*)

C Escuraflascons becgròs (*Phalaropus fulicarius*)

C Paràsit cuaample (*Stercorarius pomarinus*)

C Paràsit cuapunxegut (*Stercorarius parasiticus*)

C Paràsit cuallarg (*Stercorarius longicaudus*)

C Paràsit gros (*Stercorarius skua*)

C Gavina capnegra (*Larus melanocephalus*)

C Gavina menuda (*Larus minutus*)

B Gavina capblanca (*Larus genei*)

B Gavina corsa (*Larus audouinii*)

C Gavina cendrosa (*Larus canus*)

C Gavinot (*Larus marinus*)

C Gavineta (de tres dits) (*Rissa tridactyla*)

B Curroc (*Sterna nilotica*)

C Xatrac gros (*Sterna caspia*)

C Xatrac bengalí (*Sterna bengalensis*)

C Xatrac becllarg (*Sterna sandvicensis*)

C Xatrac (comú) (*Sterna hirundo*)

B Xatrac menut (*Sterna albifrons*)

C Fumarell carablanc (*Chlidonias hybrida*)
C Fumarell alablanc (*Chlidonias leucopterus*)
C Fumarell negre (*Chlidonias niger*)
C Somorgollaire (*Uria aalge*)
C Fraret (*Fratercula artica*)
C Gavot (*Alca torda*)

Pterocliiformes

A Xurra (*Pterocles orientalis*)
A Ganga (*Pterocles alchata*)

Cuculiformes

C Cucut reial (*Clamator grandarius*)
D Cucut (*Cuculus canorus*)

Estrigiformes (rapinyaires nocturns)

C Òliba (*Tyto alba*)
C Xot (*Otus scops*)
B Duc (*Bubo bubo*)
C Mussol (comú) (*Athene noctua*)
C Gamarús (*Strix aluco*)
C Mussol banyut (*Asio otus*)
C Mussol emigrant (*Asio flammeus*)
B Mussol pirinenc (*Aegolius funereus*)

Caprimulgiformes

C Enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*)
C Siboc (*Caprimulgus ruficollis*)

Apodiformes

D Ballester (*Apus melba*)
D Falciot negre (*Apus apus*)
D Falciot pàl·lid (*Apus pallidus*)

Coraciiformes

C Blauet (*Alcedo atthis*)
D Abellerol (*Merops apiaster*)
C Gaig blau (*Coracias garrulus*)
D Puput (*Upupa epops*)

Piciformes

C Colltort (*Jynx torquilla*)
D Picot verd (*Picus viridis*)
C Picot negre (*Dryocopus martius*)
D Picot garser gros (*Dendrocopos major*)
B Picot garser mitjà (*Dendrocopos medius*)
B Picot garser petit (*Dendrocopos minor*)

Passeriformes

A Alosa becuda (*Chersophilus duponti*)
C Calàndria (*Melanocorypha calandra*)

C Terrerola vulgar (*Calandrella brachydactyla*)
C Terrerola rogenca (*Calandrella rufescens*)
D Cogullada (vulgar) (*Galerida cristata*)
D Cogullada fosca (*Galerida theklae*)
D Cotoliu (*Lullula arborea*)
C Oreneta de ribera (*Riparia riparia*)
D Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)
D Oreneta vulgar (*Hirundo rustica*)
D Oreneta cua-rogenca (*Hirundo daurica*)
D Oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*)
D Trobat (*Anthus campestris*)
D Piula dels arbres (*Anthus trivialis*)
D Titella (*Anthus pratensis*)
D Piula gola-roja (*Anthus cervinus*)
D Grasset de muntanya (*Anthus spinoletta*)
D Cuereta groga (*Motacilla flava*)
D Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*)
D Cuereta blanca (*Motacilla alba*)
C Merla d'aigua (*Cinclus cinclus*)
D Cargolet (*Troglodytes troglodytes*)
D Pardal de bardissa (*Prunella modularis*)
D Cercavores (*Prunella collaris*)
C Cuaenlairat (*Cercotrichas galactotes*)
D Pit-roig (*Erithacus rubecula*)
D Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*)
D Cotxa blava (*Luscinia svecica*)
D Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*)
C Cotxa cua-roja (*Phoenicurus phoenicurus*)
D Bitxac rogenca (*Saxicola rubetra*)
D Bitxac comú (*Saxicola torquatus*)
D Còlit gris (*Oenanthe oenanthe*)
D Còlit ros (*Oenanthe hispanica*)
C Còlit negre (*Oenanthe leucura*)
D Merla roquera (*Monticola saxatilis*)
D Merla blava (*Monticola solitarius*)
D Merla de pit blanc (*Turdus torquatus*)
D Rossinyol bord (*Cettia cetti*)
D Trist (*Cisticola juncidis*)
D Boscaler pintat gros (*Locustella naevia*)
C Boscaler comú (*Locustella luscinioides*)
C Boscarla mostatxuda (*Acrocephalus melanopogon*)
B Boscarla d'aigua (*Acrocephalus paludicola*)
D Boscarla dels joncs (*Acrocephalus schoenobaenus*)
D Boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*)
D Balquer (*Acrocephalus arundinaceus*)
D Bosqueta pàl·lida occidental (*Hippolais opaca*)
D Bosqueta vulgar (*Hippolais polyglotta*)
D Tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*)
D Tallarol gros (*Sylvia borin*)
D Tallarol emmascarat (*Sylvia hortensis*)
D Tallareta vulgar (*Sylvia communis*)
C Tallarol trencamates (*Sylvia conspicillata*)
D Tallareta cuallarga (*Sylvia undata*)
D Tallarol de garriga (*Sylvia cantillans*)
D Tallarol capnegre (*Sylvia melanocephala*)
D Mosquiter pàl·lid (*Phylloscopus bonelli*)

D Mosquiter xiulaire (*Phylloscopus sibilatrix*)
 D Mosquiter comú (*Phylloscopus collybita*)
 D Mosquiter ibèric (*Phylloscopus ibericus*)
 D Mosquiter de passa (*Phylloscopus trochilus*)
 D Reietó (*Regulus regulus*)
 D Bruel (*Regulus ignicapilla*)
 D Papamosques gris (*Muscicapa striata*)
 D Papamosques de collar (*Ficedula albicollis*)
 D Mastegatxex (*Ficedula hypoleuca*)
 B Mallerenga de bigotis (*Panurus biarmicus*)
 D Mallerenga cuallarga (*Aegithalos caudatus*)
 D Mallerenga d'aigua (*Parus palustris*)
 D Mallerenga emplomallada (*Parus cristatus*)
 D Mallerenga petita (*Parus ater*)
 D Mallerenga blava (*Parus caeruleus*)
 D Mallerenga carbonera (*Parus major*)
 D Pica-soques blau (*Sitta europaea*)
 C Pela-roques (*Tichodroma muraria*)
 D Raspinell pirinenc (*Certhia familiaris*)
 D Raspinell comú (*Certhia brachydactyla*)
 C Teixidor (*Remiz pendulinus*)
 D Oriol (*Oriolus oriolus*)
 D Escorxador (*Lanius collurio*)
 C Botxí meridional (*Lanius meridionalis*)
 D Capsigrany (*Lanius senator*)
 A Trenca (*Lanius minor*)
 C Gralla de bec groc (*Pyrrhocorax graculus*)
 C Gralla de bec vermell (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*)
 D Gralla (*Corvus monedula*)
 D Pardal roquer (*Petronia petronia*)
 C Pardal d'ala blanca (*Montifringilla nivalis*)
 D Pinsà comú (*Fringilla coelebs*)
 D Pinsà mec (*Fringilla montifringilla*)
 D Gafarró (*Serinus serinus*)
 D Llucareta (*Serinus citrinella*)
 D Verdum (*Carduelis chloris*)
 D Cadenera (*Carduelis carduelis*)
 D Lluer (*Carduelis spinus*)
 D Passerell (*Carduelis cannabina*)
 D Trencapinyes (*Loxia curvirostra*)
 D Pinsà borroner (*Pyrrhula pyrrhula*)
 C Durbec (*Coccothraustes coccothraustes*)
 D Sit blanc (*Plectrophenax nivalis*)
 D Verderola (*Emberiza citrinella*)
 D Gratapalles (*Emberiza cirrus*)
 D Sit negre (*Emberiza cia*)
 D Hortolà (*Emberiza hortulana*)
 B Repicatalons (*Emberiza schoeniclus*)

RÈPTILS

Quelonis (tortugues)

B Tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*)
 B Tortuga d'estany (*Emys orbicularis*)
 C Tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*)
 B Tortuga careta (*Caretta caretta*)

- B Tortuga verda (*Chelonia mydas*)
- B Tortuga llaüt (*Dermochelys coriacea*)

Saures

- D Dragó rosat (*Hemidactylus turcicus*)
- D Dragó comú (*Tarentola mauritanica*)
- D Vidriol (*Anguis fragilis*)
- D Serpeta cega (*Blanus cinereus*)
- C Sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*)
- C Llangardaix pirinenc (*Lacerta agilis*)
- C Llangardaix ocel·lat (*Lacerta lepida*)
- D Lluert (*Lacerta bilineata*)
- C Sargantana vivípara (*Lacerta vivipara*)
- D Sargantana ibèrica (*Podarcis hispanica*)
- D Sargantana roquera (*Podarcis muralis*)
- D Sargantaner gros (*Psammodromus algirus*)
- D Sargantaner petit (*Psammodromus hispanicus*)
- C Sargantana pirinenca (*Iberolacerta bonnali*)
- B Sargantana pallaresa (*Iberolacerta aurelioi*)
- B Sargantana aranesa (*Iberolacerta aranica*)
- D Lladrió ibèric (*Chalcides bedriagai*)
- D Lladrió llistat (*Chalcides striatus*)

Ofidis (serps)

- D Serp de ferradura (*Hemorrhois hippocrepis*)
- D Serp verd-i-groga (*Hierophis viridifavus*)
- D Serp llista septentrional (*Coronella austriaca*)
- D Serp llista meridional (*Coronella girondica*)
- D Serp d'Esculapi (*Zamenis longissimus*)
- D Serp blanca (*Rhinechis scalaris*)
- D Serp verda (*Malpolon monspessulanus*)
- D Serp d'aigua (*Natrix maura*)
- D Serp de collaret (*Natrix natrix*)
- D Escurçó ibèric (*Vipera latastei*)

AMFIBIS

Urodels

- C Tritó pirinenc (*Calotriton asper*)
- B Tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*)
- C Ofegabous (*Pleurodeles waltl*)
- D Salamandra (*Salamandra salamandra*)
- D Tritó palmat (*Lissotriton helveticus*)
- D Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

Anurs

- D Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- D Gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*)
- D Granoteta de punts (*Pelodytes punctatus*)
- D Gripau comú (*Bufo bufo*)
- D Gripau corredor (*Bufo calamita*)
- D Reineta (meridional) (*Hyla meridionalis*)
- D Granota roja (*Rana temporaria*)

PEIXOS OSTEÏCTIS

*Clupeiformes*B Guerxa (*Alosa alosa*)B Saboga (*Alosa fallax*)

CONDROSTIS

*Petromizoniformes*D Llamprea de mar (*Petromyzon marinus*)*Acipenseriformes*B Esturió (*Acipenser sturio*)

TELEOSTIS

*Cipriniformes*C Fartet (*Aphanius iberus*)C Samaruc (*Valencia hispanica*)D Madrilleta roja (*Rutilus arcasii*)D Llopet comú (*Cobitis paludica*)D Llop de riu (*Noemacheilus barbatulus*)*Gasterosteiformes*D Punxoset o espinós (*Gasterosteus aculeatus*)*Escorpeniformes*D Cavilat o cabilac (*Cottus gobio*)*Perciformes*D Rabosa de riu o barb caní Blenniidae (*Blennius fluviatilis*)

b) Invertebrats

MOLLUSCS

*Bivalves**Unionoides*A Nàiada auriculada (*Margaritifera auricularia*)D Nàiada anodonta (*Anodonta cygnea*)B Nàiada allargada rossellonesa (*Unio aleroni*)D Nàiada allargada de l'Ebre (*Unio elongatulus*)D Nàiada rodona (*Psilunio littoralis*)*Gasteròpodes*D (*Vertigo moulinsiana*)

ARTRÒPODES

*Crustacis*D Tortugueta (*Triops cancriformis*)C Cranc de riu (*Austropotamobius pallipes*)

Insectes coleòpters

- C Rosalia (*Rosalia alpina*)
- D Escanyapolls o cérvol volant (*Lucanus cervus*)
- D Osmoderma (*Osmoderma eremita*)

Insectes lepidòpters

- D Apol·lo o parnàs (*Parnassius apollo*)
- D Parnàs (*Parnassius mnemosyne*)
- D (*Euphydryas (Eurodryas) aurinia*)
- D (*Maculinea teleius*)
- D (*Maculinea nausithous*)
- D (*Proserpinus proserpina*)
- D (*Eriogaster catax*)
- D Graellsia (*Graellsia isabelae*)

Insectes odonats

- D (*Coenagrion mercuriale*)
- D (*Oxygastra curtisii*)

Insectes ortòpters

- D Saga (*Saga pedo*)”
- (08.094.167)

**DEPARTAMENT
DE LA VICEPRESIDÈNCIA**

AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT

RESOLUCIÓ

VCP/1133/2008, de 8 d'abril, per la qual es dóna publicitat a les subvencions atorgades per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament durant l'exercici 2007.

En compliment del que estableixen l'article 18.3.c), de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i l'article 94.6 del Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat per Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre,

RESOLC:

Donar publicitat a les subvencions d'import igual o superior a 3.000 euros concedides durant l'exercici 2007 per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament en matèria de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional, que es publiquen com a annex a aquesta Resolució.

Barcelona, 8 d'abril de 2008

ANDREU FELIP I VENTURA
Director

ANNEX

1. Subvencions atorgades per a projectes en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament (DOGC núm. 4861, de 13.4.2007)

AMÈRICA DEL SUD

Entitat: Creu Roja a Catalunya.

Finalitat: Maneig sostenible de les microconques La Palmira-Bolívia

Import: 100.000 euros.

Aplicació pressupostària: 6880D/4826802.

Entitat: Educació Sense Fronteres - ESF.

Finalitat: Educació per la salut: Estratègia d'educació, informació i capacitació i enfortiment dels llocs d'informació del Vector (PIVS) de la malaltia de Chagas – Bolívia.

Import: 140.000 euros.

Aplicació pressupostària: 6880D/4826802.

Entitat: Associació Catalana d'Enginyeria sense Fronteres (ESF).

Finalitat: Millora de l'accés a l'energia a les comunitats rurals de Bolívia, Bolívia.

Import: 80.000 euros.

Aplicació pressupostària: 6880D/4826802.

Entitat: Fundació Intered.

Finalitat: Enfortiment del procés d'eradicació de l'analfabetisme per a promoure l'accés de les dones i els homes indígenes guaraní a l'educació al Municipi de Huacaya, Bolívia.

Import: 34.000 euros.

Aplicació pressupostària: 6880D/4826802.

Ley 8/1991, de 30 de abril, de protección de los animales (B.O.C. 62, de 13.5.1991) (1)

La necesidad de garantizar el mantenimiento y la salvaguarda de los animales domésticos en el ámbito de la Comunidad Autónoma de Canarias inspira la presente Ley, que pretende recoger en un cuerpo legal único todos los principios de respeto, defensa y protección de los animales que ya figuran en los tratados y convenios internacionales, en las legislaciones de los países socialmente más avanzados y en la Declaración Universal de los Derechos del Animal, proclamada el 15 de octubre de 1987.

Así, es objeto de esta Ley la determinación de las atenciones mínimas que deben recibir los animales domésticos, específicamente, los de compañía; la regulación de la utilización de animales en aquellos espectáculos, fiestas populares y actividades deportivas o recreativas que impliquen crueldad; las condiciones para la cría, venta y transporte de animales, al igual que su inspección, vigilancia y obligaciones de los poseedores o dueños y de los centros de recogida o albergues, regulándose las instalaciones para su mantenimiento temporal.

También pretende esta Ley aumentar la sensibilidad colectiva de Canarias hacia comportamientos más humanitarios y propios de una sociedad moderna en el trato a los animales, sentando las bases para una educación que propicie estos objetivos.

Especialmente indeseable es la posibilidad legal de hacer negocio lucrativo de espectáculos basados fundamentalmente en el maltrato, sufrimiento y muerte de animales. Por ello, algunas tradiciones arraigadas en zonas de las islas que involucran tales espectáculos, como son las peleas de gallos, si bien pueden argüirse en su defensa los aspectos tradicionales y aun culturales, es evidente que son tradiciones cruentas e impropias de una sociedad moderna y evolucionada. Por ello, esta Ley propicia su desaparición natural, mediante mecanismos normativos que impiden su expansión, prohibiendo el fomento de estos espectáculos por las Administraciones Públicas, no autorizando nuevas instalaciones, y, especialmente, no favoreciendo la transmisión de estas aficiones a las nue-

vas generaciones mediante la exigencia de que se desarrolle en locales cerrados y prohibiendo su acceso a los menores de dieciséis años.

Por el contrario, no se ha considerado que la presente Ley sea el marco adecuado para regular ámbitos como los relacionados con la experimentación y la vivisección de animales, la protección y conservación de la fauna silvestre y el ejercicio de actividades piscícolas o cinegéticas, materias estas que, por su amplitud y complejidad, han de estar reguladas por una legislación específica.

CAPÍTULO PRIMERO

Disposiciones generales

Artículo 1. La presente Ley tiene por objeto establecer normas para la protección de los animales domésticos y, en particular, la regulación específica de los animales de compañía en el ámbito territorial de la Comunidad Autónoma de Canarias.

Artículo 2. Se entiende por animales domésticos, a los efectos de esta Ley, aquellos que dependen de la mano del hombre para su subsistencia.

Son animales de compañía todos aquellos domésticos que, mantenidos igualmente por el hombre, los alberga principalmente en su hogar, sin intención lucrativa alguna.

Artículo 3. 1. Quedan fuera del ámbito de esta Ley y se regirán por su normativa propia:

- a) La caza (2).
- b) La pesca.
- c) Las actividades de experimentación, incluida la vivisección de animales.
- d) La protección y conservación de la fauna silvestre.

2. Asimismo, quedan fuera del ámbito de esta Ley los animales salvajes cautivos o los criados con la finalidad de ser devueltos al medio natural. No obstante, no serán objeto de malos tratos y deberán observarse para éstos las mismas condiciones higiénico-sanitarias, de salubridad y de alimentación preceptuadas en esta Ley.

Artículo 4. 1. El propietario o poseedor de un animal doméstico tendrá la obligación de mantenerlo en buenas condiciones higiénico-sanitarias, realizando cuantas actuaciones sean precisas para ello.

2. En todo caso, queda prohibido:
 - a) Maltratar a los animales o someterlos a cual-

(1) Véase Decreto 117/1995, de 11 de mayo, que desarrolla la presente Ley (D117/1995).

(2) Véase Ley 7/1998, de 6 de julio, de Caza de Canarias (L7/1998).

quier práctica que les pueda producir sufrimientos o daños injustificados.

- b) Abandonarlos.
- c) Mantenerlos en instalaciones inadecuadas desde el punto de vista higiénico-sanitario, insuficientemente espaciosas para el número de animales que albergue, e inadecuadas, igualmente, para la práctica de los cuidados y las atenciones necesarias.
- d) Practicarles mutilaciones, excepto las controladas por veterinarios en caso de necesidad, por exigencia funcional o para mantener las características de la raza.
- e) No facilitarles la alimentación necesaria para su normal desarrollo.
- f) Hacer donación de los mismos como reclamo publicitario o como recompensa por otras adquisiciones de naturaleza distinta a la transacción onerosa de animales.
- g) Venderlos a laboratorios o clínicas sin el cumplimiento de las garantías previstas en la normativa vigente.
- h) Venderlos a menores de 16 años o a incapacitados psíquicos.
- i) Ejercer la venta ambulante de animales, sin las autorizaciones reglamentarias.
- j) Suministrarles sustancias que puedan causarles sufrimientos o daños innecesarios o aquellas que se utilicen para modificar el comportamiento del animal, salvo que se efectúe por prescripción facultativa.

3. El sacrificio de animales criados para la obtención de productos útiles para el hombre se efectuará, en la medida que sea técnicamente posible, de forma instantánea e indolora, y, siempre, con aturdimiento previo del animal, en locales autorizados para tales fines.

4. El traslado de animales vivos se efectuará en la forma en que reglamentariamente se determine para garantizar su cuidado, salubridad y seguridad.

Artículo 5. 1. Se prohíbe la utilización de animales en peleas, fiestas, espectáculos y otras actividades que conlleven maltrato, crueldad o sufrimiento.

2. Podrán realizarse peleas de gallos en aquellas localidades en que tradicionalmente se hayan venido celebrando, siempre que cumplan con los requisitos que reglamentariamente se establezcan y, en todo caso, con los siguientes:

- a) Prohibición de la entrada a menores de dieciséis años.
- b) Que las casas de gallos e instalaciones donde se celebren peleas tengan, por lo menos, un año de antigüedad, en el momento de la entrada en vi-

gor de la presente Ley, salvo las que se construyan en sustitución de aquéllas.

c) Que las instalaciones o lugares donde se celebren las peleas sean recintos cerrados.

3. Las Administraciones Públicas se abstendrán de realizar actos que impliquen fomento de las actividades referidas en los párrafos anteriores.

Artículo 6. 1. El poseedor de un animal y, subsidiariamente, su propietario, serán responsables por las molestias que aquél ocasione al vecindario, así como por los daños y emisiones de excretas en las vías y espacios públicos.

2. Los Ayuntamientos, mediante las correspondientes ordenanzas municipales, regularán el régimen de infracciones y sanciones de los supuestos comprendidos en el apartado anterior.

Artículo 7. La filmación para cine o televisión, que recoja escenas de crueldad, maltrato o sufrimiento de animales requerirá la comunicación previa al órgano competente de la Administración Autónoma, a efectos de la verificación de que el daño aparente causado al animal sea en todo caso simulado.

Artículo 8. Queda prohibido expresamente a los fotógrafos el uso ambulante de animales como reclamo, así como la utilización de cualquier tipo de productos o sustancias farmacológicas para modificar el comportamiento natural de los animales que se utilicen para el trabajo fotográfico.

Artículo 9. Se prohíbe la tenencia de animales en lugares donde no pueda ejercerse la adecuada atención y vigilancia.

CAPÍTULO II

De los animales domésticos y de compañía

Artículo 10. 1. La Administración de la Comunidad Autónoma podrá imponer la vacunación o tratamiento obligatorio de los animales domésticos y de compañía, por razones de sanidad animal o salud pública.

2. Los veterinarios que, en ejercicio de su profesión, dispensen a estos animales tratamientos obligatorios llevarán, en la forma que reglamentariamente se determine, un archivo con la ficha clínica de cada animal tratado.

3. Si el tratamiento impuesto fuere el sacrificio obligatorio de un animal, se efectuará de forma rápida e indolora en los locales autorizados para tal fin.

Artículo 11. 1. Los propietarios de perros deberán identificarlos como reglamentariamente se establezca y censarlos en el Ayuntamiento donde habitualmente viva el animal, dentro del plazo máximo de tres meses, contados a partir de la fecha de nacimiento, o de un mes después de su adquisición. El animal deberá llevar necesariamente su identificación censal de forma permanente.

2. Los perros deberán ser vacunados con carácter obligatorio. A tal efecto habrá de cumplimentarse la oportuna cartilla de vacunación en la forma que reglamentariamente se establezca.

3. En el ámbito territorial de la Comunidad Autónoma de Canarias se creará un registro de carácter público, cuyas condiciones y datos se determinarán reglamentariamente, con el fin de lograr una mejor coordinación intermunicipal y, en su caso, una más fácil localización de los propietarios de los perros.

Artículo 12. Los Ayuntamientos procurarán habilitar para los animales de compañía:

- a) Espacios públicos idóneos debidamente señalizados para el paseo y esparcimiento.
- b) Lugares para destino de animales muertos.

CAPÍTULO III

Criaderos y establecimientos de venta de animales de compañía

Artículo 13. 1. Los establecimientos dedicados a la cría o venta de animales de compañía deberán cumplir, en los términos que reglamentariamente se precisen, los siguientes requisitos:

- a) Observar la reglamentación de núcleos zoológicos establecida por la Consejería competente.
- b) Llevar un registro, a disposición de dicha Consejería, en el que constarán los datos que reglamentariamente se establezcan y los controles periódicos.
- c) Tener buenas condiciones higiénico-sanitarias, adecuadas a las necesidades fisiológicas y etológicas de los animales que alberguen.
- d) Disponer de comida y agua suficientes, lugares para dormir y personal capacitado para su cuidado.
- e) Disponer de instalaciones adecuadas para evitar el contagio en los casos de enfermedad, o para guardar, en su caso, períodos de cuarentena.
- f) Vender los animales desparasitados y libres de toda enfermedad, con certificado veterinario acreditativo.

2. Las Administraciones Públicas, Local y Autonómica, en el ámbito de sus respectivas com-

petencias, velarán por el cumplimiento de las anteriores normas, creando al efecto un servicio de inspección.

CAPÍTULO IV

Establecimientos para el mantenimiento temporal de animales domésticos

Artículo 14. Las residencias, las escuelas de adiestramiento y demás instalaciones creadas para mantener temporalmente a los animales domésticos o de compañía, requerirán, como requisito imprescindible para su funcionamiento, cumplir con las determinaciones que se establezcan reglamentariamente para:

- a) Identificar a la persona responsable del centro, a los animales ingresados en el mismo y a los propietarios de éstos.
- b) Garantizar las adecuadas condiciones de salud, salubridad e higiene de las instalaciones y el buen estado de los animales acogidos en ellas.
- c) Asegurar a los animales ingresados un trato digno y adecuado a sus condiciones.
- d) Contar con un servicio veterinario encargado de vigilar el estado físico y sanitario de los animales residentes y de los de nuevo ingreso.

Artículo 15. Los establecimientos destinados al acicalamiento de animales de compañía, además de las normas generales establecidas en esta Ley, deberán reunir los requisitos que se exijan reglamentariamente.

CAPÍTULO V

Del abandono y de los centros de recogida

Artículo 16. 1. Sin perjuicio de las normas propias del Derecho Civil, a los efectos de esta Ley se considerarán abandonados los animales domésticos o de compañía que carezcan de dueño o éste no pueda ser conocido o localizado.

2. La Administración o las Asociaciones Protectoras que recojan animales presuntamente abandonados, deberán retenerlos para tratar de localizar a su dueño durante, al menos, diez días antes de poder proceder a su apropiación, cesión a un tercero o sacrificio.

3. Si el animal recogido es identificado, se dará aviso a su propietario para que, durante el plazo previsto en el apartado anterior, pueda recuperar su posesión previo abono de los gastos que haya originado su custodia y mantenimiento.

4. La cesión de animales a un tercero se hará en la forma que reglamentariamente se establezca.

Artículo 17. 1. Corresponderá a los Ayuntamientos la competencia de recogida de animales abandonados.

2. Con tal objeto, los Ayuntamientos acordarán la asignación de los medios materiales y humanos necesarios o concertarán la realización de dicho servicio con el Cabildo Insular y la Consejería competente.

3. En las poblaciones o islas donde existan Entidades protectoras de animales legalmente constituidas y soliciten hacerse cargo de tal servicio, podrán ser autorizadas, en convenio, igualmente, con las Administraciones públicas mencionadas en el apartado anterior.

Artículo 18. 1. Los establecimientos para el alojamiento de los animales recogidos, sean municipales, propiedad de Sociedades protectoras, de particulares benefactores, o de cualquier otra entidad autorizada a tal efecto, deberán estar sometidos al control de los servicios veterinarios municipales, debiendo cumplir los requisitos que se determinen reglamentariamente.

2. Las Administraciones Públicas de Canarias podrán conceder ayudas a las Entidades autorizadas de carácter protector para la creación, ampliación, mantenimiento y mejora de los establecimientos destinados a la recogida de animales abandonados, siempre que las mismas cumplan los requisitos que se establezcan.

Artículo 19. 1. Los centros de recogida de animales abandonados, una vez transcurrido el plazo legal para su posible recuperación, podrán apropiárselos, sacrificarlos o cederlos a un tercero.

2. No podrán ser cesionarios las personas que hayan incurrido anteriormente en infracciones graves o muy graves de las reguladas en esta Ley.

Artículo 20. 1. Los Ayuntamientos o Entidades locales supramunicipales, por sí mismos, o mediante Asociaciones de Protección y Defensa de los Animales colaboradoras de la Consejería competente, podrán confiscar los animales de compañía si hubiera indicios de que se les maltrata o tortura, si presentaran síntomas de agresión física o desnutrición, o si se encontraran en instalaciones inadecuadas.

Asimismo, podrán confiscarse aquellos animales de compañía que manifestaran síntomas de un comportamiento agresivo y peligroso para las personas, o los que perturben de forma reiterada la tranquilidad y descanso de los vecinos.

2. Los órganos correspondientes del Gobierno de Canarias podrán confiscar los animales de compañía si fuera necesario para el ejercicio de sus competencias sanitarias.

CAPÍTULO VI

De las asociaciones de protección y defensa de los animales

Artículo 21. 1. De acuerdo con la presente Ley son Asociaciones de Protección y Defensa de los Animales, las asociaciones sin fines de lucro, legalmente constituidas, que tengan como finalidad concreta la defensa y protección de los animales. Dichas asociaciones serán consideradas, a todos los efectos, como de utilidad pública.

2. Las Asociaciones de Protección y Defensa de los Animales, que reúnan los requisitos determinados reglamentariamente, deberán estar inscritas en un registro creado a tal efecto por dicha norma reglamentaria y se les otorgará el título de Entidades colaboradoras de la Administración (1).

3. La Administración de la Comunidad Autónoma, y, en su caso, las Corporaciones Locales, podrán convenir con las Entidades colaboradoras la realización de actividades encaminadas a la protección y defensa de los animales, y en concreto las siguientes funciones:

a) Recogida de los animales vagabundos o abandonados, así como los entregados por sus dueños.

b) El uso de los albergues de éstas para los depósitos de los animales presuntamente abandonados o durante las cuarentenas que establezca la legislación sanitaria vigente.

c) Proceder a la donación a terceros, o al sacrificio eutanásico, de acuerdo con lo establecido por esta Ley.

d) Inspeccionar los establecimientos relacionados con los animales de compañía, domesticados o salvajes en cautividad, y cursar, en su caso, las correspondientes denuncias ante la autoridad competente para la instrucción del correspondiente expediente sancionador.

4. La Comunidad Autónoma de Canarias podrá conceder ayudas a las Asociaciones que hayan obtenido el título de colaboradoras, previa presentación por éstas de una Memoria con el correspon-

(1) Por Orden de 29 de diciembre de 1995 se regula el funcionamiento del Registro de Asociaciones Colaboradoras para la defensa y protección de animales de compañía de Canarias (O29/12/1995).

diente estudio económico-financiero en donde se especifiquen las actividades a financiar y las distintas fuentes de recursos.

CAPÍTULO VII

Del censo, inspección y vigilancia

Artículo 22. 1. Corresponderá a los Ayuntamientos o, en su caso, a los Cabildos Insulares:

a) Establecer y efectuar un censo de las especies de animales domésticos y de compañía que se determinen reglamentariamente (1).

b) Recoger, donar, esterilizar o sacrificar, cuando fuera preciso, los animales domésticos vagabundos, abandonados o entregados por su dueño o poseedor, directamente o mediante convenios con asociaciones de protección y defensa de los animales.

c) Albergar a estos animales durante los períodos de tiempo señalados en esta Ley.

d) Tramitar y, en su caso, resolver, los expedientes sancionadores previstos por esta Ley.

e) Vigilar e inspeccionar los establecimientos de venta, guarda, adiestramiento, acicalamiento o cría de animales domésticos, directamente o mediante convenios con las Asociaciones de Protección y Defensa de los Animales.

2. Las Entidades colaboradoras de la Administración de la Comunidad Autónoma podrán asumir, mediante convenio con el Ayuntamiento respectivo, las funciones descritas en el apartado anterior.

3. Los censos elaborados por los Ayuntamientos estarán a disposición de la Consejería competente.

4. Corresponderá asimismo a las Administraciones Públicas, Local y Autonómica la inspección y vigilancia de lo dispuesto en esta Ley.

5. En el caso de que el órgano competente no realice las tareas a que se refiere el apartado 1, deberá hacerlo la Administración Autónoma. Los gastos por tal causa ocasionados irán a cargo de aquél.

Artículo 23. Los agentes de la autoridad colaborarán con la Administración competente y con sus Entidades colaboradoras en todas las tareas que sean precisas para la aplicación de la presente Ley.

(1) Por Orden de 23 de octubre de 1996 se regula el funcionamiento del Registro General de Animales de Compañía de Canarias (O23/10/1996).

CAPÍTULO VIII

De las infracciones y de las sanciones

Sección 1ª

Infracciones

Artículo 24. Las infracciones en materia de protección de los animales se clasifican en leves, graves y muy graves.

1. Son infracciones leves:

a) La posesión de perros no censados o no identificados.

b) La no tenencia, o la tenencia incompleta, de un archivo con las fichas clínicas de los animales objeto de vacunación y de tratamiento obligatorio.

c) La venta de animales de compañía a quienes la Ley prohíba su adquisición.

d) La donación de un animal de compañía como reclamo publicitario o recompensa por otras adquisiciones de naturaleza distinta a la transacción onerosa de animales.

e) El transporte de animales con vulneración de los requisitos establecidos por esta Ley o normas que la desarrollen.

f) La tenencia de animales en lugares donde no pueda ejercerse sobre ellos la adecuada atención y vigilancia.

2. Son infracciones graves:

a) El mantenimiento de los animales sin la alimentación necesaria o en instalaciones indebidas desde el punto de vista higiénico-sanitario, e inadecuadas para la práctica de los cuidados y atenciones precisas, según especie y raza.

b) La esterilización, la práctica de mutilaciones y el sacrificio de animales sin control veterinario o en contra de las condiciones y requisitos establecidos por la presente Ley.

c) La no vacunación o la no realización de tratamientos obligatorios a los animales domésticos de compañía.

d) El incumplimiento, por parte de los establecimientos, de las condiciones para el mantenimiento temporal de animales de compañía, cría o venta de los mismos, o de cualquiera de los requisitos y condiciones establecidos en la presente Ley o en sus normas de desarrollo reglamentario.

e) La venta de animales de compañía en forma no autorizada.

f) El incumplimiento de las normas que regulan el registro de establecimientos de venta de animales.

g) La cría y comercialización de animales sin las licencias y permisos correspondientes.

h) Suministrar a los animales alimentos que contengan sustancias que puedan causarles sufrimientos o daños innecesarios, así como anestésicos, drogas u otros productos para conseguir su docilidad o fines contrarios a su comportamiento natural.

i) La filmación de escenas con animales que muestren crueldad, maltrato o sufrimiento, sin comunicación previa al órgano competente de la Comunidad Autónoma.

j) El uso de animales por parte de fotógrafos cuando éstos utilicen anestesia u otros productos para conseguir su docilidad y usarlos así como reclamo.

3. Son infracciones muy graves:

a) La organización, celebración y fomento de espectáculos de peleas de perros; de tiro al pichón y demás actividades prohibidas en el artículo 5.1.

b) La utilización de animales en aquellos espectáculos, fiestas populares y otras actividades que sean contrarios a lo dispuesto en esta Ley.

c) Los malos tratos y agresiones físicas a los animales.

d) El abandono de un animal doméstico o de compañía.

e) La venta de animales a laboratorios o clínicas sin el cumplimiento de las garantías previstas en la normativa vigente.

f) Los actos que supongan crueldad, maltrato o sufrimiento, no simulados, en la filmación de escenas con animales para cine o televisión.

g) El incumplimiento, por los establecimientos de venta de animales, de las obligaciones sanitarias que pesen sobre ellos, por aplicación de la presente Ley.

h) La organización de peleas de gallos que incumplan lo establecido en la presente Ley.

Sección 2ª

Sanciones

Artículo 25. 1. Las infracciones tipificadas en la sección anterior serán sancionadas con multas.

2. La resolución sancionadora podrá comportar la confiscación de los animales objeto de la infracción.

3. La comisión de las infracciones previstas por el artículo 24.2 y 3 podrá comportar la clausura temporal de las instalaciones, locales o establecimientos respectivos, así como la prohibición de adquirir otros animales por un período máximo de diez años.

Artículo 26. 1. Las infracciones leves serán sancionadas con multas de 5.000 a 25.000 pesetas; las graves, con multas de 25.001 a 250.000

pesetas; y las muy graves, con multa de 250.001 a 2.500.000 pesetas.

2. En la imposición de las sanciones se tendrán en cuenta, para graduar la cuantía de las multas y la imposición de las sanciones accesorias, los siguientes criterios:

a) La trascendencia social o sanitaria y el perjuicio causado por la infracción cometida.

b) El ánimo de lucro y la cuantía del beneficio obtenido en la comisión de la infracción.

c) La reiteración o reincidencia en la comisión de infracciones.

Artículo 27. La imposición de cualquier sanción prevista por la presente Ley no excluye la responsabilidad civil y la eventual indemnización de daños y perjuicios que puedan corresponder al sancionado.

Artículo 28. 1. Para imponer las sanciones correspondientes a las infracciones previstas en la presente Ley, será preciso seguir el procedimiento sancionador regulado por la Ley de Procedimiento Administrativo.

2. Las Entidades locales instruirán, en cualquier caso, los expedientes infractores y los elevará a la autoridad administrativa competente para su resolución en los casos que corresponda.

3. Cuando las Entidades locales hicieren dejación del deber de instrucción de los expedientes sancionadores, la Comunidad Autónoma, bien de oficio, o a instancia de parte, asumirá dichas funciones.

Artículo 29. 1. La imposición de las sanciones previstas para las infracciones corresponderá:

a) A los Alcaldes, en el caso de infracciones leves.

b) Al Pleno del Ayuntamiento, en el caso de infracciones graves.

c) A la Administración Autonómica de Canarias, en el caso de infracciones muy graves.

2. En caso de que un Ayuntamiento infringiera la normativa establecida en la presente Ley, corresponderá a la Consejería competente la instrucción del correspondiente expediente, y al Consejo de Gobierno su resolución.

3. Cuando los Ayuntamientos instruyan expedientes sancionadores que han de ser resueltos por la Comunidad Autónoma de Canarias, el importe de las sanciones impuestas se ingresará en las arcas de los Ayuntamientos instructores de los expedientes.

Artículo 30. Las Administraciones Públicas, Local y Autónoma podrán retirar los animales

objeto de protección, siempre que existan indicios de infracción de las disposiciones de la presente Ley, con carácter preventivo hasta la resolución del correspondiente expediente sancionador, a resultas del cual, el animal será devuelto al propietario o pasará a propiedad de la Administración.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. El Gobierno deberá programar periódicamente campañas divulgadoras del contenido de la presente Ley entre los escolares y habitantes de Canarias, así como tomar medidas que contribuyan a fomentar el respeto a los animales y a difundir y promover éste en la Sociedad, en colaboración con las Asociaciones de Protección y Defensa de los Animales.

Segunda. El Gobierno de Canarias podrá, mediante Decreto, proceder a la actualización de las sanciones previstas en el apartado 1 del artículo 26, teniendo en cuenta la variación de los índices de precios al consumo.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

Los establecimientos a que se refieren los artículos 13 y 14 de esta Ley se acomodarán a las normas que se regulan en los mismos, en el plazo de un año.

DISPOSICIÓN FINAL

Se autoriza al Gobierno a dictar las disposiciones reglamentarias precisas para el desarrollo y aplicación de la presente Ley.

MANIFEST DE LA MERCÈ PER LA LLIBERTAT

Mercè, Barcelona i Llibertat són tres paraules que van lligades amb vincles molt forts i antics. Des que ja al segle XIII, amb l'impuls de Jaume I, els barcelonins Pere Nolasc i Raimon de Penyaforç van fundar l'ordre dels mercedaris per la redempció dels captius, Mercè, Llibertat i Barcelona no han deixat d'anar junts.

Barcelona, ciutat lliure, casa d'homes i dones lliures, plaça de la tolerància, del diàleg, de la civilitat, espai on expressar lliurement la diferència i on qui respecta és respectat. Així la volem: viva, bategant, bullent, capital de Catalunya, metròpoli europea, cap i casal nostre, ciutat oberta, ciutat de tots.

Les festes de la Mercè, que són un esclat d'activitats de tota mena, un catàleg inacabable d'iniciatives populars on tothom aporta el seu alè festiu, han tingut enguany altre cop una fira taurina a la plaça Monumental amb un programa d'extraordinària qualitat digne de la seva categoria que va aplegar a desenes de milers de persones a l'històrica arena de Barcelona. Ho celebrem i volem felicitar l'Empresa i tots els que ho van fer possible.

Conscients que la Festa dels toros corre perill si acaba prosperant la iniciativa legislativa que vol imposar-ne la prohibició, volem fer una crida a tots els ciutadans de Catalunya. No només als afeccionats, sinó a tots, sense excepció: taurins, antitaurins i indiferents davant la festa dels toros.

A tots els catalans volem recordar-los que amb la prohibició de la Festa dels toros és una part de llibertat allò que fóra prohibit, és un tros de llibertat el que tots perdríem. Cada cop que la llibertat d'algú es veu negada o limitada, la llibertat de tothom perd pes, es debilita, s'empetiteix.

Volem recordar-ho sobretot als nostres representants parlamentaris que han de prendre la decisió: no és només la realitat cultural, festiva, tradicional, econòmica i social dels braus allò que està en joc: és la mateixa llibertat, és un espai més de llibertat, de la llibertat de tots, que amb el seu vot poden esborrar o no del nostre entorn, que podem perdre tots plegats a casa nostra.

Prohibir, un verb que tan sovint ens ha vingut de fora, no el reconeixem de grat en la nostra tradició ni en la nostra cultura feta de tolerància, respecte, pacte, intel·ligència, enteniment i seny.

Que las properes Fires de la Mercè siguin una gran Festa barcelonina: una autèntica Fira de i per la Llibertat!

Barcelona, tardor 2009

Jesús Agelet, Actor. Rosa Agenjo, Pintora. F. Javier Aguirre de la Hoz, Notari. Toni Albadalejo, Director de Teatre i Cinema. Juan Fernando Alemany Santos, Advocat. Ramón Alentorn, Empresari. Jordi-Joan Alsina, Empresari. José Alvarez, Magistrat. Claudio Ambrosio Flores, Veterinari. Rosa Amorós, Artista. Pau Arboix i Pujol, Empresari. Esther Arias, Pintora. Carlos Arregui Rodés, Procurador. Alberto Asensio Malo, Procurador. Manuel Assunção Coimbra, Empresari. Ramiro Aurín, Enginyer de Camins. Blas Avaciu, Inspector de Treball. Luis Badosa, Pintor. Jesús Mª Baigorri Hermoso, Economista i Advocat. Joan Bantí Visa, Empresari. Miquel Barceló, Artista. Joan Barril, Periodista. Eliseo Bayo, Escriptor. Francisco Benjumea García, Empresari. Joaquín Benjumea García, Empresari. Calixto Bieito, Director de Teatre i Cinema. Helena Biosca, Cirurgiana Plàstica. Xavier Boada, Actor. Albert Boadella, Director de Teatre. Alfonso Carlos Bolado, Editor. Manuel Braga, Empresari. Oriol Brutau, Veterinari. José Antonio Bueno, Soci Director Consultoria. Carmen Buqueras, Coleccionista d'Art. Lluís Cabrera, Músic. Javier Cacho, Veterinari. Juan A. Calzado de Castro, Economista i Actuari d'Assegurances. Juan Cambra Eza, Advocat i Empresari. Darío Campos, Empresari. Carles Canut, Actor. Andrés Carasso Vendrell, Advocat. Carmen Caro, Empresària. Mª José Caro, Empresària. Jaume Casanovas, Empresari. José Luis Casaus Lambea, Bancari. Carles Cases Pujol, Músic. Antonio Castellanos López, Empresari. Claudio Castilla, Genet. David Castillo, Escriptor. Juan José Castillo Sabata, Periodista. José Mª Catá Virgili, Empresari. Pere Celma, Dissenyador Gràfic. Luis Cerezo, Cineasta. Manuel Céspedes Pérez, Metge Uròleg. Antonio Chavarrías, Productor i Director de Cinema. Carlos Checa, Director d'Orquestra. Elvira Checa, Compositora. Jordi Comas Matamala, Empresari. Sílvia Cordova Fernández, Procuradora. Jordi Cornudella Martorell, Escriptor. Eloy Martín Corrales, Professor UPF. Pablo Cosado Mozo, Advocat. Rafaela Cuenca Varela, Veterinària. Rosa Cuñat Arias, Secretària. Félix De Azúa, Filòsof i Escriptor. Francesc De Carreras, Catedràtic. Juan José De Diego, Notari. Ramón De España, Periodista. Vivencio De la Iglesia Vicario, Oficial Notaria. Alberto De Leiva Hidalgo, Catedràtic de Medicina. Pedro De Miguel Coll, Empresari. Antoni De Moragas, Arquitecte. Ramón De Pablo Regales, Veterinari. Martín De Pedro Berkovichs, Advocat. Joan de Sagarra, Escriptor. Bernat Dedeu, Filòsof i Periodista. Serafí Del Arco, Periodista. Jesús Del Coso, Advocat. Javier Delso Velázquez, Metge Cardióleg. Tito Díaz, Escultor. Fernando Díaz Ayén, Advocat. Jordi Domènech Milà, Metge. Ramón Domingo Martínez, Filòsof. Ignasi Duarte, Realitzador. Manolo Dupla Marín, Advocat. José Javier Echave Sustaeta, Advocat. Ferran Escayola, Advocat. Miguel Escobar, Advocat. Família Escibà, Pastissers. Arcadi Espada, Periodista. Antón María Espadaler, Professor UB. Jordi Estadella, Presentador. Urbano Esteban Pellón, Advocat. Marta Esteban Roca, Productora Cinematogràfica. Antonio Esteve Guardiola, Tècnic Industrial. Joan Estrada Perera, President Llobet "Un dels nostres". Jordi Évole "El Follonero", Showman. Daniel Fernández Capó, Empresari. Juan A. Fernández Velilla, Advocat. Carles Flavià, Actor. Ana Flo, Artista. Josep M^a. Fontseré, Productor Teatral. Ramón Fontseré, Actor. Miquel Angel Fornies, Periodista. Juan Gandarias, Economista. Manu Garayoa, Periodista. Nuria Garcés, Relacions Públiques. Concha García Campoy, Periodista. Carmen García Gómez, Funcionària. Luis García Martínez, Procurador. Joan Gardy Artigas, Escultor. Mario Gas, Actor i Director. José A. Gascón Sánchez, Estomatòleg. Rosa Gil, Restauradora. Manuel Blasco Gil Bernabé, Metge. Alberto Gimeno, Periodista. Pere Gimferrer, Escriptor. Víctor Gómez Pin, Filòsof. Manuel González, Arquitecte. Óscar Grau, Jugador de Handbol. Jordi Grau, Director de Cinema. Rafa Guijosa, Jugador de Handbol. Eudald Guillaumet, Conservador de Bens Culturals. Isidoro Guillén Montenegro, Advocat. Jorge Guillén Montenegro, Cirurgia Ortopèdica. Roberto Guirado García, Advocat. Roberto Guirado Martínez, Advocat. Elvira Hernández Maluquer, Marketing. Alberto Herranz Aparicio, Ramader. Agustín Irazo Reig, Notari. Néstor Jacob, Empresari i Inventor. Félix Jiménez, Advocat. Jerónimo Jiménez, Professor d'Institut. Rafael Jiménez de Parga, Catedràtic Universitat. Martí Jorda, Empresari. Jaume Josa, Científic. Jesús La Fuente Barraza, Metge. Jesús La Fuente Millán, Metge. Manuel Lanuza Gómez, Advocat. Ignacio Lemus Otero, Advocat. Mar Lisson, Grafista. Robert Llimós, Pintor. Pere Lloberas, Veterinari. Josep Mª Llobet Barbany, Vicepresident A.S.C. Francesca Llopis, Artista visual. Carles López Negre, Interiorista. Nazario Luque Vera, Pintor. Miguel Macaya, Artista Plàstic. Enric Majó Miró, Actor. Candice Marcos Ferratone, Veterinària. Gonzalo Marín Garza, Procurador. José Alberto Marín Sánchez, Notari. Luis Maristany, Advocat. Quim Marqués, Cuiner. Mayte Martín, Cantora. Antonio Martínez Comín, Auditor de Comptes. Carmen Martínez Ladrón, Marketing Relacional. Javier Martínez Lehman, Notari. Mar Martos García, Comerciant. Josep M. Mateo, Director General Multinacional. Xavier Medina-Campeny, Escultor. Isabel Menéndez Cabrera, Tècnica de Suport Logístic i Comptabilitat. Pilar Merino Merchán, Advocat. Pilar Mijangos Pejó, Empresària. Mercedes Milá, Periodista. Joan Miralles, Agent de Viatges. Natalia Molero, Escriptora. Alejandro Molina Romero, Escultor. Jaime Monjó Carrió, Notari. Joan Mora, Escultor. Teresa Mora Ventura, Catedràtica Francisco Moreno Duque, Metge. Pep Munné, Actor. Néstor Munt, Músic. Juan Manuel Nadal Reimat, Advocat. Javier Navarro Giménez, Empresari. Jordi Obiols, Psiquiatra. Joan Oller, Periodista. Hugo O'Neill, Empresari. José O'Neill, Empresari. Onliyú, Contista. Leopoldo Ortega Monasterio, Psiquiatra. Enric Pantaleoni, Empresari. Carlos Pardo, Empresari. Sílvia Pardo, Empresària. Ramón Parellada, Restaurador. Ramón Pastamonte Contel, Empresari. Javier Pascual Ayúcar, Advocat. Perico Pastor, Arquitecte i Pintor. Cristóbal Pera, Medicina. Antonio Peral Gómez, Funcionari de Justícia. Esmeralda Pérez, Empresària. María del Carmen Pérez Aguado, Especialista Consultora. Carlos Pérez Duque, Veterinari. Saturnino Pérez Portillo, Veterinari. Oriol Pérez Treviño, Musicòleg. Hernán Pesqueira, Advocat. Joan Pi, Metge. Hug Pla Cortés, Cuiner. Jorge Planas, Metge. José Carlos Pliego Losada, Advocat. Leopoldo Pomés, Realitzador. José Luis Ponce Galcerán, Editor. Joan Pons i Benet, Veterinari. Concepción Portillo, Professora. Elisa Portillo Boutin, Professora. Manuel Portillo Boutin, Empresari. Josep María Pou, Actor. Sergio Pregonas Batalla, Empresari. Rosa Prim Solsona, Professora. Alfredo Puente Hernando, Fotògraf. Agustí Puig, Artista-Pintor. Josep Puigbó, Periodista. Fernando Pujala Foz, Farmacèutic. José Ramón Pujala Foz, Industrial. María Reboloso Salvador, Mestra. Pilar Rebull, Logopeda. Enric Reyna Benaberre, Empresari. Josep Ribas Folguera, Arquitecte. Josep María Riera Gassiot, Editor. Camil Roca, Publicista. Elisabet Rodríguez, Veterinària. Francisco Rodríguez, Sociòleg, Terapeuta, Filòsof. Felipe Rodríguez, Funcionari. Gemma Rodríguez, Advocatessa. Mª Lourdes Rodríguez Ramírez, Notària. Joan Roig, Químic Farmacèutic. Xavier Roig Mallol, Empresari. José Mª Román Muñoz, Advocat. Javier Romero Barrio, Veterinari. Manuel Royes Vila, Delegat Govern Zona Franca. José Mª Royo Arpón, Professor Dret Romà UB. Luis Royo Sanz, Industrial. Francisco Ruiz Montesinos, Comerciant. Antonio Saavedra, Enginyer. Jordi Saavedra López, Veterinari. Josep Saavedra López, Metge. Txell Sabartés i Roselló, Productora. Alfredo Sáenz, Veterinari. Pilar Sáenz Recoder, Actriu. Robert Saladrigas, Escriptor. Fernando Salas, Dissenyador. José Sánchez Moreno, Advocat. José M. Sánchez Ortega, Catedràtic Cirurgia. Rodrigo Sancho, Funcionari. Rafael Santiveri, Empresari. Ernest Santolalla Bas, Metge. Sebastián Sastre Papiol, Advocat. Rafael Seguer Irigoyen, Notari. Toni Sevilla, Actor. Jaume Sisa, Cantant. Peter Sissek, Viticultor. Enrique Solans, Advocat. Juan Soto Viñolo, Escriptor. Montse Sunyer Ollé, Infermera. Francesc Tané, Empresari. Jose A. Teomi, Veterinari. Juan Manuel Teomi, Ferrador. Joaquín Tornos, Catedràtic. Manel Torreblanca Ramírez, Empresari. Francesc Torres, Artista visual. Pere Torras, Metge Cardióleg. Manuel Trallero, Periodista. Xavier Trias Arraut, Consultor. Dolors Tuneu, Actriu. Óscar Tusquets, Arquitecte. Pablo Usón, Productor. Luis Usón Duch, Advocat. Pedro Valero, Empresari. Francisco Valero Politi, Advocat. José Vallejo, Director d'Autoescola. Pedro Vallejo Bombín, Veterinari. Roberto Vallejo Bombín, Enginyer de Monts. Elvira Vázquez, Empresària. Ramón Vázquez García, Notari. Kiko Veneno, Cantant. Carlos Viladés Gené, Advocat. Joan Pere Viladecans, Pintor. Pau Vilanova, Dissenyador. Daniel Villamediana, Director de Cinema. Jaume Villanueva Massa, Director d'Escena. Joan Vintró, Catedràtic. Antoni Vives Fierro, Pintor.